

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních studií

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Osobní přínos programu Erasmus+ pro život

Karolína Wehowska

Olomouc 2024

Mgr. Vlado Balaban, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji diplomovou práci zpracovala samostatně a s odbornou pomocí pana Mgr. Vlada Balabana Ph.D., uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a řídila se zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 20.03.2024

Karolína Wehowska

Poděkování

Chtěla bych poděkovat za odborné vedení při psaní této diplomové práce panu Mgr. Vladu Balabanovi Ph.D. Dále také všem, kteří ochotně poskytli své osobní zážitky pro výzkum a těm, kteří byli ochotni mi poskytnout informace o projektu Erasmus+.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Karolína Wehowska
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	Mgr. Vlado Balaban Ph.D.
Rok obhajoby:	2024

Název práce:	Osobní přínos programu Erasmus+ pro život
Název v angličtině:	Personal advances of Erasmus+ program for life
Anotace práce:	<p>Diplomová práce s názvem „Osobní přínos programu Erasmus+ pro život“ pojednává o přínosech a problémech spojených se zahraničními mobilitami, a to hlavně z programu Erasmus+. Práce popisuje vznik programu Erasmus+ a jeho historii. Dále také představuje jiné mobility a jejich využití. Ve výzkumné části nalezneme analýzu vyprávění lidí se zkušeností s programem Erasmus+.</p> <p>V druhé výzkumné části popisuje autorka práce své osobní zkušenosti s prací v organizacích zabývajících se zahraničními aktivitami a své vlastní zkušenosti nejen s projektem Erasmus+ a dalšími.</p>
Klíčová slova:	Erasmus+, mobilita, historie Erasmus+, cestování, zahraniční spolupráce, přínos pro život, pedagogický přínos, studenti pedagogických oborů, pedagogové

Anotace v angličtině:	Thesis called “Personal advances of Erasmus+ program for life” is about benefits and issues connected with international mobilities, from projects Erasmus+. Work is describing Erasmus+ formation and its history. It describes other mobilities and its use. In the research part we can found analysis of interviews with people with experience with the Erasmus+ program. In the second research part author of this work is describing her own experience with working in organizations interested in international activities and her own experience with Erasmus+ and more programs
Klíčová slova v angličtině:	Erasmus+, mobility, history of Erasmus+, traveling, international collaboration, personal advances, pedagogical advances, students of pedagogical programs, teachers
Přílohy vázané v práci:	Souhlasy respondentů Článek učitele 21
Rozsah práce:	114
Jazyk práce:	Český jazyk

Obsah

Úvod.....	10
1 Historie projektu Erasmus.....	11
1.1 Název programu	11
1.2 Historie projektu	11
1.2.1 Program Socrates	11
1.2.2 Program Comenius.....	12
1.2.3 Program Grundtvig	12
1.2.4 Program Lingua	12
1.2.5 Program Minerva	13
1.2.6 Program Arion	13
1.2.7 CME.....	13
1.2.8 Erasmus.....	13
1.3 Účastnické země	14
1.3.1 Třetí země přidružené k programu Erasmus+.....	14
1.3.2 Třetí země nepřidružené k programu Erasmus+	14
1.3.3 Erasmus+ v České republice	16
1.3.4 Erasmus+ a Univerzita Palackého v Olomouci	16
1.3.4.1 Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci	17
1.4 Cíle programu	17
1.4.1 Priority programu Erasmus+.....	17

1.4.2	Cíle vzdělávacích mobilit jednotlivců	19
1.5	Současnost Programu Erasmus+	20
1.6	Budoucnost programu Erasmus+.....	22
2	Program Erasmus+ a možnosti využití	24
2.1	Studijní stáže.....	24
2.2	Pracovní stáž.....	24
2.3	Evropský sbor solidarity	25
2.4	Erasmus Mundus action.....	25
2.5	Mobilita pro sportovní trenéry.....	26
2.6	Erasmus pro mladé podnikatele.....	26
2.7	Discover EU	27
2.8	Výměna mládeže	28
2.9	Tréninkový kurz	29
2.10	Youthpass	31
2.11	Akreditované organizace v oblasti Erasmus mládeže	32
2.11.1	Organizace a spolky zabývající se programy Erasmus+ v ČR.....	33
2.11.2	Tvorba projektu	34
3	Organizace zabývající se erasmem+	36
4	Další programy mobility mimo program Erasmus+	39
4.1	Czech us.....	39
4.2	AuPair	41

4.3	Education first.....	42
4.4	Small earth.....	42
5	Analýza zkušeností s programem Erasmus +	46
5.1	Cíl výzkumu	46
5.2	Metoda sběru dat	46
5.3	Výběr respondentů.....	46
5.4	Průběh výzkumu	47
5.5	Výsledky výzkumu	47
6	Doporučení do praxe.....	73
7	Životní příběh.....	76
7.1	Práce v organizacích.....	76
7.1.1	AIIESEC.....	76
7.1.2	Erasmus student network Univerzity Palackého Olomouc.....	80
7.1.3	Studijní stáž v Eurocentrum Direct Olomouc v Olomouci.....	83
8	Mé zahraniční aktivity	85
8.1.1	Práce v Německu	85
8.1.2	Studium v zahraničí – program Erasmus	87
8.1.3	Work and travel USA-Camp leaders	90
8.1.4	Výměna mládeže– Greenfoot print	93
8.1.5	Výměna mládeže – A(rt)ctive in Youth.....	95
8.1.6	Výměna mládeže- 10000 steps to heaven.....	97

8.1.7	Workaway	99
8.1.8	Stáž Valdosta university	101
8.1.9	Tréninkový kurz – Time Dive.....	103
	Závěr	105

ÚVOD

„Zkušenost je drahá škola, ale hlupáci do ní nechodí.“

Benjamin Franklin

Mladí lidé mají dnes mnoho možností vycestovat do zahraničí s finanční podporou, poznat nové kultury, rozšířit si znalosti i co se týče pedagogického hlediska, zdokonalit si jazykové dovednosti a celkově zlepšit svoji konkurenceschopnost na trhu práce. O mnoha z těchto možností nemají ani ponětí. Jednou z těchto mnoha možností je projekt Erasmus+. Pro vyučující mohou mít mobility tohoto typu velký osobní a profesní přínos, mohou být obohacující pro jejich budoucí žáky a také být určitou formou prevence před syndromem vyhoření. Z těchto výše uvedených důvodů a také z osobního zájmu jsme vybrali téma diplomové práce s názvem „Osobní přínos programu Erasmus+ pro život“. Tato diplomová práce pojednává o programu Erasmus+, jeho přínosech z osobního a profesního hlediska, dopadu na vzdělávání a další rozvoj. V teoretické části diplomové práce se čtenář seznámí s historií, cíli projektu a s projektem tak, jak ho známe dnes. V další části jsou rozebrány konkrétní programy Erasmus+, kterých je široké spektrum. Mimo jiné se diplomová práce zabývá i jinými možnostmi vyjetí do zahraničí a informuje o nich. Po teoretické části následuje výzkumná část, ta je samostatná, rozdělena do dvou částí. Používáme zde narativní analýzu příběhů lidí, kteří mají osobní zkušenost s programem Erasmus+. Respondenty jsou studenti pedagogické fakulty, vyučující na středních nebo základních školách a vyučující Pedagogické fakulty Univerzity Palackého. Cílem naší práce bylo popsat a prozkoumat možnosti mobilit nejen pro program Erasmus+. Analyzovat příběhy respondentů, zjistit dopady realizovaných mobilit v rámci programu Erasmus+ na jejich osobní i profesní život. Na základě získaných informací poté navrhnout doporučení do praxe, a to nejen na Univerzitě Palackého v Olomouci, ale i pro základní a střední školy. Dále se zaměřujeme na vlastní zkušenost autorky s organizacemi zabývajícími se mezinárodní spoluprací. Jedná se o organizace AIESEC, Erasmus student network a Direct Eurocentrum. Také s prací, dobrovolnictvím a studiem v zahraničí. Co se toho týče, má autorka zkušenost s Erasmus+, Campleaders a Workaway. Práce může posloužit i učitelům, kteří se rozhodují, zda na podobnou mobilitu vyrazit či ne. Strach z neznámého je naprosto normální, a proto je důležité mobility lidem přiblížit. Mohou zde tedy najít informace, co tyto mobility obnáší a jaké mají ostatní s mobilitami zkušenosti. Jsme toho názoru, že pokud naše práce inspiruje alespoň jednoho člověka k vykročení ze své komfortní zóny, pak jsme úspěšili a práce splnila svůj účel.

I. Teoretická část

1 HISTORIE PROJEKTU ERASMUS

1.1 Název programu

Program je odvozen z příjmení známého filozofa, křesťanského teologa, překladatele a filologa Erasma Rotterdamského. Erasmus Rotterdamský, byl původem z Holandska a žil v 15. a 16. století. Za svůj život podporoval vzdělávání, interkulturní porozumění a dialog mezi různými kulturami (Erasmus Rotterdamský, b. r.). Název je také zkratka a znamená **E**uropean **A**ction **S**cheme for the **M**obility of **U**niversity **S**tudents, tedy v překladu Evropský akční program pro mobilitu vysokoškolských studentů. Protože se již ale projekt nezabývá pouze tímto, změnili v roce 2014 název z Erasmus na Erasmus+, plus symbolicky ukazuje rozšíření na všechny oblasti vzdělávání, například rozvoj mládeže a sportu (Erasmus+ history, funding and future, b. r.).

1.2 Historie projektu

Abychom mohli porozumět programu Erasmus+, musíme se podívat nejen na jeho historii, ale i historii ostatních projektů, které se poté staly součástí programu Erasmus+.

1.2.1 Program Socrates

Program Socrates byl program Evropské komise zaměřený na vzdělávání. První fáze Socrates I probíhala v letech 1995 až 1999, druhá fáze Socrates II pak probíhala v letech 2000 až 2006 (Socrates-education and training, 2006). Cílem programu byly nadnárodní mobility v oblasti vzdělávání v Evropě. Cílem těchto nadnárodních mobilit bylo rozvíjet inovace, zvyšovat kvalitu vzdělávání, podporovat jazykové dovednosti a porozumění odlišným kulturám. Programu se mohli zúčastnit studenti, vyučující a jiní pedagogičtí pracovníci, a to celkově z třiceti jedna zemí. Mezi dílčí programy programu Socrates patřil program Comenius, Grundtvig, Lingua, Minerva, Arion, CME a také program Erasmus (Socrates, 2006).

1.2.2 Program Comenius

Comenius program začal v roce 1995 jako součást programu Socrates, poté byl součástí Celoživotního vzdělávání, a to od roku 2007 až do roku 2013. Program se zaměřuje na výuku a vzdělávací potřeby žáků, učitelů a dalších pracovníků v předškolním a školním vzdělávání v Evropě. Tedy od předškolních zařízení po vyšší odborné školy. Cílem je rozšiřovat spolupráci a znalosti nejen o Evropské kultuře. Projekty, které programu Comenius patří, jsou například E-tweeting, The Compass project a Intercultural Communication through Performing Arts. Výsledky projektu jsou například publikace o nově zjištěných informacích, výstavy, představení a mnohé další (Vzdělávací programy Evropské unie a ČR II., 2005).

1.2.3 Program Grundtvig

Tento vzdělávací program vznikl v roce 2000 a jeho cílem bylo zlepšit znalosti, dovednosti a posílit osobní rozvoj u dospělých lidí (Grundtvig, 2013). Tímto zlepšit jejich vyhlídky na zaměstnání. Jedná se tedy o program celoživotního vzdělávání. Projekt byl zaměřen na osoby starší 25 let nebo osoby 16-24 let, které již nestudují, jsou ze znevýhodněných podmínek nebo mají specifické vzdělávací potřeby. Mezi činnosti programu patřila podpora zaměstnanců v oblasti vzdělávání cestovat do zahraničí za vzdělávacími zkušenostmi a vytváření partnerství a sítí mezi organizacemi různých zemí (Grundtvig programme, 2021).

1.2.4 Program Lingua

Lingua začala fungovat v roce 1990 a v praxi poté od roku 1993. Cílem programu byla podpora jazykového vzdělávání a jazykové rozmanitosti v zemích Evropské unie. Zkvalitňování jazykové výuky ve všech úrovních vzdělávání, aby každý občan EU¹ ovládal kromě mateřského jazyka další dva cizí jazyky. Program by se dal rozdělit na dvě části, a to na podporu jazykového vzdělávání a vývoj učebních pomůcek (Lingua programme, 1994).

¹ EU – Evropská unie

1.2.5 Program Minerva

Program rozvíjel oblasti využívání informačních a komunikačních technologií ve vzdělávacích oblastech. Zaměřoval se na navrhování, rozvoj a testování nových metod a vzdělávacích zdrojů. Dále na aktivity podporující výměnu námětů a zkušeností, využívání informačních a komunikačních technologií ve vzdělávání, otevřené a distanční vzdělávání. Projekty pod záštitou tohoto programu trvaly průměrně dva až tři roky. Zapojeny byly všechny typy vzdělávacích institucí (Vzdělávací programy Evropské unie a ČR II., 2005).

1.2.6 Program Arion

Arion se specializoval na výměnu v oblasti vzdělávací politiky. Na studijní návštěvu vyjížděli lidé, kteří se bezprostředně podíleli na tvorbě vzdělávací politiky. Samotná výměna trvala okolo sedmi dní, návštěvy probíhaly v zemích EU a EFTA² (Vzdělávací programy Evropské unie a ČR II., 2005).

1.2.7 CME

Jedná se o doplňkové aktivity, které nejsou zahrnuty a nejsou podporovány žádným z výše uvedených podprogramů programu Socrates (Vzdělávací programy Evropské unie a ČR II., 2005).

1.2.8 Erasmus

V roce 1973 bylo založeno specializované ředitelství pro vzdělávání, později v roce 1976 byla přijata rezoluce a byl vytvořen první akční program ve vzdělávání na evropské úrovni. Jeden z hlavních cílů byla podpora studijních kurzů mezi vysokými školami. Mezi lety 1976–1987 byli pokládány základy programu a vznikl tzv. „Joint Study Programme“, což bylo schéma ve vysokoškolském vzdělání. Stále více škol a studentů se začalo do programu zapojovat a pomáhat budovat spolupráce. Roku 1985 ředitelství pro vzdělávání představilo svůj návrh programu Erasmus Radě Evropy a Evropskému parlamentu. Program Erasmus byl přijat Radou dne 15. června roku 1987. Oficiálně byl zahájen 1. července 1987, a to jako výměnný

² EFTA – Evropské sdružení volného obchodu

program pro studenty vysokých škol. Erasmus začíná jako samostatný program pro evropskou spolupráci a mobility. V prvním roce využilo programu 3 200 studentů, ti byli z 11 zemí, přesněji z Belgie, Německa, Řecka, Dánska, Francie, Irsko, Itálie, Španělska, Portugalska, Nizozemska a Velká Británie. Mobility prošly dvěma fázemi mezi lety 1987 a 1994. V letech 1995–2006 byl sektorovým programem vysokoškolského vzdělávání pod názvem „Socrates“. Poté v letech 2007-2013 jako program celoživotního vzdělávání. V roce 2014 se z Erasmu stal komplexnější Erasmus+ a kromě studijních pobytů na vysokých školách nyní nabízí i krátkodobé mobility, tréninkové kurzy a mnohé další (Vzdělávací programy Evropské unie a ČR II., 2005).

1.3 Účastnické země

1.3.1 Třetí země přidružené k programu Erasmus+.

Mezi země zapojené do programu Erasmus+ mimo EU patří Island, Lichtenštejnsko, Norsko, Severní Makedonie, Srbsko a Turecko (Způsobilé země, b. r.).

1.3.2 Třetí země nepřidružené k programu Erasmus+

Země nepřidružené k programu se mohou účastnit některých akcí programu po splnění určitých kritérií a podmínek. Finanční prostředky jsou přiděleny organizacím na území těchto zemí, toto je uznáno mezinárodním právem. Vše musí být v souladu s obecnými hodnotami EU, a to tedy respekt k lidské důstojnosti, svobodě, demokracii, rovnosti, právnímu státu a dodržování lidských práv a práv příslušníků menšin (Způsobilé země, b. r.). Tyto země se dělí do 14 regionů, níže můžete vidět rozdělení do regionů a země, které do nich patří:

Region 1 - Západní Balkán	Albánie, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Kosovo
Region 2 - Východní sousedství	Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Gruzie, Moldavsko, území Ukrajiny uznané mezinárodním právem
Region 3 - Země jižního Středomoří	Alžírsko, Egypt, Izrael, Jordánsko, Libanon, Libye, Maroko, Palestina, Sýrie, Tunisko
Region 4 – Ruská federace	Území Ruska uznané mezinárodním právem

Region 5 - Asie	Bangladéš, Bhútán, Brunej, Čína, Filipíny, Hongkong, Indie, Indonésie, Japonsko, Kambodža, Korejská lidově demokratická republika, Korejská republika, Laos, Macao, Malajsie, Maledivy, Mongolsko, Myanmar/Barma, Nepál, Pákistán, Singapur, Šrí Lanka, Tchaj-wan, Thajsko, Vietnam
Region 6 – Střední Asie	Afghánistán, Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán, Turkmenistán, Uzbekistán
Region 7 – Blízký východ	Bahrajn, Írán, Irák, Jemen, Katar, Kuvajt, Omán, Saúdská Arábie, Spojené arabské emiráty
Region 8 - Tichomoří	Austrálie, Cookovy ostrovy, Fidži, Kiribati, Marshallovy ostrovy, Mikronésie, Nauru, Niue, Nový Zéland, Palau, Papua-Nová Guinea, Samoa, Šalamounovy ostrovy, Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Východní Timor
Region 9 – Subsaharská Afrika	Angola, Benin, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Čad, Demokratická republika Kongo, Džibutsko, Eritrea, Etiopie, Gabon, Gambie, Ghana, Guinea, Guinea-Bissau, Jihoafrická republika, Jižní Súdán, Kamerun, Kapverdy, Keňa, Komory, Kongo, Lesotho, Libérie, Madagaskar, Malawi, Mali, Mauricius, Mauritánie, Mosambik, Namibie, Niger, Nigérie, Pobřeží slonoviny, Rovníková Guinea, Rwanda, Senegal, Seychely, Sierra Leone, Somálsko, Středoafriická republika, Súdán, Svatý Tomáš a Princův ostrov, Svazijsko, Tanzanie, Togo, Uganda, Zambie, Zimbabwe
Region 10 – Latinská Amerika	Argentina, Bolívie, Brazílie, Chile, Ekvádor, Guatemala, Honduras, Kolumbie, Kostarika, Mexiko, Nikaragua, Panama, Paraguay, Peru, Salvador, Uruguay, Venezuela
Region 11 - Karibik	Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominika, Dominikánská republika, Grenada, Guyana, Haiti, Jamajka, Kuba, Svatá Lucie, Svatý Kryštof a Nevis, Svatý Vincenc

	a Grenadiny, Surinam, Trinidad a Tobago
Region 12 – USA a Kanada	Spojené státy americké, Kanada
Region 13	Andorra, Monako, San Marino, Vatikánský městský stát
Region 14	Faerské ostrovy, Spojené království, Švýcarsko

Tab. 1. Třetí země nepřidružené k programu Erasmus+. Tabulku z dat European Commission sestavil autor.

1.3.3 Erasmus+ v České republice

Česká republika se k programu připojila v roce 1997 a první studenti vyjeli v akademickém roce 1998/1999. K roku 2023 slavila Česká republika 25leté výročí zapojení do programu Erasmus+ (35 let programu Erasmus, 2022). Od zapojení České republiky do programu vyjelo díky Erasmu do zahraničí přes 300 tisíc lidí. Čeští účastníci nejčastěji vyjíždějí na studijní stáže do Německa, Španělska, Velké Británie, Slovenska a Itálie. Do Česka poté přijíždějí nejvíce účastníci ze Slovenska, Turecka, Španělska, Polska a Francie. Nejvíce přijíždějí do Jihomoravského, Středočeského a poté Moravskoslezského kraje.

1.3.4 Erasmus+ a Univerzita Palackého v Olomouci

Jednou z českých univerzit, která je součástí programu, je Univerzita Palackého v Olomouci, a to již od úplných začátků. Byla zapojena již do programu Socrates I, v této době však Česká republika nebyla součástí Evropské unie a bylo těžší navazovat smlouvy. V druhé fázi programu Socrates II a po vstupu do Evropské unie Univerzita Palackého navázala mnoho smluv. Univerzita je na listině programu Erasmus pro vysokoškolské vzdělávání, tím se zavazuje k respektování zásad podle listiny. K roku 2018 univerzita celkově vyslala přes 6 000 studentů na studijní pobyty a přijala jich přes 3000 (16.11.2023, email, Mgr. Vyhnánková Yvona).

Welcome office

V roce 2022 otevřela Univerzita Palackého v Olomouci kontaktní centrum pro zahraniční

studenty. Na jednom místě zde mohou získat důležité informace, které potřebují hlavně na začátku svého pobytu či studia na univerzitě. Pomáhají také při zpracovávání víz. (Welcome office, 2022).

1.3.4.1 Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Pedagogická fakulta Univerzity Palackého se do programu zapojila v roce 1997, přesné informace nejsou archivovány. První partnerskou univerzitou byla Univerzita ve Švédsku, přesněji Uppsala University. V průměru každoročně vyjíždí 60-80 studentů v rámci jednoho akademického roku. Tyto počty každoročně stoupají. Obecně se ale dá říct, že nejvíce vyjíždějících studentů patří Katedře primární pedagogiky a Ústavu cizích jazyků. Na pedagogické fakultě také najdeme ambasadora programu Erasmus+, tato pozice je mezistupeň mezi studentem a koordinátorem, studenti se na něj mohou obrátit v případě jakýchkoliv otázek (19.12.2023, email, Mgr. Zdráhalová Dagmar, Mgr. Kubišová Sabina a Mgr. Dostálová Eva).

1.4 Cíle programu

Vytvářet možnosti studia, získávat pracovní zkušenosti a umožnit dobrovolnictví v zahraničí. Projekt řeší problémy jako je nezaměstnanost a nedostatek dovedností v Evropě. Snaží se celkově modernizovat vzdělávání. Obecným cílem programu je podporovat celoživotní vzdělávání, profesní a osobní rozvoj ve vzdělávání, vytvářet prostor pro odbornou přípravu mládeže v Evropě i mimo ni. Přispívat k udržitelnému růstu, vytváření kvalitních pracovních míst a sociální udržitelnosti. Podporovat inovace, Evropskou identitu a aktivní občanství. Program je klíčovým nástrojem pro budování Evropského vzdělávacího prostoru, který podporuje spolupráci. Specifickými cíli programu jsou podpora vzdělávacích mobilit jednotlivců a skupin (Erasmus+ objectives, b. r.), dále spolupráce, kvalita, rovnost, excelence, začlenění, kreativita a inovace v oblasti vzdělávání a celkové odborné přípravy mládeže. Program má také za cíl podporovat neformální a formální vzdělávací mobility mladých lidí a sportovního personálu (Erasmus+ and the Commission's priorities, b. r.).

1.4.1 Priority programu Erasmus+

Inkluze a rozmanitost

V rámci všech programů se usiluje o prosazování rovných příležitostí a přístupu pro všechny. Také se usiluje o inkluzi, rozmanitost a spravedlnost. K provádění těchto zásad je

vypracována Strategie pro inkluzi a rozmanitost, ta zahrnuje všechny oblasti programu a jejím cílem je podpořit lehčí přístup k finančním prostředkům pro více organizací a lépe oslovit více účastníků s omezenými příležitostmi. Organizace a účastníci s omezenými příležitostmi jsou hlavním prvkem těchto cílů. Při tvorbě projektů a aktivit by organizace měly uplatňovat přístup podporující inkluzi, a tak zajistit zpřístupnění projektů a aktivit rozmanité škále účastníků. Mezi případné překážky patří zdravotní postižení, to zahrnuje fyzické, duševní, mentální a smyslové postižení. Zdravotní problémy, ty mohou vyplývat ze závažných chronických onemocnění nebo jiného stavu souvisejícího s fyzickým nebo duševním zdravím. Dále překážky spojené se systémy vzdělávání a odborné přípravy, kulturní odlišnosti, sociální překážky, ekonomické překážky, překážky související s diskriminací a geografické překážky (Erasmus+ programme guide, 2023).

Digitální transformace

Program si klade za cíl podporovat úsilí o zapojení účastníků vzdělávání, pedagogů, pracovníků s mládeží, mladých lidí a organizací k digitální transformaci. Podporuje rozvoj účinného ekosystému digitálního vzdělávání, skrz budování kapacit a kritického porozumění ve všech typech institucí pro vzdělávání a odbornou přípravu. Pomáhá využívat příležitostí, které nabízí digitální technologie nejen pro výuku a vzdělávání ale celkově na všech úrovních pro všechna odvětví. Vypracovává a realizuje plány digitální transformace vzdělávacích institucí (Erasmus+ programme guide, 2023).

Životní prostředí a boj proti změně klimatu

Cílem programu je být nástrojem pro budování znalostí, dovedností a postojů o změně klimatu. Také podporovat udržitelný rozvoj v rámci Evropské unie, ale i mimo ni. Program usiluje o uhlíkovou neutralitu prostřednictvím podpory udržitelných způsobů dopravy a chování zodpovědné vůči životnímu prostředí (Erasmus+ programme guide, 2023).

Zapojení do demokratického života, společné hodnoty a občanská angažovanost

Zlepšuje porozumění občanů Evropské unii již od útlého věku. Podporuje celoživotní učení a celkově aktivní občanství. Posiluje rozvoj sociálních a mezikulturních kompetencí, kritické myšlení a mediální gramotnost. Klade důraz na porozumění kontextu společných hodnot, kulturního a historického dědictví Evropské unie (Erasmus+ programme guide, 2023).

1.4.2 Cíle vzdělávacích mobilit jednotlivců

U mobilit žáků, studentů, stážistů, učňů, dospělých účastníků vzdělávání a mladých lidí si klade za cíl zlepšovat jejich výsledky učení, větší možnosti profesního uplatnění a celkově zaměstnavatelnosti. Větší smysl pro iniciativu, samostatnost a sebevědomí. Zlepšit digitální kompetence a kompetence v cizích jazycích. Zlepšit mezikulturní povědomí a posílit kontakty s osobami z různých prostředí. V neposlední řadě motivovat k celoživotnímu vzdělávání jak formálnímu, tak neformálnímu a k odborné přípravě (Struktura Programu Erasmus+, b. r.).

U mobilit zaměstnanců, pracovníků s mládeží a odborníků v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a mládeže je cílem zlepšovat kompetence spojené s jejich profesí. Větší pochopení postupů, politik a systémů v oblasti vzdělávání, odborné přípravy nebo práce s mládeží v mezinárodním měřítku. Schopnost iniciovat změnu, když se jedná o modernizaci a otevírání se světu v rámci vzdělávacích organizací. Pochopení vazeb mezi formálním a neformálním vzděláváním, odbornou přípravou a trhem práce. Zvýšit pracovní kvalitu ve prospěch všech účastníků vzdělávání, dále zvýšit vstřícnost vůči rozmanitosti všech druhů motivace a spokojenost při každodenní práci. Posílit jak digitální kompetenci, tak kompetenci cizích jazyků a poskytnout příležitosti k profesnímu a kariéernímu rozvoji.

1.5 Současnost Programu Erasmus+

Za celou dobu existence programem Erasmus prošlo více než devět milionů lidí. Do programu je v současnosti zapojeno 33 zemí, kromě 27 členských zemí EU se na něm podílí rovněž Turecko, Severní Makedonie, Srbsko, Norsko, Island a Lichtenštejnsko. Aktivity, které pod program Erasmus+ nyní spadají, můžeme rozdělit do několika kategorií. Viz tabulka níže (Erasmus+ programme guide, 2023).

Mobility jednotlivců	
Mobilita studentů a pracovníků	Pro žáky, studenty, stážisty a celkově mladé lidi. Zároveň také pro zaměstnance vzdělávacích institucí a organizací.
Aktivity participace mládeže	Podpora všech místních a nadnárodních iniciativ vedených mladými lidmi. Dále také mládežnické organizace s cílem přispívat k dosahování společných cílů Evropské unie.
Mobilita pro sportovní trenéry	Mobilita je určena pro pracovníky sportovních organizací, a to zejména hlavně na základní úrovni.
Iniciativa Discover EU	Pro mladé lidi ve věku osmnácti let.
Příležitosti v oblasti jazykového vzdělávání	Určena účastníkům, kteří uskutečňují mobilitu v zahraničí, a to prostřednictvím nástroje on-line jazykové podpory.
Virtuální výměny v oblasti vysokoškolského vzdělávání a mládeže	Aktivity v online prostoru pro vysokoškoláky a mládež.

Spolupráce mezi organizacemi a institucemi	
Kooperativní partnerství	Umožnění organizacím zvyšovat kvalitu a relevanci svých aktivit, rozvíjet a posilovat sítě partnerů.
Partnerství malého rozsahu	Rozšiřování přístupu k programu pro malé aktéry a jednotlivce v oblasti školního vzdělávání, vzdělávání dospělých, odborného vzdělávání a přípravy, mládeže a sportu, které není snadné oslovit.
Evropské univerzity	Program podporuje vznik sítí vysokoškolských institucí prostřednictvím rozvoje společných dlouhodobých strategií pro vysoce kvalitní vzdělání, výzkum a inovace skrze spolupráci.
Centra excelence odborného vzdělávání	Nabízejí příležitosti k počátečnímu vzdělávání mladých lidí a k prohlubování dovedností a změnám kvalifikace dospělých. Podporuje vedený přístup k excelenci odborného vzdělávání a umožňuje institucím odborného vzdělávání a přípravy rychle přizpůsobovat poskytování dovedností vyvíjejícím se hospodářským a sociálním potřebám moderního světa.
Pedagogické akademie Erasmus+	Akademie prosazují mnohojazyčnost a kulturní rozmanitost, rozvíjejí vzdělávání učitelů v souladu s prioritami EU v oblasti politiky vzdělávání a přispívají k cílům Evropského prostoru vzdělávání. Vytvářejí evropská partnerství poskytovatelů vzdělávání a odborné přípravy učitelů.
Akce Erasmus Mundus	Podpora excelence a celosvětové internacionalizace vysokoškolských institucí prostřednictvím speciálních studijních programů na úrovni magisterského studia.
	Podpora rozvoje politik a spolupráce
Evropská mládež spolu	Cílovou skupinou je mládež. Rozvíjí partnerství a sítě, které

	umožňují přístup nevládních organizací na základní úrovni a mládežnických hnutí.
Jean Monnet	Akce napomáhá vysokoškolským institucím v Evropě i mimo ni, aby prosazovaly výuku a výzkum evropské integrace a podporovaly politickou debatu. Dále také výměny mezi akademickým světem a tvůrci politik v souvislosti s politickými prioritami Unie.

Tab. 2. Shrnutí všech programů mobility Erasmus+. Tabulku z dat European Commission sestavil autor.

Pět let od skončení studia je míra nezaměstnanosti mladých lidí, kteří studovali či pracovali v zahraničí o 23 procent nižší než u těch, kteří tuto zkušenost nemají. Podle Evropské komise dostal jeden ze tří stážistů z programů Erasmus+ nabídku zaměstnání od společnosti, kde působil. Program přispívá k vytvoření evropské identity u jednotlivců. Studenti po absolvování programu plánují pokračovat více na vyšší úroveň vzdělávání než studenti, kteří nemají zkušenost s programem Erasmus+ (Generace Erasmus, 2024).

Listina programu Erasmus pro vysokoškolské vzdělávání (ECHE)

Listinu musí mít všechny vysokoškolské instituce, které se chtějí zapojit do projektu vzdělávací mobility Erasmus+ (Listina programu Erasmus pro vysokoškolské vzdělávání 2021–2027, b. r.). Získáním této listiny má škola možnost vysílat své studenty na studijní a pracovní stáže. Získáním se instituce zavazuje k respektování zásad nediskriminace, transparentnosti a inkluzi stanovené v programu Erasmus+ (Listina programu Erasmus pro vysokoškolské vzdělávání, 2023).

1.6 Budoucnost programu Erasmus+

V budoucnu plánuje Evropská unie projekty ve velkém měřítku, jejich cílem bude identifikovat, rozvíjet, vyzkoušet a posoudit inovativní přístupy, které mají potenciál stát se hlavním proudem vzdělávání a odborné přípravy. Budou podporovat inovativní myšlení, která reagují na Evropské priority a přispívají ke zlepšení systému vzdělávání. Dávat nové impulsy pro zlepšování systémů vzdělávání a odborné přípravy. Rovněž přinášet inovace v metodách

a postupech do všech druhů učení. Hlavním cílem bude podporovat nadnárodní spolupráci a koherentní soubor, který podporuje inovace, průkopnické metody a postupy. Zajistit přenos inovací i mezi zeměmi, politickými sektory a cílovými skupinami. Tímto zajistit i udržitelné využívání výsledků inovativních projektů do různých kontextů a cílových skupin na evropské úrovni. Projekty by měly být realizovány smíšeným partnerstvím veřejných a soukromých organizací spojující výzkumné a odborné pracovníky. Podporované projekty se zaměří na dosažení systémového dopadu na evropské úrovni tím, že budou schopny uplatnit své inovativní výsledky v evropském měřítku a budou schopny přenést do různých tematických nebo geografických kontextů (Erasmus+ history, funding and future, b. r.).

Digitální vzdělávání

Plánují se projekty zaměřené na digitální vzdělávání, které se budou zabývat odlišnými vzdělávacími sektory a propojovat je. Podporovat kvalitní a inkluzivní digitální vzdělávání v souladu s plánem pro digitální vzdělávání. Projekty budou mít několik hlavních priorit, a to zefektivnit pedagogický přístup k informatice pro primární a sekundární vzdělávání, školení učitelů, rozvoj učebních osnov v boji proti dezinformacím a podporu digitální gramotnosti.

Odborné vzdělávání a příprava

Odborné vzdělávání a příprava je také téma nových plánových projektů. Má zvýšit atraktivitu odborného vzdělávání a přípravy, zvýšit zaměstnavatelnost účastníků projektu a konkurenceschopnost. Také podporuje přechod k digitální a ekologické ekonomice.

Vzdělávání dospělých

Má se zaměřovat na vzdělávání dospělých v oblasti politiky. Tyto projekty budou podporovat vznik a práci evropského pilíře sociálních práv. Cílem je rozvoj kvalitních a relevantních vzdělávacích příležitostí pro trh práce.

2 PROGRAM ERASMUS+ A MOŽNOSTI VYUŽITÍ

Níže uvedené programy jsou pouze výčet několika, které program Erasmus+ nabízí. Soustředili jsme se zde hlavně na mobility jednotlivců (Training opportunities for staff, b. r.).

2.1 Studijní stáže

Studijní stáže probíhají různě po celém světě, nejen na evropských univerzitách. Realizují se díky trojstranné smlouvě mezi studentem vysoké školy v minimálně druhém ročníku studia, vysílající vysokou školou a přijímací vysokou školou v jiné zemi. Pobyt v zahraničí se může lišit od 2 do maximálně 12 měsíců při jednom studijním cyklu. Na studijní stáž musí být účastník nominován vysílající univerzitou, toho dosáhne pomocí zvládnutí pohovoru v rodném a zároveň v anglickém jazyce. Další kritéria závisí na vysílající organizaci. Přijímací univerzita může mít také různorodé požadavky. Po přijetí na obou univerzitách student podepíše smlouvu, získá grant programu Erasmus+ v různé výši, vždy záleží, kde přesně účastník bude studovat a vytvoří tzv. learning agreement za pomoci svého zahraničního koordinátora. Tento dokument je výpis předmětů, které bude student na zahraniční univerzitě studovat, společně s koordinátorem se snaží vybrat ty nejvhodnější vzhledem ke studovanému oboru. Některé předměty se mohou velmi podobat těm na domovské univerzitě a mohou být tedy uznány jako povinné předměty. Ostatní předměty mohou být uznány jako povinně volitelné předměty nebo volitelné předměty. Minimální počet kreditů, které musí účastník získat v zahraničí, se liší podle přijímací univerzity. Pokud účastník mobility nesplní minimální počet kreditů, musí vrátit stipendium v celé výši. Student programu Erasmus+ je osvobozen od hrazení školného a poplatků za registraci ke studiu na zahraniční univerzitě (Vysokoškolské vzdělávání, 2024).

2.2 Pracovní stáž

Stáže jsou určeny pro studenty bakalářského, magisterského a doktorandského studia. V případě bakalářského studia musí být student alespoň ve druhém ročníku studia. O tyto stáže se mohou ucházet i čerství absolventi vysokých škol. Tato možnost může rozšířit znalosti, dovednosti, kompetence a zkušenosti mladých lidí, tyto dovednosti zaměstnavatelé hledají. Pro usnadnění vyhledávání těchto stáží existuje internetový portál, zde je lze najít všechny na jednom místě: erasmusintern.org. Stáže v rámci programu Erasmus+ nabízí soukromé společnosti. Délka stáží je různá, a to od dvou po dvanáct měsíců, mohou probíhat jak fyzicky, tak i v online prostředí. Student se v rámci jednoho studijního programu může účastnit stáží

v maximální délce dvanácti měsíců. Stáže mají několik podmínek, vysokoškolská instituce, na které je student zapsaný, musí dodržovat Listinu programu Erasmus pro vysokoškolské vzdělání. Stáž se musí vztahovat ke studiu, k potřebám osobního rozvoje studenta a musí být, pokud možno, součástí jeho studijního programu. Z programu Erasmus+ je financována stáž ve formě měsíční odměny, ta se pohybuje od čtyř set po osm set eur. Pokud však účastník stáže pracuje dálkově, nemá nárok na žádné financování. Lze se přihlásit přes výše uvedené stránky nebo kontaktovat zahraniční oddělení své univerzity (Erasmus+ Traineeship Programme, 2021).

2.3 Evropský sbor solidarity

Posláním programu je pomáhat mladým lidem zapojit se do veřejně prospěšných projektů v zahraničí nebo v domovské zemi. Přihlásit se mohou osoby mezi 18 a 30 lety (Evropský sbor solidarity, b.r.). Témata, na která se Evropský sbor solidarity zaměřuje, jsou různá, například vzdělávání a odborné přípravy, občanství a demokratické účasti, životního prostředí a ochrany přírody, migrace, kultury a mnoha dalších. Dělí se na krátkodobé a dlouhodobé. Krátkodobé jsou všechny projekty do 2 měsíců. Dlouhodobé se mohou pohybovat v délce dvou měsíců až jednoho roku. Jednotlivec se však může zúčastnit pouze jedné dlouhodobé mobility. Účastníci mají zajištěné ubytování, po většinu času bydlí všichni dobrovolníci pohromadě. Dále mají zajištěnou stravu, dopravu a dostávají za svoji práci tzv. „kapesné“. Všechny tyto detaily vždy určuje hostitelská organizace. Zapojit se lze registrací na portálu Evropského sboru solidarity, na portálu lze nalézt všechny programy, kterým byl pro tuto aktivitu udělen grant. Na tomto portálu se vzájemně propojí možný účastník a hostitelská organizace (European Solidarity Corps Resource Centre, b. r.).

2.4 Erasmus Mundus action

Erasmus Mundus se dělí na dva na sobě nezávislé programy, a to Erasmus Mundus Joint Masters a Erasmus Mundus Design Measures (Erasmus mundus association, 2023).

Erasmus Mundus Joint Masters

Cílem programu Erasmus Mundus Joint Masters je podporovat excelenci a internacionalizaci vysokých škol po celém světě. Tyto cíle plní prostřednictvím studijních magisterských programů, ty jsou realizovány a uznávány vysokoškolskými institucemi sídlícími v Evropě a mimo ni. Partnerství zahrnuje vždy nejméně tři vysokoškolské instituce. Nejméně dvě z nich

musí být členskými státy EU anebo třetími zeměmi přidruženými k programu (Erasmus Mundus action, b. r.). Účastníci projektu získají grantovou dohodu na dobu jednoho nebo dvou akademických let (Erasmus Mundus Association, b. r.).

Erasmus Mundus Design Measures

Hlavním cílem je podpořit rozvoj nových a inovativních nadnárodních studijních programů na magisterské úrovni. Délka projektu je 15 měsíců. V praxi tedy student studuje na třech vysokých školách v různých zemích, na každé vždy jeden semestr. V posledním semestru poté píše závěrečnou práci na jedné ze tří univerzit (Erasmus Mundus, 2024).

2.5 Mobilita pro sportovní trenéry

Mobilita podporuje vzdělávací mobility pracovníků sportovních organizací na základní úrovni. Pro pracovníky je to příležitost zlepšit své kompetence, kvalifikaci a získat nové dovednosti. Existují dvě formy programu. První z nich je shadowing tedy v češtině „stínovat“, kdy účastník vyjede do zahraničí a zde pozoruje na pracovišti hostitelské organizace. Délka stínování je od dvou až po čtrnáct dní. Druhá forma je poté tréninkový nebo školící pobyt o délce patnácti až šedesáti dnů. Účastníci v hostitelské organizaci zde sami trénují na základní úrovni nebo podstupují školení. Mobilita podporuje inkluzi a rozmanitost, environmentální udržitelnost, digitální vzdělávání a celkově aktivní účast. Účastníkovi jsou zpětně proplaceny cestovní náklady, má zajištěnou stravu a ubytování ze strany hostitelské organizace (Mobilita pracovníků v oblasti sportu, b. r.).

2.6 Erasmus pro mladé podnikatele

Tento program Evropské unie pomáhá mladým lidem, kteří začínají své vlastní podnikání. Podmínkou účasti na projektu je maximální tříletá zkušenost s podnikatelstvím, zkušenost s podnikáním není podmínkou. Účastníci potřebují návrh podnikatelského plánu, znalosti cizího jazyka a také trvalý pobyt v jedné z účastnických zemí projektu. Lze si vytvořit profil na online platformě, po registraci následuje videohovor. Po úspěšném pohovoru se potenciální účastník dostane do databáze, kde lze najít přes 6 000 kontaktů po celém světě. Grant se pohybuje od 530 do 1 100 euro měsíčně, vždy záleží na zemi výjezdu (Erasmus pro mladé podnikatele, 2023). Délka programu je od jednoho až šesti měsíců, lze se jej účastnit i rozděleně, a to formou jednoho týdne podobu dvanácti měsíců. Účastník porozumí nejen

financování malých a středních podniků, ale i tomu, jak celkově fungují a pracují. Poznává úspěšné podnikatele a nové možnosti spolupráce do budoucna. Mezi práce, které může tento program zahrnovat, patří například průzkum trhu, rozvoj nových obchodních příležitostí, vývoj projektů a jejich inovace. Za zprostředkování se neplatí žádný účastnický poplatek. Po skončení je vždy stáž ohodnocena zpětnou vazbou účastníků (Evropský výměnný program pro podnikatele, 2024).

2.7 Discover EU

Discover EU nabízí mladým lidem ve věku přesně osmnácti let, cestovat zpravidla vlakem, případně lze využít i jinými druhy dopravy po celé Evropě. Poskytuje zvláštní podporu účastníkům, kteří mají méně příležitostí prozkoumat Evropu. Přihlásit se dá individuálně nebo jako skupina (DiscoverEU, b. r.). Existují dvě varianty a to neflexibilní, kdy je počet navštívených destinací omezen na 2 země. Další variantou je flexibilní, kdy je počet navštívených zemí neomezen, ale počet cestovních dnů je omezen na 7 dní. Lze tedy zůstat v zahraničí celý měsíc, ale cestovat lze celkově pouze 7 dní. Hodnota časové jízdenky, kterou účastníci získají je 251 euro. Cílem je dát mladým lidem příležitost dozvědět se o Evropě, dále také objevit evropské příležitosti pro jejich budoucí vzdělávání a celkově životní volby. Vybavit mladé lidi znalostmi, kompetencemi a životními dovednostmi, které v budoucnu mohou využít. Podporovat mezikulturní dialog a pocit sounáležitosti s Evropskou unií. V poslední řadě inspirovat mladé lidi, aby při cestování využívali udržitelné způsoby dopravy a ekologického vědomí obecně. Účastníci by také měli co nejvíce maximalizovat svůj osobní rozvoj, který by měli získat během cestování. Jako všechny ostatní programy z řady Erasmus+ se musí řídit standardy kvality pro poskytování kvalitních „služeb“. Do programu se lze přihlásit online přihláškou, kterou lze najít na Evropském portálu pro mládež. Dále vyplnění kvízu, ten se skládá z pěti otázek a jedné doplňující otázky. Evropská komise a EACEA³ poté seřadí všechny uchazeče podle správnosti odpovědí a jednotlivých zemí. Podmínkou pro účast je výše zmíněný věk a to osmnáct let. Další podmínkou je bydliště v některé ze zemí Evropské unie nebo třetích zemí přidružených k programu Erasmus+. Vybraní účastníci získají Evropskou kartu mládeže programu Discover EU, ta jim umožní získat slevy jak na kulturní akce, vzdělávací a sportovní aktivity, místní dopravu, ubytování tak i stravování. Výherci mohou cestovat po dobu 1 až 30 dnů, většinou v období od 15. června do 30. září. Každá země

³ EACEA – Evropská agentura pro vzdělávání a kulturu

má kvótu, která vychází z alokačního klíče pro individuální mobilitu, kategorie „mládež“. Pokud je méně zájemců, než je kvóta jedné země, budou karty rozděleny mezi země, které mají více zájemců, než je kvóta. Jakmile je účastník vybrán, kontaktuje ho národní agentura programu Erasmus+, která pomáhá s navázáním kontaktu s ostatními účastníky. Po svém návratu z cest by měli poskytnout zpětnou vazbu o svých zkušenostech s Discover EU, zamyslet se nad tím, co se naučili a jak nově nabitě zkušenosti a vědomosti mohou využít v budoucnu. Všichni účastníci se automaticky stávají ambasadory soutěže. V roce 2023 se o tuto kartu ucházelo více než milion mladých lidí. Z České republiky se přihlásilo 2 780 lidí, vybráno jich bylo 815. (DiscoverEU Inclusion Action, b. r.)

2.8 Výměna mládeže

Výměny mládeže jsou setkávání skupin mladých lidí z minimálně dvou odlišných zemí, kteří se krátce sejdou na určitém místě, aby společně zažili program neformálního učení. Mezi neformální učení řadíme workshopy, cvičení, diskuse, hraní rolí, simulace, venkovních aktivity a mnoho dalších. Délka projektů je vždy různá, od pěti dnů po standardních deset. Projekt realizují vždy alespoň dvě organizace. Tedy je vždy alespoň jedna přijímací organizace a minimálně jedna vysílající organizace. Přijímací organizace plní roli koordinátora, podává žádost pro celý projekt a dostává na něj finanční příspěvek. Témata výměn jsou velmi rozmanitá, vždy ale vychází z evropských cílů v oblasti mládeže. Cílem těchto výměn je podpořit mezikulturní dialog, učení a podpořit pocit občana Evropské unie. Rozvíjet u mladých lidí dovednosti a jejich postoje. A také posilovat evropské hodnoty a bořit veškeré předsudky a stereotypy. V poslední řadě také zvyšovat povědomí o sociálně relativních tématech, tímto podněcovat zapojení do společnosti a aktivní účast. Výměny mládeže mohou zahrnovat i přípravné návštěvy. Cílem přípravných návštěv je zajistit kvalitní průběh celého nadcházejícího projektu. Nejčastěji se jich účastní organizátoři a vedoucí národních týmů. Účastnit se mohou mladí lidé od třinácti až po třicet let, vedoucí týmu však nemá žádné věkové omezení. Věková omezení mohou být u každého projektu jiná, dolní věková hranice musí ke dni zahájení aktivity dosáhnout minimálního věku a horní věková hranice nesmí ke dni zahájení aktivity překročit horní věkovou hranici. Pro účast projektu člověk nemusí být student. Stačí, když se přihlásí a projde selekčním procesem. Zúčastnit se také mohou mladí lidé s omezenými příležitostmi. Selekční proces řídí vysílající organizace, většinou jde ovšem o to, kdo se dříve přihlásí. Standardně se přihlašuje přes google form. Počet účastníků je vždy různý, záleží na organizaci, která projekt organizuje. V týmu účastníků jedné země, je vždy jeden vedoucí týmu.

Vedoucí týmu má za úkol monitorovat účastníky a poskytovat jim podporu po celý projekt. Zajišťuje bezpečné a nediskriminační prostředí. Vedoucí týmu se buď přihlásí o pozici sám, pokud tak nikdo z účastníků neučiní, vybere vysílající organizace jednoho z účastníků projektu. Jedinou podmínkou je věková hranice osmnáct let. Veškeré organizační informace jako například počet účastníků, přesné místo projektu, další účastnické země, maximální vyplacená částka a mnohem víc lze vždy najít v tak zvaném info packu, ten vždy vytváří přijímací organizace. Projekty jsou všechny hrazené z fondů Evropské unie, programu Erasmus+. Účastníkovi zpětně po předložení účtenek zaplatí cestu z místa bydliště po místo konání projektu. Přijímací organizace může vyžadovat originály všech účtenek nebo jejich kopie. Částka, která mu je maximálně vyplacena, je vždy určena podle vzdálenosti, přesněji podle počtů kilometrů. Pokud účastník překročí maximální částku, vyplatí se mu zpět pouze maximální částka. Účastníci mohou zvolit ekologicky šetrnější způsob dopravy, poté je maximální vyplacená částka větší. Za ekologicky šetrnou dopravu se považuje autobus, auto (pokud je plně obsazeno účastníky projektu) a vlak. Účastník může strávit až dva dny v zemi projektu nebo na cestách. Tyto dva dny může využít, jak sám uzná za vhodné, stravu, ubytování a jakoukoliv dopravu navíc si ale hradí sám. O ubytování a stravu na projektu je vždy zajištěno ze strany přijímací organizace (Youth exchanges, b.r.).

2.9 Tréninkový kurz

Tréninkové kurzy jsou určeny hlavně pro lidi pracující ve vzdělávání nebo jakkoliv pracují s mládeží, toto ale není podmínkou. Účastník musí splňovat věkovou podmínku mezi dvaceti a čtyřiceti lety, věková hranice se ale může lišit, vždy záleží na hostitelské organizaci. Opět máme minimálně dvě organizace zapojené do projektu, několik vysílajících organizací a jednu hostitelskou organizaci. Jaké země se projektu účastní a kolik osob závisí na hostitelské organizaci a na tom, jak projekt napsali. Veškeré důležité informace nalezne zájemce o tréninkový kurz v info packu, přihlásit se může pomocí google formu na stránkách organizací. Témata těchto kurzů jsou různá, mohou zahrnovat i pozorování ve školním prostředí. Délka projektů je okolo osmi dnů, může být však i kratší nebo delší. V rámci projektu je zcela pokryto ubytování, strava a doprava z fondů EU programu Erasmus+. Účastníkovi je po předložení cestovních dokumentů vše proplaceno. Maximální částka proplacení cestovních nákladů se liší podle vzdálenosti místa projektu. Tyto informace naleznete v tabulce níže. Pokud je stanovená částka překročena, proplatí se mu pouze maximální částka. Účastník projektu může v hostitelské zemi zůstat maximálně dva dny a s tímto časem naložit podle vlastního uvážení.

Po návratu z projektu může vysílací organizace požadovat po účastnících, aby vedli vlastní workshop, přidali fotky na své sociální sítě a podobně a tím rozšiřovali povědomí o určitém problému a celkově o projektech Erasmus+ (Katalog Erasmus+ školení pro pedagogy, 2023).

Tabulka výpočtu vzdálenosti a maximální částky pro proplacení cestovních dokumentů pro výměny mládeže, tréninkové kurzy a Evropský sbor solidarity (Cestovní náklady, b. r.):

Cestovní vzdálenost	Standartní cesta	Ekologicky šetrná cesta
10–99 km	23 €	
100–499 km	180 €	210 €
500–1 999 km	275 €	320 €
2 000 km–2 999 km	360 €	410 €
3 000 – 3 999 km	530 €	610 €
4 000 – 7 999 km	820 €	
8000 km a více	1 5000 €	

Tab. 3. Zpětné proplacení projektu. Tabulku z dat European Commission sestavil autor.

2.10 Youthpass

V překladu „pas mládeže“ je certifikát a evropský nástroj, který dokládá účast a výsledky neformálního vzdělávání získaných v rámci projektu Erasmus+. Pomáhá celkově zviditelnit a zvýšit kvalitu výsledků aktivit nejen pro samotného vlastníka Youthpass, ale i široké okolí. Certifikát lze získat ze všech Erasmus+ aktivit kromě Discover EU, všichni účastníci těchto aktivit mají na tento certifikát nárok (Youthpass, b. r.). Certifikát zpravidla obsahuje jméno účastníka, název projektu, místo a datum projektu. V neposlední řadě také krátký popis projektu a přínos aktivit pro účastníka.

The owner of this certificate has participated in a project supported by the European Union Erasmus+ programme. Erasmus+ supports the educational, professional and personal development of individuals in the education, training, youth and sport fields. It offers opportunities for learning mobility and active participation for young people, as well as professional development and cooperation for youth workers and youth work organisations.

KAROLÍNA WEHOWSKA

participated in the project

**TIME DIVE - INCLUSIVE GAMES ABOUT
SOCIAL HISTORY OF OUR CITIES**

in Kraków, Poland

from 07/01/2023 to 13/01/2023

About the project

Erasmus Plus Strategic Partnership aimed to develop and implement short and inclusive narrative games which tell the story of Kraków, Prague and Budapest in interactive way to foreigners, migrants, students and tourists. Connecting Nausika Foundation (Poland), Parallel Worlds (Hungary) and Vice Versa (Czech). With focus on high quality game design and practical use of the scenarios in local work of our institutions and their local partners.

The tasks of Karolína Wehowska

Game Designer

This certificate has been issued by Fundacja Edukacyjna Nausika.

Fundacja Edukacyjna Nausika

Zbigniew Janczukowicz
Kraków, 22/01/2024

Youthpass is a Europe-wide validation system for non-formal and informal learning within the European Union youth programmes.

The ID of this certificate is Y15Y-71KG-M7SQ-4Z9C. To verify the ID, please go to the Youthpass website at <http://www.youthpass.eu/verify> or scan this QR code:

Youthpass Makes your learning visible

Obr. 1. Příklad Youthpassu autorky práce z tréninkového kurzu v Polsku. Autor: Nausika

2.11 Akreditované organizace v oblasti Erasmus mládeže

Akreditace Erasmu je nástroj pro organizace, které chtějí zahájit činnost v oblasti spolupráce a výměny mezi zahraničím. Také plánuje provádět činnosti spojené se vzdělávací mobilitou. Tato akreditace umožňuje zjednodušení přístupu k financování vzdělávacích mobilit v oblasti mládeže, a to pro výměny mládeže a mobility pro pracovníky s mládeží. Žadatelé o tuto akreditaci musí stanovit dlouhodobé cíle, plán a očekávaných přínosů z hlediska svých aktivit, ty mají být podporovány z prostředků EU programu Erasmus. O akreditaci mohou žádat sdružení, neziskové a nevládní organizace, evropská nevládní organizace, veřejný subjekt na místní, regionální či celostátní úrovni, sociální podnik nebo subjekt generující zisk, který je aktivní v oblasti společenské odpovědnosti podniků. Musí mít dostatečnou provozní a také odbornou kapacitu pro realizaci plánu činnosti a také nejméně dvouletou zkušenost s realizací činností v oblasti mládeže. Dále musí mít sídlo v členském státě nebo třetí zemi přidružené k programu. Žádost musí být podána do předem stanoveného data u národní agentury země, v níž je žadatelská organizace zřízena. Pokud je organizací či spolku udělaná akreditace Erasmus, potvrzuje se, že žadatel o akreditaci má vhodné a účinné postupy a opatření k realizaci vzdělávacích mobilit. Alespoň jednou za dobu platnosti akreditace musí podat alespoň jednou zprávu, jak pokračuje plnění cílů, jak zajišťují a dodržují standardy kvality programu a také aktualizovat svůj plán činnosti. Žadatel se také zavazuje k dodržování standardů kvality programu Erasmus mládeže. Národní agentura může také uskutečnit monitorovací návštěvu, formální kontroly nebo jiné činnosti s cílem sledovat pokrok, výsledky a dodržování dohodnutých norem a poskytovat podporu. Akreditace Erasmus se uděluje na celé programové období, tedy do roku 2027. Dodržování požadavků na akreditaci a pokynů vydaných národní agenturou je pravidelně monitorováno. Za podmínek stanovených Evropskou komisí lze platnost akreditace prodloužit. Akreditaci lze také ukončit, a to kdykoliv v případě, že organizace zanikne nebo na základě dohody mezi národní agenturou a akreditovanou organizací (Akreditace Erasmus+, b. r.).

Cíle akreditace v oblasti mládeže jsou:

Posílit osobní a profesní rozvoj mladých lidí skrz aktivity neformálního a informálního učení. Dále zlepšit postavení mladých lidí, jejich aktivní občanství a posílit účast na demokratickém životě. Podpořit regionální a celostátní rozvoj práce s mládeží. Podporovat profesní rozvoj pracovníků s mládeží. V neposlední řadě podpořit inkluzi, rozmanitost,

mezikulturní dialog, hodnoty solidarity a také rovných příležitostí a lidských práv mezi mladými lidmi nejen v Evropě (Akreditace Erasmus+, b. r.).

2.11.1 Organizace a spolky zabývající se programy Erasmus+ v ČR

Níže uvedené spolky a organizace se nacházejí na území České republiky a pracují na výměnách mládeže, kdy vysílají, ale také přijímají mladé lidi. Všechny tyto organizace využívají fondů Evropské unie a některé z nich mají akreditaci v programu Erasmus+. Programy, které nabízejí, jsou výměna mládeže, tréninkové kurzy a Evropský sbor solidarity. Jedná se pouze o výčet několika z nich, ne všechny níže uvedené organizace nabízejí všechny z výše uvedených programů. Na našem území najdeme přes 70 akreditovaných organizací, ne všechny jsou ale plně aktivní.

Mission Reconnect

Tato nezisková organizace se soustřeďuje na spojování lidí, kteří mají zájem o to se učit, prozkoumávat a měnit svoji komunitu. Organizace byla založena v roce 2019 a sídlí v Přerově. Spojuje trenéry, mladé lidi, pracovníky s mládeží a učitele. Pořádají projekty jak v okolí Olomouce, tak po celém světě (Mission Reconnect, 2015–2024).

EYCB – Evropské centrum mládeže Břeclav

Evropské centrum mládeže Břeclav je nevládní nezisková organizace založená 15. března 2007 mladými lidmi pro mladé lidi. Centrum sídlí v budově Gymnázia Břeclav. Cíle a činnosti centra jsou informování a zvyšování povědomí o Evropské unii a jejích vzdělávacích programech. Od své činnosti vyslali již více než 2300 mladých lidí, na více než 950 projektů. Ve výzkumné části autorka popisuje svoji vlastní zkušenost s touto organizací a jejími projekty (Evropské centrum mládeže Břeclav, 2007—2021).

Karviná sustainably z. s.

Jedná se o neziskovou organizaci, za hlavní cíl ukládá vytvoření více udržitelné Karviné ze sociálního a environmentálního hlediska. Toho dosahuje skrz své projekty ať už lokální nebo v zahraničí. Byla založena v roce 2021 skupinou aktivních mladých lidí. Autorka práce rovněž vyrazila na jednu ze svých mobilit přes tuto organizaci (Karviná Sustainably, 2021).

Mladí info ČR z. s.

Je neziskový spolek, nacházející se v Brně. Za cíl si klade zvyšování informovanosti nejen studentů o různých zahraničních možnostech, podněcování aktivit podporu multikulturalismu. Rovněž vysílá a přijímá studenty na různé druhy projektů (Mladí info, 2024).

Brno for you

Jde o nevládní neziskovou organizaci sídlící v Brně, byla založena roku 2014. Pomocí neformálních metod vzdělávání předává znalosti a kompetence mladým lidem. Vzdělává jak v Česku, tak v zahraničí (Brno For You, 2024).

Euroteam Czech republic, z.s.

Tento spolek byl založen v roce 2018, od roku 2006 však působil jako neformální skupina, která se také věnovala mezinárodní spolupráci. Působí především v oblasti neformálního vzdělávání. Zprostředkovávají účasti na mezinárodních setkáváních a projektech v rámci evropských vzdělávacích projektů. Zúčastnili se 88 mezinárodních projektů a uskutečnili 462 mobilit do 22 zemí Evropy, Asie a Afriky (Euroteam, b. r.).

2.11.2 Tvorba projektu

K podání žádosti se používá formulář Evropské komise a národní agentury. Žádost se podává národní nebo výkonné agentuře. Musí být vyplněn jedním z úředních jazyků používaných v členských státech a ve třetích zemích přidružených k projektu. Lze ji podat pouze elektronicky, jinou formou nejsou přijímány. Pro podání žádosti je vždy předem dopředu stanoven mezní termín. Formuláře jsou vždy rozděleny na 3 části, a to formulář A, B a C. Část formuláře A obsahuje souhrnný rozpočet a administrativní informace o účastnících. V části B nalezneme technický popis projektu. V poslední části C jsou poté doplňující údaje o projektu. Rozsah žádosti u grantů nízké hodnoty, tedy nejvýše 60 000 euro, je omezen na počet 40 stran. U grantů vysoké hodnoty, tedy 4 000 000 euro, na 70 stran. Aby byla žádost a poté následný projekt způsobilý, musí splňovat všechna kritéria způsobilosti. (Výměny Mládeže, b. r.).

Projekt se skládá ze čtyř fází

1. Plánování

Zde patří vymezení cílů, potřeb a harmonogram činností. Toto probíhá před podáním žádosti o projekt.

2. Příprava

Probíhá poté, co je projekt schválen a před příjezdem účastníků. Jedná s o uzavírání dohod s partnery.

3. Samotný projekt

Realizace výměny mládeže.

4. Následné činnosti

Vyhodnocení aktivit, dokumentace celého průběhu projektu a šíření a využití vědomostí a výsledku projektu.

3 ORGANIZACE ZABÝVAJÍCÍ SE ERASMEM+

Níže uvedené organizace jsou pouze výčet několika, které se zabývají programem Erasmus+ anebo pracují s jejich stávajícími a bývalými účastníky.

Erasmus student network

V roce 1989 EC⁴ pozvala 32 bývalých Erasmus studentů do Bruselu, aby přišli na setkání a hodnocení jejich Erasmu. Na setkání vyplavaly na povrch problémy, které byly podnětem pro vznik celého nápadu, kdy studenti pomáhají studentům. Šestnáctého listopadu 1989 byl poprvé použit název Erasmus Student Network, a to na setkání v Utrecht v Nizozemsku. Sekce byly poté založeny při evropských univerzitách a finančně podporovány EC. První prezidentkou byla Desiree Majoor, která byla také jednou z prvních účastnic projektu Erasmus. K oficiálnímu založení došlo v roce 1990 v dánské Kodani při účasti 49 účastníků ze všech členských států EC. ESN⁵ International se tímto stalo právním sdružením. V roce 1994 bylo již 60 sekcí ve 14 zemích a každým rokem jich přibývalo. V září 2005 bylo zřízeno oficiální sídlo v Bruselu. V současné době je ve 42 zemích světa a má více než 15 tisíc aktivních členů. Mísí ESN je obohacování společnosti prostřednictvím mezinárodních studentů. V České republice byla zřízena první pobočka v roce 2002, jako první se zapojilo České vysoké učení technické v Praze. Nyní v České republice najdeme osmnáct poboček, při každé státní univerzitě. V Olomouci byla pobočka založena v roce 2005. Každá pobočka má svoji strukturu a vlastní kulturu. Vize organizace je být do roku 2025 globální Erasmus síť, která zlepšuje mezinárodní vzdělávání a poskytuje příležitosti k seberozvoji. Podporovat mezikulturní porozumění a vytváření pozitivních změn ve společnosti. Organizace se řídí několika hodnotami, a to jednota v rozmanitosti a rozmanitost v jednotě. Dalšími hodnotami je studenti, co pomáhají studentům, zábava v přátelství a respektu, láska k Evropě jako místa pro mír a kulturní výměnu. Spolupráce při integraci a otevřenost s tolerancí. Mezi aktivity, které ESN dělá, patří orientační týden pro nově příchozí studenty programu Erasmus+. Každý týden organizuje rozmanité

⁴ EC – Erasmus kancelář

⁵ ESN – Erasmus student network

aktivity nejen pro seznámení a začlenění zahraničních studentů do nového prostředí ale i pro jejich rozvoj (Erasmus Student Network, b. r.).

Erasmus Mundus Association

Erasmus Mundus Association je sdružení pro studenty a absolventy magisterských a doktorských programů. Bylo založeno v roce 2006 a je jednou z největších kulturně různorodých studentských a absolventských organizací. Tato nevládní, politicky nezávislá a nezisková organizace má více než 12 tisíc studentů a absolventů ve 174 zemích. Posláním asociace je budování komunity a poskytování příležitostí členům pomocí vzdělávání a dalších rozvojových iniciativ. Dále zlepšovat životy lidí, kteří mají mezinárodní studijní nebo pracovní zkušenosti, a umožnit jim přístup k dalším příležitostem. Poskytuje fórum, které vytváří prostor pro komunikaci a spolupráci. Pořádají různé projekty na velké množství témat, jako je například téma digitální kompetence, vzdělávání, sport a mnohé další (Erasmus mundus association, 2023).

Dům zahraniční spolupráce

Dům zahraniční spolupráce je příspěvková organizace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a českou národní agenturou pro mezinárodní vzdělávání a výzkum. Hlavním cílem je usnadňovat mezinárodní spolupráci ve vzdělávání. Podporuje zapojení jednotlivců a institucí do velkého spektra mezinárodních aktivit. Poskytuje informační, poradenské a analytické služby v oblasti vzdělávání. Jejich partnery jsou školy a vzdělávací instituce, neziskové organizace, firmy a také jednotlivci, a to hlavně studenti, pedagogové, pracovníci s mládeží a vzdělavatelé dospělých. Za celou Českou republiku administruje dva evropské vzdělávací programy a to Erasmus+ a Evropský sbor solidarity. Dalšími aktivitami jako je AIA⁶, AKTION ČR – Rakousko, Barrande Fellowship program a CEEPUS⁷. Vedou iniciativu study in Czechia, která propaguje studium v České republice u zahraničních studentů.. Podporují nejen mezinárodní spolupráci ve vzdělávání, ale také kariérové poradenství a české kulturní dědictví ve světě (Dům zahraniční spolupráce, b. r.).

⁶ AIA-Akademická informační agentura

⁷ CEEPUS-Central European Exchange Programme for University Studies

GaragErasmus

Nápad pro GaragErasmus se zrodil v roce 2012 po vydání knihy *Generazione Erasmus* od italského autora Hywela Ceriho Jonese. Jedná se o online platformu, která spojuje mladé lidi s pracovními místy, umožňuje jednotlivcům zapojovat se do projektů a zakládat nové. Jedná se o profesní síť, jejím cílem je podporovat utváření lépe integrované Evropy. Přibližuje poptávku a nabídku mezinárodních pracovních míst, podporuje sociální iniciativu a napomáhá k zakládání nových start-upů. Na veškerých aktivitách spolupracuje s Evropskou komisí. GaragErasmus má pobočky po celé Evropě, ty organizují různé místní aktivity (Garag Erasmus, b. r.).

OCEANS

OCEAN je globální organizace studentů, bývalých studentů a univerzit pro kooperaci, výměnu a navazování kontaktů studentů a bývalých členů mezinárodních výměnných programů. Organizaci vedou dobrovolníci. Byla navržena výhradně pro studenty a absolventy, kteří se zúčastnili mobility Erasmus+. Členem se tedy může stát každý, kdo se zúčastnil jakékoliv mobility, která byla financována z programu Erasmus. Organizace nabízí navazování profesních vztahů, rozvoj dovedností, účast na aktivitách po celém světě a získání finančních prostředků na realizaci vlastního projektu. Cílem této organizace je mezikulturní výměna a globální dialog mezi absolventy a studenty. Dalším cílem je posílit internacionalizaci vysokoškolského vzdělávání po celém světě. Do organizace se lze přihlásit bezplatně, členové se mohou zapojit do aktivit po celém světě, ty jsou na různá témata. Cestovní náklady a ubytování je poté zpětně proplaceno (OCEANS network, 2024).

Erasmus+ student and alumni alliance

Cílem této aliance je propojit všechny výměnné studenty a absolventy financované Evropskou unií. Nabízí jim platformu pro vytváření sítí profesního rozvoje, mezikulturního učení a podporuje evropské vysokoškolské vzdělávání a celosvětovou spolupráci. ESAA⁸ je zastřešující aliancí, zahrnuje čtyři partnerské organizace, a to Erasmus Students Network, Asociaci studentů a absolventů Erasmus Mundus, garagErasmus a Student & Alumni síť

⁸ ESAA – Erasmus+ student and alumni alliance

mezinárodních výměnných programů (OCEANS). Do ESAA se lze zapojit tím, že se stanete členem jedné ze čtyř výše uvedených partnerských organizací. Díky tomu získáte možnost se účastnit akcí, soutěží a naplno využívat jejich služeb (Erasmus + Student and Alumni Alliance, 2024).

4 DALŠÍ PROGRAMY MOBILITY MIMO PROGRAM ERASMUS+

Níže uvedené mobility nejsou financovány z programu Erasmus+. Těchto programů nalezneme velké množství, tento výčet byl vybrán autorkou práce. Jsou zde uvedeny z důvodu zkušenosti autorky s některými z nich, jejich podobností ale i odlišností s programem Erasmus+.

4.1 Czech us

Podobné programy nabízejí různé společnosti, Czech us však patří mezi jednu z neznámějších, a proto byla pro tuto práci vybrána. Tato společnost byla založena v roce 2006, získala od Ministerstva práce a sociálních věcí povolení ke zprostředkovávání práce. Již dříve však vysílali mladé lidi do zahraničí. Jejich cílem je pomáhat mladým lidem vycestovat do zahraničí a tím jim otevřít možnost poznat novou zemi a kulturu. Věří, že díky zahraniční zkušenosti se člověk stává v životě úspěšnější. Všichni pracovníci mají vlastní osobní zkušenost s programy, které nabízejí. Jejich krédem je maximalizovat otevřenost, komunikativnost, spolehlivost, individuální přístup k zákazníkům a koncentrace na kvalitu poskytovaných služeb. Vzrůstající popularita programů jim postupně umožnila založit další specializované společnosti Czech-us Work and Travel, s. r. o., Czech-us Studium v zahraničí, s. r. o. a Czech-us Práce v zahraničí, s. r. o (Czech-us, 2024).

Mezi jejich programy patří:

Work and travel

Pro účast v programu Work and travel musí mít účastník osmnáct a více let, studovat na vysoké nebo odborné vysoké škole. V neposlední řadě také ovládat angličtinu na komunikační úrovni. Za tento program se platí účastnický poplatek, programový poplatek a poplatek americké ambasádě za poskytnutí víz. Účastník si také musí koupit sám letenky a v některých

případech i zařídit a zaplatit vlastní ubytování. Podle americké legislativy musí mít každý účastník tohoto programu vízového sponzora, ten zpracuje na základě přijetí zaměstnavatelem nutný formulář pro získání víz. Pod tento program spadá výcvik plavčků, kdy od roku 2004 mají povolení od Amerického Červeného kříže pro výcvik plavčků dle amerických standardů. V roce 2014 získali i povolení od MŠMT⁹ k vyškolení českých plavčků. Kurz si platí účastník sám. Dále nabízí práci v restauracích, kafeteriích a barech, kdy se jedná se o práci číšníka a v kuchyni. Pozici prodejce občerstvení, kdy nabízejí práci v pobočkách rychlého občerstvení. Práci v obchodech a malých lokálních obchůdcích se specializovaným zbožím jako například s turistickými suvenýry. Často v centru města a turistických destinacích. Pozice recepční nebo úklid pokojů v resortech a hotelech, dále kuchař, čistič bazénů a pracovník v národních parcích (Czech-us, 2024).

Studium v zahraničí

Podmínkou účasti je vykonaná maturitní zkouška nebo bakalářský titul a potřebná jazyková úroveň. V některých zemích vyžadují i například certifikát z angličtiny a další specifické dokumenty. Lze studovat ve Velké Británii, Irsku, Německu, Holandsku a Dánsku. V některých zemích se platí školné, v jiných ne, vždy záleží na vybrané zemi (Czech-us, 2024).

Work & study

Program vysílá mladé lidi pouze do Kanady a Austrálie. V těchto zemích je výhodou, že se studijními vízy mohou studenti získat i pracovní víza. V Austrálii je to dokonce automatické. Ve školách studenti sami platí školné, práci si poté v destinaci již hledají sami (Czech us – Austrálie, 1998–2024).

Jazykové kurzy

Na jazykový kurz lze vyrazit do více než 30 zemí světa. Nabízí různorodé jazykové kurzy, od intenzivních po odpočinkové, které jsou většinou v místě prázdninových destinacích. Délka kurzů je různá, a to od devíti po dvacet týdnů. Účastníci jsou ubytováni v hostitelských rodinách nebo školní rezidenci. Varianta juniorských kurzů je možná již od dvanácti let. Za kurz se platí

⁹ MŠMT – ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

různé ceny podle délky pobytu. Zajišťují i jazykové kurzy pro rodiny a dětské tábory v zahraničí (Czech-us, 2024).

Také spolupřádají online soutěže pro studenty středních škol s názvem Best In English a v dalších jazycích. Studenti si mohou ověřit své jazykové schopnosti a porovnat je i se studenty z jiných zemí. Dále spolupracují na European summer school, což je letní škola pro mladé lidi. Pořádají kurzy jako online marketing, vývoj mobilních aplikací a mnoho dalších. Všechny probíhají v anglickém jazyce.

Práce

V současnosti zajišťují práci a stáže v zemích západní Evropy, Kanadě, USA a v jiných exotických destinacích. Najdeme zde nabídky pozic v restauracích, barech, hotelech, obchodech, v rychlém občerstvení ale i v autokempech, zábavních parcích atd. Podmínkami výjezdu je věk minimálně osmnáct let, evropské občanství a angličtina na komunikační úrovni. Účastník musí pracovat na pozici minimálně tři nebo čtyři měsíce a pracuje na plný úvazek. Platí se zde registrační poplatek, programový poplatek a v některých případech i ubytování. Nabídky a poplatky jsou různé, vždy podle výběru země.

4.2 AuPair

Au pair je mladý člověk, ve věku mezi sedmnácti a třiceti lety, který bydlí u hostitelské rodiny. Učí se o jejich kultuře, jazyku a stará se o děti, to vše výměnou za ubytování a finanční odměnu (Au Pair-information, b. r.). Původně byl pojem au pair z francouzštiny a označoval mladou ženu, která cestovala po Francii a dává hodiny angličtiny, výměnou za hodiny francouzštiny. Au pair má své kořeny i ve Švýcarsku. Na konci 19. století se velké množství svobodných žen odstěhovalo, aby získaly práci ve městech. Církev předpokládala úpadek jejich morálky, a proto mladé ženy podporovala, aby pracovaly v rodinách. Zaměření na jazyk se vyvinulo časem. Začátkem 20. let 20. století zahájilo Spojené království výměnu au pair se Švýcarskem a později s Rakouskem. Po druhé světové válce se počet au pair vysoce zvýšil. V roce 1969 Evropská rada přijala pravidla upravující pobyt mladých lidí jako au pair v cizích zemích. Jedná se o evropský koncept, USA a Austrálie jej ale také přijala. V dnešní době najdeme spoustu platforem a asociací, které službu au pair nabízejí (Au Pair, b. r.). Níže uvedené informace se stahují na jednu ze známých platforem, která tuto službu nabízí. Podmínky pro účast v au pair je věk mezi sedmnácti a třiceti lety, dobrá úroveň angličtiny,

zkušenost s prací s dětmi, být bez závazků, dále také nemít děti, mít ukončené středoškolské vzdělání, nemít zdravotní problémy a mít čistý trestní rejstřík. Na stránkách se lze bezplatně zaregistrovat, po zaregistrování můžete navázat kontakt s velkým množstvím rodin. Po navázání kontaktu s hostitelskou rodinou přes různé online platformy je rozhodnutí o přijetí na rodině. Počet pracovních hodin je stanovený vždy podle země výjezdu jinak. Hostitelská rodina au pair společně podepíše smlouvu, ve smlouvě si stanoví všechny důležité informace, aby později nedošlo k nedorozumění. Každý účastník si poté musí zařídit své vlastní pojištění, vízum a letenky. Výše uvedené informace se stahují pouze k jedné platformě, u jiných zprostředkovatelů mohou být podmínky a celkově nabídka odlišná (Au pair, 2024).

4.3 Education first

Kurzy podobné níže uvedeným lze nalézt i u jiných zprostředkovatelů, autorka práce vybrala tohoto zprostředkovatele. S myšlenkou přišel v roce 1965 Bertil Hult, když vzal své švédské studenty do Anglie, aby si během cestování procvičili jazyk. V roce 1970 EF¹⁰ začala nabízet kulturní výměny pro středoškoláky. V roce 1999 se stává největší online jazykovou školou na světě. Roku 2000 otevírají vysokoškolské programy a mezinárodní internátní školy. Nabízené jazykové kurzy probíhají vždy v zahraničí a jsou určeny jak pro děti od věku deseti let, tak pro dospělé. Probíhají v jedenácti jazycích v 52 destinacích. Délka kurzů je různá od dvou týdnů až po několik let. Účastníci mohou bydlet v hotelu nebo v hostitelských rodinách. Najdeme zde i nabídku bakalářského a magisterského studia v zahraničí, au pair a studentské výměnné programy. V nabídce mají také přípravné kurzy na zkoušky z cizího jazyka, a to například na IELTS¹¹ a Cambridge. Kurzy pro manažery a kurzy pro profesionály. Ceny všech těchto programů jsou různé, na požádání lze získat jejich katalog se všemi informacemi. Zvlášť si lze také zakoupit na kurzech různé společné výlety po okolí (Education first, 2024).

4.4 Small earth

V roce 1999 dostal prvotní myšlenku Angličan Chris Arnold, který sám strávil jedno léto v americkém kempu. Později s pomocí Davida Robinsona, založil Camp leaders. Společně chtěli předat dalším mladým lidem skvělou zkušenost, kterou oni sami zažili. V roce 2007 byli

¹⁰ EF – Education first

¹¹ IELTS – International English Language Testing System

úspěšnou firmou a rozhodli se rozšířit do dalších zemí světa. Tímto byla založena firma, pod kterou všechny programy spadají, a tou je Small earth. Dnes tuto firmu najdeme na šesti kontinentech světa v mnoha zemích i v České republice. Věří, že cestování je klíč ke změně světa. Pod pojmem cestování si ale nepředstavují pouze vidět a navštívit nová místa, jde jim hlavně o zkušenost a o to, co taková zkušenost s člověkem dokáže udělat. Jejich hlavním cílem je inspirovat lidi, aby pokořili svoje hranice. Jak samotný název napovídá, chtějí z velkého neznámého světa udělat pro účastníka malý poznatý svět. Pod Small earth patří Camp leaders, Camp China, Camp Canada a Resort leaders. Samotná Small earth nabízí dobrovolnickou činnost v Asii a Africe. Jedinou podmínkou výjezdu je věk mezi osmnácti a třiceti lety. Dělí se na dobrovolnickou činnost se zvířaty, s dětmi, sportovní trenérství a práci pro přírodu. Dobrovolnická činnost musí trvat alespoň jeden měsíc, dobrovolník pracuje od dvaceti pěti do čtyřiceti hodin týdně a je ubytován v domě pro dobrovolníky nebo v rodině. Dalším projektem je tzv. „rok volna“, kdy studenti často mají rok volna mezi studiem nebo prací a mají čas vyzkoušet něco nového. Lze vyrazit do Ameriky, Evropy, Číny, Kanady a Nového Zélandu. Projekt je určen pro mladé lidi ve věku od osmnácti do třiceti let. Pracovat účastník může na různých pozicích, pracovní doba je dvacet pět až čtyřicet hodin týdně a minimální délka pobytu je tři měsíce. Ubytování je zajištěno v hostelu nebo u hostitelské rodiny. Učitelství angličtiny jako cizího jazyka je další z nabízených programů. Účastníci mohou vyjet do Číny, Ameriky nebo Kanady. Délka pobytu je minimálně tři až čtyři měsíce a ubytování je předem zajištěno. Na jejich stránkách najdeme také program au pair. Programy mají různé ceny, odvíjí se vždy od místa a typu programu. Po celou dobu účasti na všech programech nabízí podporu 24 hodin v případě jakýchkoliv potíží. Níže uvedené firmy spadají pod small earth a nabízejí různé programy (Small earth, 1999–2023).

Camp leaders

Program probíhá pouze ve Spojených státech amerických. Účastník musí být ve věku minimálně osmnácti let, dále být schopen odcestovat mezi 1. květnem a 20. červnem, mít volných 9 týdnů, umět plynule anglicky a nemít záznam v trestním rejstříku. Mezi nabízené pozice patří práce v kuchyni, práce v kanceláři, v prádelně a práce opravárenské. Pro tyto pozice musí být účastník student, pro pozici táborový vedoucí nemusí. Na program se lze přihlásit pomocí online přihlášky, poté musí potenciální uchazeč vyplnit svůj online profil na nejméně 90 %. Tento profil mohou vidět všichni zaměstnavatelé, poté následuje online pohovor se zaměstnavatelem, kdy poté zaměstnavatel může navrhnout přijetí na pozici.

Účastník programu má finální slovo a může si mezi nabídkami vybírat. V rámci programu se platí účastnický poplatek okolo třiceti tisíc, další poplatek se platí za vízový pohovor. V tomto poplatku jsou zahrnuty letenky, ubytování a strava je zajištěna přímo v kempu. Pracovní hodiny v týdnu nejsou stanoveny, pracovníci mají jeden den v týdnu volný. Po uplynutí pracovní smlouvy mohou jedinci šedesát dní zůstat v Americe. V praktické části lze nalézt zkušenost autorky této práce s tímto programem (Camp leaders, 1999–2024).

Adventure China

Tento program probíhá pouze v Číně, mladí lidé mohou pracovat v dětském táboře a vyučovat zde angličtinu. Každý kemp poskytuje účastníkovi jídlo a ubytování. Za odvedenou práci získává mzdu. Pro výjezd musí mít účastník více než osmnáct let a maximálně třicet let, být schopen odcestovat do Číny v měsíci červnu, strávit osm měsíců v zahraničí, umět plynule anglicky a mít čistý trestní rejstřík. Po skončení kontraktu mohou účastníci strávit dalších třicet dní v Číně. Účastník se může přihlásit online na stránkách Adventure China, poté přichází na řadu pohovor s potencionálním zaměstnavatelem přes online platformu. Poté může čekat na nabídku od zaměstnavatele. Pracovní doba není pevně daná, účastníci pracují šest dní v týdnu a mají jeden den volna. Platí se zde účastnický poplatek a poplatek za zprostředkování víz. Po skončení pracovní smlouvy lze zůstat a cestovat po určitou dobu v Číně (Adventure China, 1999–2024).

Resort leaders

Jako součást Small earth od roku 1999 nabízejí program Work and Travel a nabízí pracovní pozice v Americe ve velkých resortech. Nabízí různé pozice v kuchyni, a to pozice kuchař, umývač nádobí a asistent kuchaře. Dalšími pozicemi jsou barman, číšník, úklid, recepční, prodavač, instruktor sportovních aktivit nebo také plavčík. Požadavky na účastníka jsou věk minimálně osmnáct a maximálně třicet let, všichni účastníci musí mít status studenta a mít minimální úroveň angličtiny. Program má délku maximálně čtyři měsíce. Pracovní doba je v průměru 32 hodin týdně. Ubytování a stravu zajišťuje zaměstnavatel. Za program se platí programový poplatek, tento poplatek zahrnuje i letenky. Co se týče stravy a ubytování, je zajištěna ze strany zaměstnavatele. Hodinová mzda se může lišit resort od resortu. Po skončení programu mohou pracovníci zůstat ve Spojených státech amerických jeden měsíc. Nabízí také stáže v cestovním ruchu a dělí se na tzv. trainee, kdy se mohou účastnit lidé se zkušeností

v pohostinství 5 let a více. Další je druh stáže je tzv. intern, kdy mohou vyjet studenti v oblasti hotelnictví, pohostinství nebo cestovního ruchu. Délka programu je šest, dvanáct nebo osmnáct měsíců. Kritérii pro účast je minimální věk devatenáct let, čistý rejstřík a mít za sebou lékařskou prohlídku (Resort leaders, 1999–2024).

II. Praktická část

5 ANALÝZA ZKUŠENOSTÍ S PROGRAMEM ERASMUS +

5.1 Cíl výzkumu

Hlavním cílem této diplomové práce je provést analýzu zkušeností s programem Erasmus+ čtyř studentů pedagogických fakult, čtyř vysokoškolských učitelů a čtyř vyučujících na základních či středních školách. Význam práce vidíme v přínosu pro vyučující i studenty, a to nejen učitelských oborů, kteří rozmyšlejí nad jakoukoliv mobilitou. Celkově je práce zamýšlena jako motivace pro všechny vyrazit za hranice ČR a rozvíjet se po osobní a profesní stránce. Sami vnímáme, jak může být těžké se odhodlat vyrazit na vlastní pěst, ale také jak může být tato zkušenost obohacující nejen pro budoucí učitele, ale i další pokračování profesní dráhy. Průběh studia a případné mobility mají dle našeho názoru velký vliv na budoucí vývoj učitele a na rozhodnutí, zda zůstat ve školství nebo odejít. Výzkum se zaměřuje konkrétně na učitele a studenty pedagogických oborů, na to, jak vnímají s odstupem svoji mobilitu a její přínos pro svoji budoucí profesi. Budeme tedy sledovat opakující se témata u mobilit všech dotazovaných, každý má jedinečnou zkušenost a osobnost, a proto jsou témata u dotazovaných odlišná. Svým vyprávěním respondenti nechávají nás autory nahlédnout do různých potíží, se kterými se setkali při své mobilitě. Na závěr práce jsou poté na základě těchto informací navrženy doporučení do praxe pro všechny úrovně vzdělání.

5.2 Metoda sběru dat

Data byla sbírána od března roku 2023 do června 2023. V tomto období proběhly všechny rozhovory formou narativní metody s případným zpětným ověřováním získaného materiálu skrze email. Do rozhovorů jsme se snažili zasahovat co nejméně, pokud ale bylo potřeba, doptávali jsme se. Na závěr byla vždy položena otázka, zda by chtěl respondent něco dodat. Vyprávění všech respondentů bylo zaznamenáváno na diktafon.

5.3 Výběr respondentů

Respondenti byli vybráni metodou sněhové koule (Hendl, 2005), kdy dotazovaní odkazovali na další potencionální dotazované. Počet respondentů byl zvolen na dvanáct, ve výběru jsme se řídili několika faktory. První z faktorů byla účast respondentů na programu

Erasmus+. Ať už se jednalo o studentskou, učitelskou či jinou mobilitu z široké nabídky programu Erasmus+. Druhým podstatným faktorem bylo pedagogické vzdělání či studium na pedagogické fakultě. Respondent tedy musel mít dosažené vzdělání v oblasti pedagogiky, pokoušet se jej dosáhnout nebo již vyučovat, mít zkušenosti s výukou v praxi ať už na vysoké, střední či základní škole. V rámci respondentů byly pak vytvořeny tři skupiny, a to studenti pedagogické fakulty, vyučující základních škol a vyučující na pedagogické fakultě. V práci není zmíněno místo profesního působení, ročník studia či jména respondentů, pro zachování anonymity a vytvoření bezpečného prostředí z důvodu vyjádření vlastních názorů.

5.4 Průběh výzkumu

Analýza získaných dat probíhala ve více etapách. První z nich byl výběr a kontaktování respondentů. Druhou poté samotné vyprávění a jeho záznam na diktafon z důvodu přesnějšího záznamu dat. Další etapou byl pak doslovný přepis pořízených nahrávek. Díky tomuto přepisu došlo k uchování nasbíraných dat. Po přepisu nahrávek následovala další etapa, a to narativní analýza získaných dat (Gulová a Šíp, 2013). V každém vyprávění jsme hledali opakující se témata, a hledali možné překážky, se kterými se respondenti setkali. Na základě těchto informací jsme vytvořili doporučení do praxe.

5.5 Výsledky výzkumu

V této podkapitole budou podrobněji popsány a analyzovány výsledky ze všech dvanácti vyprávění. Respondenty jsme rozdělili do tří skupin. Studenti pedagogické fakulty jsou skupina A, vyučující pedagogické fakulty skupina B a vyučující základních a středních škol tvoří skupinu C.

Skupina A – studenti pedagogické fakulty

R1 – Speciální případ

Student, výtvarná výchova se zaměřením na vzdělávání, studijní stáž Erasmus+

Respondent 1 studuje Výtvarnou výchovu se zaměřením pro vzdělávání na Univerzitě Palackého v Olomouci. Na projekt Erasmus se přihlásil již v roce 2019, ale kvůli světové pandemii covid nemohl odcestovat. Na studijní stáž vyrazil tedy v roce 2020. Poprvé o možnosti vyrazit na Erasmus+ se dozvěděl na katedře v rámci informační schůzky, a to ho inspirovalo k výjezdu. Zkušenost respondenta vyznívá tak, že v průběhu svého Erasmusu v Turecku, přesněji v Istanbulu, zažil několik těžkých chvil, ale nakonec vše vnímá pozitivně. Mezi překážky, se kterými se setkal, můžeme zařadit jazykovou bariéru jak v každodenním životě, tak i na univerzitě mezi spolužáky a vyučujícími.

Svůj výběr právě Turecka ale vnímá i zpětně pozitivně, zdůvodňuje to tím, že šlo o nejexotičtější a nejzajímavější zemi, do které mohl skrz svůj studijní obor vyrazit.

„Byla to taková perla v tom seznamu, kam se dalo vyjet v rámci mé katedry. Turecko byla taková nejexotičtější oblast, nejvzdálenější, nikdo tam předtím asi ani nebyl, takže mě hodně zajímalo se tam podívat. O školu nešlo, to člověk nikdy nepozná, než když tam pak je.“

V klíčových událostech se opakovaně objevuje téma odlišnosti od Univerzity Palackého a celkově od České republiky.

„Jak jsem říkal, byla hodně odlišná, ať už jde o komunikaci s učitelem nebo všude přítomná zvířata ve škole. Je to prostě jinačí kultura, jiná země. Jinak se výuka v něčem podobala, ale i tak to bylo jinačí.“

Dalším opakujícím se tématem je škola a s ní spojené překážky. Respondent sám sebe nazval speciálním případem z důvodu stylu výuky ve formě ateliéru, ale i venku, výuky s místními a s tímto spojenou jazykovou bariérou. Všichni mu ale vždy vyšli vstříc a byli velmi nápomocní.

„Tak já jsem takový speciální případ, protože na „výtvarce“, tam máme hodně práce v ateliérech, takže u toho člověk zase tolik mluvit nemusí. Mohl jsem mít jen ateliérové hodiny, kdybych chtěl teoretický, tak bych asi musel umět turecky. Ti učitelé, asi jen jeden, uměli dobře anglicky plynule. Pár z nich spíše umělo pasivně, uměli mi říct zadání, ale jinak se s nimi nedalo moc mluvit. Chodili jsme často i ven i na zajímavá místa v Istanbulu. Všichni spolužáci byli Turci, jak jsem již říkal, neuměli moc anglicky, ale byli velmi nápomocní. Vyučující byli plní energie a snažili se být nápomocní, i když neuměli moc anglicky.“

Přínos své zahraniční mobility vidí v mnoha oblastech, a to jak z jazykového, kulturního, tak i osobnostního hlediska. V neposlední řadě i z profesního hlediska uměleckého, tak pedagogického.

„...Maximálně přínos v pozorování učitelů, jak učí, si říkám, co dělá dobře a co dělá špatně. Je to na samostatném člověku, jestli sleduje to pedagogické hledisko věci. I když je člověk ve škole, tak se může něco přiučit. Rozhodně, co se týče jazyka, tak to byla první taková zkušenost s někým, s kým se nedomluvíte anglicky, a musíte přijít na to, jak jinak se domluvit. Stejně tak, jak navázat komunikaci, takže i v té komunikační rovině, bylo to těžký a člověk se toho hodně naučil. Co se týče té profesní roviny, v tomhle případě v umění a „výtvarce“, tak si myslím, že mi to něco dalo, i když jsem neměl pokročilé předměty, spíš jen základy. Nejsem si jistý, jestli vědomě, ale určitě mi to pomohlo k tomu, abych byl lepší v budoucnu.“

Respondent celkově hodnotí svoji zkušenost velmi kladně, na otázku, zda by vyrazil znovu a na stejné místo, odpověděl jasné ano. Poznal Istanbul, různé památky v okolí a před začátkem školy měl i možnost cestovat po celé zemi. Nevidí žádný negativní dopad stáže ani problémy spojené s návratem zpět do Česka. Dokonce zmínil přihlášení na krátkodobé Erasmus+ výměny mládeže, na které se po rozhovoru chystal.

„Na katedře „výtvarky“ mi vyšli celkem vstříc, takže až na konkrétní předměty to bylo v pohodě. Prodlužovat jsem nemusel, všechny povinnosti jsem dohnal. Kdybych se ale nesnažil, tak bych určitě prodlužovat musel.“

Na závěr uvádíme dovětek, který respondent 1 „vzkázal“ ostatním.

„Jen, že to stálo za to a bylo to moc fajn.“

R2 – Mini Erasmus

Student, učitelství českého a anglického jazyka pro druhý stupeň

Respondentka 2 studuje Český a anglický jazyk pro druhý stupeň základní školy na Univerzitě Palackého v Olomouci. V roce 2017, přesněji v letním semestru, byla na studijním programu Erasmus+ v Polsku ve městě Nisa. Výběr právě Polska respondentka učinila na základě rodinné situace a zájmu „češtinářky“ o jazyk. Odcestovat pro ni nebylo vůbec náročné, svoji zkušenost dokonce popisuje jako mini Erasmus, z Polska to měla domů stejně daleko jako z Olomouce. Sama respondentka o sobě říká, že není velká cestovatelka, ale o zahraniční zkušenost při studiu velmi stála.

„Polsko nebyla první volba, původně jsem chtěla do Finska, ale na základě rodinné situace jsem si musela vybrat zemi, která bude blíž, abych byla v dojezdové vzdálenosti. Vybírala jsem si z katedry angličtiny, v Polsku jsem nikdy pořádně nebyla, i když je to náš soused. A zajímal mě i ten jazyk, tak jsem si řekla, že půjdu do toho.“

Před odjezdem respondentka neočekávala žádný kulturní šok, jen příležitost soustředit se na učivo. Toto bylo také výrazným tématem, soustředění se na výuku a celkově náročnost studia. Toto se také poté odráží v tom, že při studiu necestovala po Polsku, spíše ukazovala svým přátelům z ciziny krásy České republiky. Samotná výuka poté byla dle jejich slov hodně přísná a probíhala čtyřikrát denně a musela plnit spoustu úkolů. Spolužáci byli Poláci a hodiny probíhaly v angličtině.

„Já jsem si i vybrala tuhle tu zemi proto, že jsem fakt chtěla jet studovat, že vím, že tam bylo nějaké Španělsko a Řecko, takže by si člověk užil moře, ale zároveň jsem věděla, že tam to s tou školou úplně nepřehání. Takže můj cíl i moje očekávání bylo, že to bude podobná země, takže žádný kulturní šok jsem nečekala, a že se tam budu hodně učit. Chtěla jsem takový oddělný čas, kdy budu sama a kdy se budu moct soustředit na studium. Očekávala jsem takové zpestření studia, protože to tady bylo už takové dlouhé a chtěla jsem nějaké oživení a objevit lásku ke studiu nově.“

Pro respondentku bylo obohacující vidět jiný přístup na univerzitě a u svých státních zkoušek poté ocenila některé předměty ze své stáže. Měla možnost v Polsku vykonávat své

praxe a trochu nahlédnout do jiného školství. Do Česka by si dokonce chtěla vzít inspiraci v podobě domácích příprav na hodiny v podobě čtení.

„Do studia mi to pomohlo, protože jsem měla pedagogicko-psychologické předměty, který jsem obsahově znala, ale v angličtině jsem se ještě víc ujasnila a upevnila a zároveň jsem se naučila novou slovní zásobu. I ta angličtina se mi opakovala, historie angličtiny, takže jsem to pak u státnic ocenila. Studijně mě to určitě posunulo i tím, že učitelé byli drsní. Co se týká pedagogických zkušeností, jsem tam dělala 45 hodin praxe a zprostředkovali mi praxi na katolickém gymnáziu.“

Svoji zkušenost hodnotí respondentka pozitivně, i když by třeba ráda vyrazila do jiné země. Jediné, co jí v Česku „uteklo“, byly zajímavé hodiny s vyučujícími pedagogické fakulty, ale jinak nevidí žádná negativa a s návratem do Česka neměla žádné potíže. Další podobný projekt ale v budoucnu neplánuje, je už dle svých slov „vycestovaná“.

„...byly by i jiné země, ale protože to byla skvělá příležitost celkově ta škola tam a všichni. Zažila jsem tam hezký věci.“

Respondentka 2 jako dovětek chtěla vzkázat všem zájemcům níže uvedená slova a tím je třeba i motivovat.

„Nebát se angličtiny, vím, že i lidi, co se báli angličtiny a měli úroveň B1, to zvládli. Nebát se papírování a nebát se ptát se. Myslím, že se to prostě hrozně vyplatí, cítila jsem se jako na studijní dovolené, vše bylo zařízeno, když jsem přijela a já jen chodila do školy a užívala si volno s kamarády.“

R3-Dětský sen

Student, učitelství prvního stupně základních škol, studijní stáž Erasmus+

Respondentka 3 studuje na Univerzitě Palackého Učitelství prvního stupně základních škol. V letním semestru roku 2022 vyrazila na studijní stáž do Finska. Důvodem výběru země bylo splnění si snu a vzor v bratrovi respondentky, který na vysoké škole sám vyrazil na studijní stáž do Finska. Téma splnění snu byla často opakujícím se tématem. Na Erasmus chtěla vyjet

již na předchozím studiu, ale to z určitých důvodů předčasně ukončila. Na této možnosti oceňuje možnost si zkusit v bezpečí někam takhle vyjet s finanční podporou Evropské unie.

„Od devíti let jsem chtěla do Finska, takže to byl můj sen a pak, když mi bylo jedenáct, byl můj „brácha“ na „výšce“ a jel na Erasmus do Finska, tiše jsem mu záviděla. Poté jsem studovala čínštinu, kde nebyla možnost vyjet do Finska, ale na učitelství tato možnost byla. Byla to jasná volba a miluji zimu.“

Odcestovat pro ni nebylo náročné, měla pouze strach z odloučení s domácím mazlíčkem z důvodu pokročilého věku. Před samotným odjezdem neměla respondentka žádná očekávání, byla ale pozitivně naladěná.

„Já jsem konkrétně neměla žádné očekávání, prostě jsem se těšila, ale neměla jsem žádné očekávání s tím, že jsem nepřemýšlela, jaké to bude, já tam prostě chtěla jet a věděla jsem, že to bude dobrý, protože si to takový udělám.“

Hlavním tématem byla výuka, která sice byla ze začátku ovlivněna trvajícím pandemickou situací covid, ale po chvíli se ustálila a z online prostoru se výuka přesunula na univerzitu. Výuka probíhala v mezinárodním prostředí formou kurzů, po měsíci intenzivní výuky odevzdala závěrečnou práci a začal další kurz. Díky tomuto typu výuky měla poměrně dostatek času na cestování. Vyučující měli dobrou úroveň angličtiny a v respondentce evokovali pocit zájmu o úspěch.

„...Probíhala tak, že to byly spíš kurzy, za semestr jich bylo šest nebo sedm a vypadaly tak, že každý týden po dobu měsíce a půl byl v jeden den na hodinu a půl, někdy až na tři hodiny jeden předmět. Po měsíci a půl jsme dělali závěrečnou práci, odevzdala se a bylo hotovo. Takhle jsem měla v pěti měsících rozmístěných šest kurzů, takže to vycházelo, že jsem měla dvě nebo tři hodiny týdně. Takže jsem měla spoustu času na cestování.“

Cestování bylo často opakujícím se tématem skrz celý rozhovor, díky již zmíněné výuce v podobě kurzů měla respondentka čas na objevování krás Finska a to i za pomoci Erasmus student network. Poznala také místní kulturu a styl života.

„...Myslím, že jsem zemi celkem poznala, s ESN jsem jela do Laponska i do Norska. Poté za mnou přijela i rodina, takže jsme to spolu procestovali. S „erasmáky“ jsme jeli i do národního parku. Město samotné jsem měla prochozené tam a zpátky. I Finy jsem poznala jako takové a asi jsem pochopila jejich kulturu a styl života.“

Stáž byla přínosná z osobního, ale i profesního hlediska. Mezi osobnostní přínos můžeme zařadit uvědomění si nepodřizovat své chování a osobnost ostatním, vše má nějaké východisko a není potřeba spěchat. Celkově jí dle jejích slov rozšířil obzory a dal chuť něco změnit. Z profesního, tedy pedagogického hlediska, vidí respondentka přínos v tom, že jí bylo umožněno se podívat na fakultní základní školy, a tak měla možnost nahlédnout do školského systému a také do experimentálních tříd. Líbila se jí spolupráce mezi školami a práce se speciálními žáky. Do Česka by chtěla přenést volnost, se kterou se na školách setkala, benevolenci v pohybu a zrušit vykáni. Dále by zrušila rivalitu mezi školami a třídami a zavedla složitější přijímací zkoušky na učitelské obory.

„Rozšířila mi obzory, otevřela mi mysl v přijímání dalších lidí a jejich chyb. Dala mi chuť udělat nějakou změnu v našem školství...“

Zkušenost respondentky byla velmi pozitivní, zpětně by se účastnila projektu znovu i ve stejném státě. Nevidí žádný negativní dopad, který by na ni nebo na její studium projekt měl. Po příjezdu ze zahraničí měla oslabenou imunitu z důvodu onemocnění covid. Na univerzitě jí bylo umožněno plnit zkoušky v červenci, popřípadě v září. Účast na dalších podobných projektech ale respondentka neplánuje, toto odůvodnila zaměřením se na studium v Olomouci a jeho dokončení.

„Měla jsem oslabenou imunitu po covidu, kvůli výletům jsem tam chytila covid. Ale jinak většina učitelů tam i v Česku byla vstřícná, dali mi termíny na červen nebo případně na září. Nemůžu si stěžovat, všechno v pohodě.“

Jako dodatek respondentka vlídnými slovy motivovala ostatní k účasti na projektech.

„100 % vyjet! Pokud ale člověk váhá, že mu něco za toho půl roku uteče, tak se nemá čeho bát, nic mu neuteče. Půlrok je krátká doba a naopak mu to může něco dát, doporučuji všema deseti.“

R4-Jiná pedagogika

Student, učitelství prvního stupně základních škol, studijní stáž Erasmus+

Respondentka číslo čtyři studuje Učitelství prvního stupně základních škol na Univerzitě Palackého v Olomouci. O výjezdu přemýšlela i dříve, ale dle jejích slov ji „nakopla“ kamarádka, která sama měla zkušenost s výjezdem do Španělska. Svým povídáním a prožitou zkušeností ji inspirovala. Sama respondentka vyrazila do Dánska na zimní semestr. Tuto zemi si vybrala kvůli přístupu severských zemí k pedagogice. Zájem o zkoumání jiného vzdělávacího systému a celkově pedagogiky je nejsilnějším tématem.

„Mám ráda celkově severské země, mají jiný úhel pohledu k pedagogice, co se týče metod, a tak, takže jsem se o nich chtěla dozvědět více.“

Pro respondentku bylo těžké odcestovat, protože před výjezdem jí onemocněla maminka, a proto svůj výjezd zvažovala, ale nakonec se rozhodla i přes tento fakt vyjet. Očekávala, že posune svoji úroveň angličtiny, bude otrkanější a sebevědomější. A její očekávání se poté i naplnily.

„Že si posunu úroveň angličtiny, budu otrkanější, sebevědomější, protože člověk jede do neznámé země sám a potom, že se jako dozvím něco o jiném vzdělávacím systému. Jak už z vysokoškolského hlediska, tak z hlediska toho prvního stupně.“

Dalším tématem je samotná výuka v Dánsku, ta probíhala formou blokové výuky v délce dvě a půl hodiny za den, a to od pondělí do pátku. Všichni spolužáci byli „erasmáci“ a výuka probíhala v angličtině, ta byla na velmi vysoké úrovni. Před výjezdem si sama respondentka volila předměty a snažila se, aby se překrývaly s předměty z Česka.

„No, spolužáci byli zajímaví, protože jsme poznávali nejen ty vzdělávací systémy, ale i jinou kulturu..... Úplně...Hodně odlišní, ale jako parta jsme byli skvělí. Bylo nás něco kolem padesáti.“

Respondentce zpětně přijde, že zemi dostatečně nepoznala a potřebovala by více času. Výuka byla intenzivní a musela hodiny předem připravovat, z toho důvodu neměla mnoho volného času na cestování.

„...Myslím si, že ne, potřebovala bych daleko víc času k tomu poznávání. Tím, že jak nám začal semestr, tak byla škola celkem intenzivní, museli jsme se na téměř každou hodinu nějak připravovat, takže toho volného času občas tolik nebylo.“

Respondentka hovořila i o osobním přínosu, který na sobě po návratu pozoruje. Z osobnostního růstu zmiňuje respondentka asertivitu, více si sebe také začala vážit. Měla možnost na dva týdny nahlédnout do škol a tam načerpat nové metody a zjistit, jak to tam reálně funguje. Tyto dva týdny ji inspirovaly, líbila se jí větší svoboda ve školství a motivace žáků. Na vysoké škole se jí zase líbila komplexnost, co se týče jedné online aplikace pro všechno, a to jí právě chybí na Univerzitě Palackého. Do Česka by také ráda přenesla přátelštější přístup, nebála se učitele oslovit, říct si o pomoc a nebála se jejich odpovědi.

„Žáci v průběhu prvního a druhého období nejsou jako hodnocení známkami, až na druhém stupni jsou více. Mají tedy jinou motivaci, ne tu vnější, ale spíš se tam rozvíjí ta osobnost. A ještě tu svobodu v tom, že můžou v jakémkoliv ročním období trávit čas venku, to mě hodně nadchlo. U nás je to hodně hlídáno, a když prší, tak se nikam nejde. To bych sem určitě ráda přenesla.“

Retrospektivně zhodnotila svoji zkušenost velmi kladně, vyjela by znovu i na stejné místo. Dle jejích slov ji nadchnul dánský vysokoškolský systém, finanční podpora studentů při studiu. Po návratu do Česka cítila, že přišla o čas se spolužáky a neměla možnost prožít některé momenty s rodinou. S tímto souvisí i problém, který pocítovala po návratu, a to sžítí se znovu s rodinou, protože opět totiž nebyla sama, kdo si organizuje svůj život podle sebe. Také viděla kontrast mezi Čechy a Dány, kdy si Češi rádi stěžují a sama řekla, že se vrátila do toxičtějšího prostředí. Někteří vyučující jí nechtěli vyjít vstříc a nerespektovali její výjezd, i když plnila jen maličko jiné požadavky než v Česku.

„Některé práce jsem musela dělat z mého pohledu zbytečně navíc, i když moje spolužačky nemusely, tam byly trochu problémy. Ne všichni vyučující byli schopni respektovat, že jsem někde byla a že jsem tam plnila maličko jinou požadavky.“

I přes problémy spojené s příjezdem zpět do Čech uvažuje nad další mobilitou a pravidelně kontroluje stránky zahraničního oddělení Univerzity Palackého. Na závěr chtěla vzkázat milá slova na povzbuzení. Také ale upozorňuje na problémy v českém školství.

„Nebudte tak podělaní a běžte do toho určitě. Stojí to za to a vždy Vám to víc dá, než vezme. Víím, že to zní asi jako strašný klišé, ale bylo to nejšťastnější období mého života. Fakt mi to hrozně moc dalo a potkala jsem spoustu zajímavých a krásných lidí, s kterými se ještě uvidíme...Bylo by fajn, kdyby česká mentalita a české školy byly tomuhle otevřené, a ne aby se lidé báli, kolik je toho po příjezdu zpět bude čekat. Aby si vyslechli ostatní studenty, co oni tam zažili a z toho si převzali nějaký novinky a metody a zkoušet to sami nějak do své výuky a podobně. Aby na to nebyl pohled, že se tam člověk jen „flákal“, protože já jsem se tam určitě „neflákala“, ta příprava tam byla potřeba vysoká.“

skupina B – vyučující pedagogické fakulty

R5-Pozitivní přístup

Vysokoškolský učitel na pedagogické fakultě – mobilita pracovníků

Respondent 5 vyjíždí na Erasmus programy minimálně jednou za každý akademický rok. Na první projekt vyrazil jako student před 25 lety, kdy projekt ještě neměl svůj název a ani přesnou podobu, jako má dnes. Jeho dlouholeté zkušenosti s programem jsou jedním z hlavních témat. Poslední zemí, kterou navštívil, je Holandsko. Země vybírá z nabídky partnerských univerzit koordinátorka na katedře, a to podle jeho zájmu a potřeby. Většinou se snaží vyrazit do nových destinací nebo obsahově blízko předmětům, které vyučuje. Výjezdy jsou plánované zhruba semestr dopředu, a proto je pro něj o to jednodušší vyjet. Na některá místa vyjíždí už po několikáté, a proto strach z neznáma již nemá. Při prvním výjezdu do západní Evropy měl ale obavy, jak ho přijmou mezi sebe a jak zvládne běžné aktivity.

„Máme list nabídek z partnerských univerzit a z toho vždycky vybírá koordinátorka na katedře podle našeho zájmu a potřeby. Většinou se snažíme, abychom vyjeli do destinací, které jsme buď ještě nenavštívili anebo naopak jsou nám blízké obsahově těmi předměty, které učíme.“

V zahraničí je vše domluveno dopředu, obecně přednáší 8-9 hodin na partnerské univerzitě. Občas se setkává s kolegy neformálně na přátelských schůzkách, kde hledají například průnik do budoucna ve výzkumech apod. Pro respondenta to díky jeho dlouholetým zkušenostem již není náročné.

„Máme tam i 8-9 hodin výuky většinou na těch partnerských, je to přesně nastavené, na těch, kde nemáme ten studijní program domluvený, je to většinou o dohodě. Pak jsou takové přátelské meetingy jako večere nebo posezení nad tématy a hledání průniků do budoucna na výzkumy a rozšíření smluv pro výjezdy studentů a dalších akademických pracovníků.“

Jako plus respondent zmínil trénink cizího jazyka, navazování kontaktů a pochopení vzdělávacích systémů v zahraničí. Vidí i přínos, který mobility mohou mít pro studenty, a vyzdvihl ho. Z pohledu metodologie se inspiroval v zahraničí a něco se mu již s kolegy povedlo přenést na pedagogickou fakultu. Z profesního ani osobního hlediska nevidí žádná negativa projektu, podle jeho slov ho vždy jen obohatil. Plánuje vyjíždět i dále v budoucnu, v době setkání plánoval odjezd do Řecka.

„Pro mě je to každý akademický rok přínosné, když začínáme mimo akademické prostředí, sejdeme se s lidmi, co se známe 15 i 20 let. Je to pro mě takové hezké setkání vždy jednou za rok a z odborného hlediska je to pro mě o těch tématech, které se tam řeší jako z výzkumného hlediska i vzhledem k těm předmětům, které učím.“

Na závěr svého vyprávění respondent doporučil program Erasmus pro všechny studenty, nehledě na studijní program. Je si vědom negativní zkušenosti, kterou mohou někteří studenti mít, ale věří, že i přes ni by člověk měl znovu vyjet a vyzkoušet program znovu. Pozitivní nalezení i přes nějaké možné nesrovnalosti či zklamání je silným tématem celého rozhovoru.

„Určitě doporučuji Erasmus pro studenty v jakémkoliv studijním programu, tak stejně i pro akademiky, protože je to výborná zkušenost, ze které se dá potom čerpat. Pokud by někdo měl negativní zkušenost, tak bych se toho nebál a zkusil bych to znova. Je to těžko přenositelné z člověka na člověka, ale je to rozhodně obohacující pro osobu, která vycestuje. Minimálně se ocitne v jiném prostředí a v podstatě fakt si myslím, že když se využije naplno, tak je to hodně obohacující i osobně.“

R6- „Nechodím do práce“

Vysokoškolský učitel na pedagogické fakultě – mobilita pracovníků

Respondentka 6 má s programem Erasmus+ bohaté zkušenosti. Mezi země, které navštívila, patří Holandsko, Řecko, Itálie, Holandsko, Německo, Rakousko a další. Podle naší respondentky je důležitost a smysl ve spolupráci, možnosti poznat vzdělávací systémy jiných zemí a srovnávat přístupy. Před úplně první mobilitou očekávala pouze procvičení jazyka, z důvodu jazykové bariéry volila známá místa v německy mluvících zemích.

„Očekávala jsem, že přijedu na nějakou univerzitu, budu muset mluvit cizím jazykem, samozřejmě to tam je nezbytné. Já jsem asi neměla nějaký problém, protože jsem jela do prostředí, které znám, ty první „Erasmové“ výjezdy byly do Německa, kde jsem měla kolegy, se kterými jsem se znala z dřívějších.“

Důležitým tématem je poté jazyková bariéra, kterou respondentka překonala. Dostudovala ale další jazyk a tím se jí rozšířila možnost vyjet i do anglicky mluvících zemí.

„...Nebylo to pro mě složité, protože mám s internacionalizací už nějaké zkušenosti, co jsem měla já, tak to byla jazyková bariéra, to znamená, že jsem musela dostudovat jiný jazyk, aby se mi rozšířila i jiná možnost než vyjet do německy mluvících zemí...“

Velmi si cení úzké spolupráce s lidmi, kteří chtějí být partnery univerzity i na jiných projektech. Postupně si vytvořila síť kontaktů. Z pedagogického hlediska vidí jako výzvu práci se zahraničními studenty. Uklidnilo ji, že její způsob výuky se neliší od výuky v zahraničí, někdy byla i inovativnější, a to vidí jako pozitivní věc.

„Z pedagogického hlediska je to velká výzva pracovat se zahraničními studenty, to si dovedete představit. Mají nějaké očekávání a vy je můžete a nemusíte zaujmout, nikdy nevíte, jaký bude mít ta přednáška dopad a úspěch.“

Respondentka plánuje i nadále vyjíždět na podobné projekty. Bere je jako obrovskou inspiraci a příležitost. V nejbližší době plánovala navštívit Řecko. Výrazným tématem skrz celé vyprávění je jiný pohled určitých spolupracovníků na mobility. Po návratu se totiž potýkala

s názorem, že „nechodí do práce“. Jako další problémy spojené s mobilitou vidí to stejné, co i u přijímacích univerzit, je hodně práce a občas si prostě neví rady, jak příchozí pracovníky zabavit.

„Možná případlo některým kolegům, kteří v tomto režimu jakoby neexistují a nesnaží se jakoby podívat za hranice a jsou v podstatě takoví uzavření, že třeba nechodím do práce.“

Na závěr podotkla, že takové výjezdy do zahraničí nejsou pro každého. Vždy se podle ní jedná o osobní nastavení jedince a nelze jej silou k ničemu přinutit. Pokud jde ale o akademického pracovníka, je podle ní součástí jeho práce a nelze tuto možnost ignorovat. Bohužel má i negativní zkušenost, kdy někteří vyučující pedagogické fakulty nechtějí navázat jakýkoliv kontakt s příchozími pracovníky z partnerských univerzit.

„Myslím si, že je to hodně závislé na osobním nastavení, že nemůžete nikoho přinutit silou, aby někam vyjel, ale pokud jde o akademického pracovníka, tak je to součástí jeho práce a nemůže někdo dělat, že tady tato věc neexistuje a mít mezi sebou nevráživost, že on někam jede a já nejedu. Je to osobní rozhodnutí a ty možnosti tam opravdu jsou otevřené.“

R7-Starý bard

Vysokoškolský učitel na pedagogické fakultě – mobilita pracovníků

Respondentka 7 má první zkušenost s mobilitou Erasmus+ dvacet let zpět v roce 1997. Tato skutečnost byla také silným tématem celého vyprávění, sama sebe dokonce nazvala starým bardem. Poté často na mobility vyjížděla a měla možnost navštívit například Norsko, Švédsko, Španělsko, Maďarsko, Chorvatsko a Německo. Výčet zemí není náhodný, ve všech má respondentka kontakty. Tyto kontakty získala při své komparaci švédského a českého systému, zde podle jejich slov začala její první etapa kontaktů. Poté přišla nabídka programů Erasmus+, setkávala se s lidmi a získávala více a více kontaktů. Myslí si, že tyto projekty jsou krok správným směrem, po revoluci jsme se potřebovali otevřít nové inspiraci a zlepšit jazykové kompetence. Motivací pro výjezd jí bylo poznávání nových kultur a poznání nových lidí. Pro respondentku nebylo těžké takto vycestovat, odjakživa je zvyklá cestovat.

„Myslím si, že v naší společnosti po revoluci byla potřeba se jednak otevřít, brát inspiraci, hlavně u jazykových kompetencí. Takže jediné ten jazyk, v té praxi, tak se může rozvíjet. Tím, že se otevřely hranice a možnost těch zahraničních pobytů a mobilit, bylo to v první řadě kvůli jazykovým kompetencím, protože tady nikdo nic moc neuměl, co se týká hlavně angličtiny.“

Před prvním odjezdem měla nějaká očekávání, ale skutečnost pak byla úplně jiná. Bořila stereotypy o různých zemích, které v ní školství vypěstovalo. Při svém pobytu v zahraničí navštěvuje vysoké školy, ale i školy základní. Obecně to funguje tak, že po příjezdu druhý den se formálně sejde s vedením univerzity a tam vše proberou do detailu. Mobilita trvá pět dní, a proto je důležité si domluvit rozvrh. Studenti ji přijímají vždy kladně, s některými se již zná z jejich vlastní studentské mobility v Olomouci. Se spoustou lidí v zahraničí má blízké vztahy, to je také důležitým tématem provázející celý rozhovor. Díky tomu poznává i jejich kulturu. Vztahy, které za roky vytvořila, jsou tak silné, že měla dokonce možnost zúčastnit se i například svatby. Někdy si najde čas cestovat a někam dál se podívat. Sama tvrdí, že i při jejich velkých zkušenostech je to pro ni vždy velkou inspirací.

„Ale já už to znám, myslím, že by to chtělo, aby jeli i jiní lidi, kteří by se podívali, jak se učí jinde a vzali si z toho něco... Tím, že to dělám, dlouho už nemám žádný překvapení. Prostě jsem vždycky spokojená a není nic, co by mě jako tak překvapilo, protože jsem tady už jako starý bard. Vždycky volají mně, jestli půjdu, protože fakt já to 25 let dělám a jsem takový veterán na naší fakultě.“

Dalším silným tématem je tedy inspirace, kterou respondentka vždy v zahraničí načerpá. Informace ze zahraničí využívá pro svůj dlouholetý výzkum. Nyní pracuje na revizi RVP ZV¹² v oblasti Člověk a jeho svět a inspiruje se švédským kurikulem, a to konkrétně v množství učiva, kdy jde o kvalitu než kvantitu. Nechce ve školách zbytečné pamětní učení a usiluje o to v revizích. Děti by také měly pracovat více samostatně a celkově dát žákům více prostoru. Na vysokých školách si myslí, že by měl být student více aktivní.

¹² RVP ZV – Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

„Teď pracuji na revizi RVP ZV zrovna v oblasti Člověk a jeho svět, jako inspiroju se hodně švédským kurikulem a v těch osnovách mají dány očekávané výstupy, ale toho učiva tam není tolik a navíc jako nejde tam ani o pamětní učení... To u nás vlastně bylo, ale je to o tom, že usiluju v těch revizích teď, že se inspiroju švédským kurikulem. To by se mohlo promítnout do našich základních škol, ale jak říkám, tu kompetenci mám v tomto předmětu. I způsob výuky by se měl proměnit, protože ty děti v zahraničí pracují víc samostatně, tady se „furt“ mluví na děti. Chtělo by jim to dát víc prostor, ale samozřejmě to není všude, záleží škola od školy a učitel od učitele.“

Pro respondentku je mobilita a celkově cestování smyslem života, a proto plánuje i dále aktivně tyto příležitosti využívat. Pracovní problémy po návratech nikdy neměla, bylo to vždy bráno jako plus a vycházeli jí vstříc. Podle ní je to stále větší priorita. Z osobního hlediska také problémy nikdy neměla. V době rozhovoru již plánovala výjezd do Dánska, a na Tenerife a připravovala se na international week na pedagogické fakultě.

„Určitě to je pro mě smysl života, cestování je pro mě smysl života. A samozřejmě při Erasmu to jsou pracovní záležitosti, ale je to zase o tom poznávat tu kulturu, způsob života a inspirovat se tím.“

Na závěr vyprávění respondentka zmínila problémy, se kterými se na vysoké škole setkává ve spojení s mobilitami studentů. Velmi často řeší problémy českých studentů, kteří se vrací z mobility a mají problémy s vyučujícími. Ti jim nechtějí uznávat předměty a chtějí po jejich návratu jednou tolik práce než po ostatních studentech jen z důvodu absence v hodinách. Je toho názoru, že si vyučující myslí o mobilitě, že je taková menší dovolená a studenti tam nic nedělají. Tento problém se ale aktivně snaží řešit jak svojí prací s vyjíždějícími studenty, tak na úrovni vedení fakulty. Vidí ale problém i na druhé straně u studentů, kteří často vyučující neinformují o svém výjezdu a napíší jim až ze zahraničí.

„...Já jsem domluvená, že studenti, než vyjedou, tak za mnou přijdou a řeknou mi, jak jsou domluveni s vyučujícími, aby věděli, co je čeká, když se vrátí. Teď se to dělá přes stag, takže by to mělo být teď jednodušší. Není možné, aby vyučující nakládal na studenta za to, že tady jako nesedí, takže bude dělat jednou tolik. Je to vždy o lidech, a to bych řekla, že mě trápí. Často to řeším a mrzí mě to, že to někteří kolegové nechápou. Myslím si, že pro to dělám dost, ale uvidíme. Vedení se k tomu staví ale dobře.“

R8-Trip s kamarádkami

Vysokoškolský učitel na pedagogické fakultě – mobilita pracovníků

Respondentka 8 se s programem Erasmus+ seznámila v roce 2016. Její první zkušenost byla ve Finsku. U Finska ale neskončila a v rámci projektu již navštívila například Lotyšsko, Španělsko, Polsko a na další si náhodně vzpomínala během našeho rozhovoru. Za volbou těchto zemí hrály hlavní roli kontakty respondentky. Zároveň chtěla vždy propojit výjezd s tím, co sama dělá. V předešlých letech vždy jezdila s kolegou či kolegyní, a proto svůj výběr přizpůsobovala i jim. Prvotní mobilita nebyla úplně její nápad, byla to výzva z druhé strany. Sama zmínila, že prvotní impuls potřebovala. Původně jí totiž bylo líto týdnu zrušené výuky, od prvního výjezdu ale byla každý rok někde.

„Nebyl to vlastně ani můj nápad, to byl nápad kolegyně. Na původní Erasmu jsme jezdily tři a jedna kolegyně řekla: „Hele, když tady máme ty smlouvy, tak pojedme všechny tři.“ Takže to byla vyloženě výzva z té druhé strany. Já se přiznám, že jsem ten prvotní impuls potřebovala, přiznám se, že se mi úplně ze začátku jezdit nechtělo.“

Podle respondentky 8 stála za myšlenkou těchto mobilit vzájemná výměna zkušeností a vzájemné nahlédnutí do vzdělávacích systémů. Hledání typu do praxe a inspirace. V neposlední řadě také poznání nové kultury. Když ale vyjížděla poprvé, přiznala se, že šlo o „výjezd s kámoškami“ a vše ostatní brala jako bonus. Nyní na mobility vyráží pozitivně naladěná a vždy pozná něco nového, co je jí nějakým způsobem později užitečné.

„I ta společenská stránka, že si vždy popovídáte s kolegy a poznáváte i tu kulturu, ale určitě tam v centru je, že přijedete na nějakou jinou školu a koukáte na všechny parametry, i jak to tam mají zařízeno a srovnáváte s tím, co máme tady, a vyměňujete si zkušenosti.“

Jedním z hlavních témat byla odlišnost každé mobility. Průběh ve Finsku si nemohla vynachválit, velmi se jí věnovali a mělo to pro ni velký profesní zisk. Na zahraniční univerzitě vyučuje 8 hodin, někdy o českém vzdělávacím systému a jindy zase o vzdělávání angličtinářů apod. Někdy ani neměla možnost vyučovat, dostala pouze razítko o splnění požadovaného počtu hodin a dostala turistické tipy. Jindy se účastnila mezinárodního týdne na univerzitě a prezentovala o možnosti mobility v Olomouci. Někdy ovlivňuje mobilitu i politika v zemi,

kdy například v Řecku respondentka nemohla vyučovat z důvodu stávky uklízeček. Velmi často záleží na pracovnících přijímací univerzity, ti ji vždy přijali pozitivně. Občas ale vnímala, že je zátěží. Každý má totiž plno práce, a proto byli rádi, když se postarala sama o sebe.

„Je to takové jak kde, hodně záleží, jak je nastavený systém a jestli je v té destinaci někdo, kdo se vám věnuje, protože ani to není pravidlem. Jsou destinace, kde vám potřesou rukou a dají vám turistické tipy a to je všechno. Jsou destinace, kde máte každý den nějaký program, a to většinou vyplývá z těch kolegů na druhé straně, takže nemám jednotný dojem nikdy.“

Co se týče pedagogického přínosu, neměla moc prostor pro pozorování něčí výuky. Obohacuje si ale repertoár, dozvídá se například o nových aplikacích, webových stránkách, publikacích a zkouší jiné přístupy práce v cizím prostředí. Zaujal ji skandinávský školský systém a zařazení praxe do výuky na vysoké škole. Z osobního hlediska si cení poznání nových zemí.

„Z osobního hlediska rozhodně, to je vždycky (přínos), protože poznáváte jiné země, jiné způsoby a o tom si myslím, že je každé jiné cestování, pro toho, kdo je otevřený, a přijímá to. Je to velmi obohacující.“

Respondentka plánuje dále vyjíždět a v době setkání se chystala do Kazachstánu. Má pocit, že na koordinátory programu na naší fakultě padá spousta administrativy, a to hlavně i nyní, když se Erasmus přetváří do digitální podoby. Práce je podle ní nesmírně časově náročná. Nikdy nepřijela z Erasmu nespokojená, vždy byla naopak nadšená. Sem tam po návratu cítila frustraci, že to jinde funguje, ale u nás ne.

„Určitě a určitě bych chtěla i dál vyjíždět, protože to řeknu úplně na rovinu, je to super, že vám prostě fakulta zaplatí rozšiřování obzorů. Já to nedovedu odlišit, to profesní a lidské, protože ta profese je natolik mou součástí, ale je to prostě super. Kdo vám to takhle dá, abyste se někam podívala? Nevíte, co z toho získáte, ale vždycky něco jo.“

Dalším z hlavních témat rozhovoru byla změna v nastavení parametrů, co se týče administrativní stránky projektů a dalších aspektů. Jako příklad uvádí koupení letenek z vlastních peněz, které jsou později proplaceny fakultou. Množství administrativy stále narůstá a překračuje únosnou mez.

„...Prostě to bývalo jednodušší a vím, že na to docela spousta lidí nadává, je víc papírů a digitálních platforem, no prostě všeho, co musíte vyplňovat. Narůstá to a je to takové složité.“

Na závěr respondentka znovu zmínila možné přínosy, které i sama pocítila a upozornila na malý počet vyjíždějících studentů. Z jejich slov lze vyčíst, že úplně neví, proč tomu tak je. Možným vysvětlením je podle respondentky to, že studenti si nejsou vědomi možnosti vyjet jednou na bakalářském a poté i na magisterském studiu.

„Někdy se toho člověk opravdu bojí, jak vyučující, tak hlavně studenti. Obecně mi přijde, že studenti málo vyjíždějí a že by mohli vyjíždět daleko víc a zůstávají neobsazená místa. Opravdu ta zkušenost je na všech úrovních osobnosti člověka, i ty věci, co se pokazí, jsou přínosné. Naučíte se něco a vyjdete z komfortní zóny, takže bych myslela, že by daleko více měli vyjíždět a opakovaně. Málo se ví, že student může vyjet na rok v bakaláři a na rok v magisterském studiu.“

Skupina C – vyučující základních a středních škol

R9-Konec jazykové stagnace

Vyučující na střední škole – anglický a německý jazyk, mobilita pracovníků

Respondentka 9 vystudovala anglický a německý jazyk na Univerzitě Palackého, fakultě Filozofické v Olomouci. Nyní vyučuje anglický a německý jazyk na gymnáziu. Na mobilitu vyrazila do Dublinu na téma soft skills neboli měkké dovednosti v roce 2020 a do Vídně na kurz metodiky a jazykových dovedností v roce 2023. Důvodem právě výběru Irsko a Rakouska byl mateřský jazyk v těchto zemích. Toto byla i prvotní myšlenka, proč vyrazit na mobilitu, a to rozvíjení jazykových dovedností z důvodu jejich stagnace. Ke stagnaci podle respondentky dochází kvůli úrovni jazyka u studentů, ti se v anglickém jazyce dostanou na úroveň B2 a u nejlepších na C1. Jazyk a jazykové kompetence je celkově výrazné téma skrz celý rozhovor. U druhého jazyka, v tomto případě němčiny, se na tak vysokou úroveň nedostanou. Od projektů jako takového nic neočekávala, chtěla se nechat překvapit.

„Chtěla jsem jít do zemí, kde se tímto jazykem (německy a anglicky) mluví, protože vím, že jsou kurzy i ve Španělsku, v Itálii pro angličtináře a němčináře, ale protože jsem jela takhle

poprvé, tak jsem si řekla, že dám přednost zemím, kde ten jazyk je prostě mateřským jazykem. Takže jsem nejen mohla jazyk zkoušet v kurzu, ale v podstatě i v tom běžném životě při nakupování, na ubytování a podobně.“

Průběh každého kurzu byl jiný. V Rakousku se respondentka setkala s mladým kolektivem, který byl na dobré jazykové úrovni a společně trávili i čas mimo kurz. Výuka probíhala od rána až do dvou odpoledne. Zabývali se německým jazykem a hodně konverzovali. Odpolední program byl poté dle respondentky velký problém a neproběhla ani prohlídka města. V Irsku se sešlo dvanáct vyučujících z různých zemí a jazyková vybavenost nebyla tak vysoká. Jazyková bariéra často zdržovala kurz kvůli překládání do více jazyků. Výuka byla frontální, s občasnou konverzací, prezentací a také radami do praxe. Jako odpolední program byla pouze prohlídka města. Na obou Erasmech měli jednoho vedoucího lektora. V této části byl často opakujícím se tématem chybějící odpolední program a možná i někdy zmatky celkově v organizaci.

„To je zajímavé, protože třeba ta výuka v té Vídni probíhala standardně od rána do dvou každý den. Nebylo to nějak extra metodicky záživné, ale dělali jsme tam němčinu, měli jsme konverzaci a ten program tedy v rámci výuky zajišťovala škola. Ten program pak odpoledne, to byl velký problém.“

Respondentku mobilita obohatila, co se týče jazykových schopností a soft skills. Poznala i země samotné. Má pocit, že díky již mnoha odučeným letům pro ni není pedagogické hledisko stěžejní. Vidí ale možný velký přínos pro začínající učitele. V Česku by chtěla zavést ve školství zážitkové kurzy, například na téma soft skills. Dále zařazovat do výuky angličtiny témata na osobní rozvoj studentů a zážitky. Je ale toho názoru, že na to není v nynějších plánech čas. Získala zde také mnoho přátel a kontaktů, s vyučující z Polska plánují realizaci výměnného pobytu.

„Určitě jsem posílila ty jazykové schopnosti, ale bohužel u těch jazykářů to chce jakoby pravidelně nějak udržovat. Má to velký přínos, ale chce to jakoby obnovovat a udržovat. Co dva roky by bylo fajn vyjet. Většina žáků je na nižší úrovni B1 a říkám pořád ty stejné věty, takže je lepší, když je člověk v tom cizím prostředí. Soft skills byly úžasné a osobnostně přínosné.“

Jako negativa vidí organizační náročnost pro školu, a to ve smyslu, že musí nacházet náhradu do výuky a studenti přicházejí o výuku a kontinuitu v nich, a to hlavně v hodinách němčiny. Z jí neznámých důvodů je pro paní ekonomku náročné zpracování těchto projektů. Jiné školy na toto mají přímo speciálně člověka.

„Je to poměrně organizačně náročné pro tu školu z toho pohledu, že vám suplují jiní kantoři. V té výuce to potom ztrácí kontinuitu. Chybí to trochu v té němčině, ti studenti po týdnu nebo po dvou, než se dostanou do toho, tak je to pro ně těžší. Je to složitější organizačně i pro ty kolegy, co zůstávají, protože oni mají suplování a vznikají různé situace. Není to úplně ideální, ale nemůžou všechny výjezdy probíhat jen o prázdninách.“

Mobility byly krátké a v respondentce zanechaly jen pozitivní naladění, která jí poté ve škole chvíli vydržela. Na jejím gymnáziu se nyní rozvíjejí spolupráce v rámci projektu Erasmus+ a vyjíždějí i studenti. Sama respondentka rozhodně plánuje znovu vyjet, zatím ale neví, kam přesně.

„To byly krátké pobyty, takže mě to spíš pozitivně naladí a chvíli mi to vydrží i v té škole.“

Celé vyprávění o své zkušenosti zakončila milými slovy na závěr.

„Jsem ráda, že ten projekt existuje a že budou vyjíždět i naše „děcka“, a že to budou mít všechno hrazené.“

R10-Trochu sranda

Vyučující na základní škole – zeměpis a občanská výchova, studijní stáž

Narátor 10 vystudoval zeměpis a občanskou výchovu se zaměřením na vzdělávání a nyní vyučuje na základní škole dle svých slov všechno. Na studijní stáž vyrazil v letním semestru roku 2018 do Španělska, přesněji do Gerony. Chtěl změnu prostředí, protože pro něho studentský život začal být stereotypní a nevěděl, co dál. Doufal, že si zlepší angličtinu, pozná novou kulturu a nové lidi. Španělsko byla ale jeho druhá možnost, původně chtěl do Estonska, ale na přijímacím pohovoru nebyl úspěšný. Zároveň chtěl do zemí, kam lidé moc nejedí, a to podle něho bylo právě již zmíněné Estonsko a Španělsko.

„...Přešlapoval jsem na místě, a tak jsem si řekl, že by to chtělo nějakou změnu. Tak jsem si řekl, proč neudělat změnu ve formě Erasmu, že jo? Poznám novou kulturu, zlepším si angličtinu a jako zeměpisáře mě lákalo to, že poznám nový svět a novou kulturu. Do té doby jsem nikdy moc nikde nebyl, takže už jsem chtěl poznat a zkusit něco nového.“

Pro respondenta to byla jedna z prvních zkušeností v zahraničí, bylo pro něj náročné papírování, nazval ho dokonce byrokracií. Jako introvertní člověk byl ale schopný si vše zařídit sám a to i ubytování, se kterým měl ve Španělsku problémy. Po příjezdu narazil na jazykovou bariéru, ta je také jedním z opakujících se témat. Ve Španělsku bohužel po většinu času neovládali anglický jazyk a respondent měl pouze základy španělštiny.

„Střední a starší generace nemluví anglicky a nemají důvěru v cizince, naštěstí se mi podařilo najít ubytování přes jednoho člověka z ESN. Ze začátku jsem ale musel bydlet po hotelech. To ubytování bylo asi to nejhorší. Tady si to moc „erasmáci“ neuvědomují, ale mají opravdu výhodu, že mohou bydlet na kolejích i za slušnou cenu.“

Výuku ve Španělsku nazval „srandou“, nebyla totiž úplně přizpůsobena zahraničním studentům a skoro všechny předměty probíhaly ve španělském jazyce. Naštěstí dostal rady od studenta, co byl na Erasmu před ním. Měl tedy tři předměty, jeden v angličtině a zbylé dva ve španělštině a katalánštině. Kredity získal i za účast na orientačním týdnu univerzity. Se zvládnutím testů měl problémy i kvůli svým poruchám učení, ale vše úspěšně zvládl. Kolektiv ve výuce byl česko – slovenský a zbytek místní. S místními spolužáky nenavázal kontakt kvůli jazykové bariéře. Vyučující ho ve výuce přijali a jejich jazykové schopnosti byly pro výuku dostačující.

„Člověk by i chtěl s nimi komunikovat, ale nešlo to... Trochu sranda. Vyučující nám říkali, že by nás rádi vzali, ale neumí anglicky... Testy, jak jsem zvládl, to nevím se svými poruchami učení, ale nějak jsem to dal. Znamky ale pak nic moc.“

Profesní obohacení vidí v tom, že může svoji osobní zkušeností přiblížit barvitě žákům nejen Španělsko, ale i Velkou Británii a Irsko, které se rozhodl navštívit po svém Erasmu. Respondentovi totiž jeho zkušenost pomohla k tomu, aby se nebál někam vyrazit a objevovat. Individuálně posílil svoji jazykovou vybavenost a našel si zahraniční kamarády. Práce Erasmus student network ve Španělsku se mu natolik líbila, že se do něj rozhodl po příjezdu přidat

v Olomouci a pomáhat zde zahraničním studentům. Z pedagogiky mu přišla inspirativní volnost a uvolnění, to by i přenesl do České republiky.

„Učil jsem regionální Evropu, tím, že jsem byl v tom Španělsku, tak jsem o něm mohl vyprávět barvitě i o kultuře a o všem. Tím, že jsem byl na tom Erasmu, tak jsem ty stejné prázdniny pak vyjel Velká Británie a Irsko, pomohlo mi to občas někam vycestovat. Když tam člověk byl v té zemi, tak o ní mluví prostě líp a jinak. I třeba o letecké dopravě jsem jim mohl barvitě popsat, lidi to často neví, jak to chodí, já jsem to taky nevěděl, jak to na letišti funguje, protože jsem letěl poprvé letadlem na Erasmus.“

Respondentova zkušenost nebyla vždy pozitivní, po problémech s ubytováním a jazykovou bariérou se setkal i s pocitem samoty. Projekt mu podle něho vzal důvěru v lidi, ale otočil to ve svůj prospěch a změnil přístup k lidem a uvědomil si více, kdo sám je.

„Vzal mi určitou důvěru v lidi., že se s někým kamarádíš a oni jsou schopní se na tebe vykašlat...Uvědomil jsem si tím i sám sebe, že bych možná měl něco i změnit v přístupu s lidmi a měl víc komunikovat, abych byl víc v povědomí. Samozřejmě i si dávat pozor na povahu těch lidí... Člověk si „hrábl“ i na dno, myslíte, že děláte věci společně a najednou ne. A ještě mi to vzalo peníze, tam jsem jel už na doraz, a to hlavně kvůli tomu ubytování.“

I přes všechny peripetie, které respondenta potkaly a jsou hlavním tématem, které provází celý příběh, by zpětně na mobilitu vyjel, jen by už znovu nevolil Španělsko. Zpětně mu nepřijde, že by poznal Španělsko kvůli rozmanitosti země. Poznal ale základy kultury, chování lidí, odlišná jídla, architekturu atd.

„...Ne, základy španělské kultury a povahy to jo, to člověk poznal, ale celkově je to Španělsko tak rozmanitá země, že ne. Spoustu věcí tam mají všude stejných, všude mají tapas, chodí pozdě a na všechno mají hrozně času. Nebyli moc pracovití, čím víc volna tím líp.“

R11-Teorie v praxi

Vyučující na základní škole – první stupeň, mobilita pracovníků

Respondentka 11 vystudovala Učitelství prvního stupně základních škol a nyní je učitelka na nižším stupni základní školy. Na svůj první výjezd si přesně nevzpomíná, kdy byl, ale uvedla rok 2016, v tomto roce vyjela do Velké Británie na job shadowing, tedy stínování. V roce 2018 poté vyjela na rozšíření jazykových schopností na Maltu. Důvodem její volby zemí byl u Anglie mateřský jazyk země. U Malty metoda obsahově a jazykově integrovaného učení neboli zkráceně CLIL¹³. Celkově za důvodem vyjet na obě mobility stál pedagogický záměr, a to přesněji metoda CLIL. Respondentku vždy lákala praxe, a tedy očekávala, byla to pro ni prioritou při příjezdu vidět aktivity přímo v praxi. Touha vidět vše v praxi a propojení praxe s teorií je hlavním tématem celého rozhovoru.

„Mě zajímá vždycky ta praxe než nějaké teoretické věci, které si můžu nastudovat tady nebo chodit na školení u nás v České republice. Takže vždycky při tom výjezdu je pro mě prioritní vidět přímo tu akci ve škole. Z té si můžu něco odnést.“

Dalším výrazným tématem jsou chyby a mezery v projektech, ty respondentku samozřejmě mrzely. V Anglii byli na jeden týden, starala se o ně Češka a ta byla zodpovědná za realizaci projektu. Byl jim sdělen čas a místo, kde se setkali, a společně navštívili základní školu v Londýně, tím byl program u konce. Za celý týden se setkali pouze dvakrát nebo třikrát na dvě hodiny. Na Maltě strávila dva týdny, vždy dostala jasný harmonogram a o víkendech měli organizované výlety.

„Nebyl tam využit ten potencial toho záměru, proč jsme tam přijeli a těch možností, co vidět, bylo opravdu minimum. Neměli jsme možnost nahlédnout do různých věcí. Mně se to líbilo, to minimum, co jsem viděla, ale chyběla mi tam ta praxe, na kterou jsem se nejvíce těšila.“

Z projektů se inspirovala propojením praxe s teorií, to se snaží převést i do své výuky. Respondentka s velkým zapálením barvitě popsala projekt, který v hodinách viděla. Jednalo se

¹³ CLIL – Content and Language Integrated Learning

o projekt, kdy děti poznávaly své okolí, v tomto případě rychlík, který kolem školy projížděl do Paříže. Různí pracovníci vlaku chodili do škol, povídali o své profesi a na závěr se všichni společně vlakem do Paříže svezli. Z propojení znalostí s blízkým okolím žáků prvního stupně byla nadšená. Velmi se jí líbily otevřené knihovny ve školách, kde si děti mohou o přestávkách kdykoliv číst. Ve škole měli speciální místnost pro děti, které mají vzdělávací nebo emocionální problém. Tam se mohli jít žáci uklidnit, byl tam k dispozici i školní psycholog. Po příjezdu do Česka a porovnání technické vybavenosti se školami v zahraničí doporučovala, co by se do škol mohlo dokoupit a kde peníze investovat. Z osobního hlediska vidí jazykový posun. V Anglii sama respondentka několik let bydlela, a proto ji dobře znala. Maltu ale za dva týdny pořádně prozkoumala.

„To propojení s tou praxí, což se svým způsobem snažím taky. A potom co všechno, co ty děti obklopuje tam, takže opravdu volně otevřené knihovny, kdy si děti o přestávkách můžou číst, ne jen běhat po chodbách. Děti, které mají nějaké vzdělávací problémy nebo emocionální problémy, tak měly speciální místnost, kde se mohly jít uklidnit. ...ta individualita tam byla vidět, a to si myslím, že u nás chybí, tady je to pořád frontálně všechno děláno.“

Výjezd ji vždy nadchl a dobil energií, podle svých slov se nikdy nedostala do pracovní letargie. Jediný problém vidí v množství papírování, kterého bylo opravdu hodně. Škola, na které pracuje, totiž nemá na tuto administrativu speciálního pracovníka. Respondentka je zkušená cestovatelka a výjezd pro ni nebyl z této stránky náročný.

„Pokud škola nemá někoho, kdo to zpracovává tu administrativu, tak to administrativní vytížení je opravdu velké. Chápu na jednu stranu, že ty dotace se na to dají jo, ale když už něco odsouhlasí a pošle nás tam ředitel, tak si myslím, že ta zpětná vazba by nemusela být až tak zatěžovací pro učitele, protože se všechno pak musí dělat po pracovní činnosti, protože to nestihnete. To jsou opravdu hluboké dotazníky a reflexe v těch hodinách uplatnění a tak dále.“

Na další projekt se již pomalu chystá, tentokrát navštíví Kanárské ostrovy a opět se zaměřením na metodu CLIL.

„...ted' jsme žádali o nový Erasmus na metodu CLIL pro tři učitele z naší školy, každý jsme si vybrali jinou zemi. Jsme ted' náhradníci a čekáme na to. Tam, pokud to vyjde, tak se budu těšit, protože jsem si vybrala Kanárské ostrovy...“

R12 – Inspirace ke studiu němčiny

Vyučující na střední škole – český jazyk a společenský základ, studijní stáž

Poslední respondentka 12 vystudovala na Ostravské univerzitě Učitelství českého jazyka a společenského základu pro střední školy. V tuto chvíli vyučuje český jazyk, společenský základ a německý jazyk na střední škole. Na Erasmus vyjela v roce 2017 do Německa, přesněji do Lipska. Německo zvolila, protože z němčiny na střední škole maturovala a zjistila, že ji i přesto moc neovládá. Před odjezdem měla mnoho očekávání, například si najít nové přátele, stát se odolnějším člověkem a zlepšit si jazykové schopnosti. Zlepšení jazykových kompetencí je jedním z často opakujících se témat.

„...Udělat si nové kamarády i třeba ty zahraniční. Zlepšení v němčině a stát se celkově silnějším a odolnějším člověkem tím, že vystoupím z komfortní zóny.“

Silným tématem je také osobnost respondentky, která nerada vystupuje z komfortní zóny a toto pro ni byl velký výstup. Má strach z nových věcí, ale svůj strach statečně překonala. Po příjezdu na ni čekal čtrnáctidenní uvítací kurz, takže se všichni Erasmus studenti z jedné univerzity seznámili mezi s sebou i s městem.

„Bylo to pro mě náročné, protože jsem člověk, který má strach z nových věcí, takže to bylo náročné, ale jsem ráda, že jsem to udělala a že jsem to zvládla.“

Co se týče výuky, studovala v Německu českou literaturu a západní slavistiku. Navštěvovala předměty v němčině a jeden dokonce v českém jazyce. Mezi předměty byla například česká literatura a srovnávání německé, české a polské literatury. S ostatními „erasmáky“ také navštěvovala jazykové kurzy němčiny. Nároky na splnění předmětů respondentku překvapily, protože nebyly dle jejích slov vůbec náročné. Vyučující ji přijali pozitivně a byli velmi milí. Spolužáci byli hlavně místní a poté Poláci, s mezinárodním kolektivem se setkávala na jazykových kurzech. Kvůli jazykové bariéře si našla kamarády hlavně mezi Čechy.

„Ti „erasmáci“ mluvili hodně anglicky a ti rodilí Němci zase měli němčinu tak dobrou, že jsem jí až nerozuměla. Nebyli moc ochotní se přizpůsobit mé jazykové úrovni. Takže jsem si

tam moc zahraničních kamarádů nenašla, ale našla jsem tam přátele z Česka. S těmi se stále stýkáme a jsme v kontaktu, máme pořád takové vazby. Pravidelně se vracím i do toho Lipska.“

Po absolvování mobility se již nebojí mluvit cizím jazykem, nyní se sama sebevzdělává v německém jazyce. Němčinu nyní i vyučuje a plánuje ji začít studovat na vysoké škole. Celkově se jí líbilo upřednostňování kvality před kvantitou na vysoké škole. Dopředu se také museli připravovat na hodiny, a to jí v Česku chybělo.

„...No já se nerozhodla učit němčinu, já jsem nastoupila na školu a odešla němčinářka. Najednou to neměl kdo učit a vzhledem k tomu, že mám z ní maturitu a byla jsem na tom Erasmu, tak to dali mně. Tak to funguje na těch školách, že ti dají prostě něco jiného učit. Ale já si to plánuji dodělat, tu němčinu, abych byla aprobovaná.“

I přes překážky, se kterými se skrz svůj Erasmus potýkala, by zpětně opět vyjela i na stejné místo a ničeho nelituje. Projekt pro ni byl jen přínosem a po návratu do Česka jí vyučující na vysoké škole vyšli vstříc a zkoušky si dodělala po návratu v srpnu. V nejbližší době neplánuje účast na podobném projektu.

„Neměla jsem žádné problémy, domluvila jsem se, že zkoušky udělám v srpnu a prostě, co jsem měla dodat, jsem dodala a žádný vyučující s tím neměl problém. Žádné problémy nebyly. Z osobního hlediska ne.“

Na dotaz, zda by něco chtěla dodat, řekla pár povzbudivých slov a zároveň ocenila pomoc všech lidí.

„Chtěla bych říct, že je to jednodušší, než se to zdá, co jsem teda aspoň zažila já a třeba i kamarádi. Lidí jsou fakt nápomocní, i když jsem šla třeba do banky si otevřít číslo účtu, tak mi ho otevřeli a pomohli mi. Všichni byli nápomocní a pomáhali mi všechno zařídit.“

6 DOPORUČENÍ DO PRAXE

Níže uvedená doporučení byla navržena na základě narativní analýzy zkušeností pedagogických pracovníků a studentů pedagogických fakult. Někteří pracovníci univerzity nemají zkušenosti s programem Erasmus+ a nevidí přínos a nepodporují práci na projektech a výjezdy jak studentů, tak pracovníků univerzity. Z toho důvodu si myslíme, že osobní zkušenost s výjezdem Erasmus by pro práci na univerzitě mohla tyto problémy eliminovat. V návaznosti na to by se mohl vyřešit i problém kladení vyšších nároků na studenty po návratu z mobility a to z důvodu absence na hodinách. Toto by mohlo zmírnit i monitorování a zavést anonymní hodnocení mobility na univerzitě. Studenti by se mohli otevřeně vyjádřit k průběhu své mobility, práce koordinátora a dalších pracovníků univerzity po návratu z mobility. Ve zkratce by to byla evaluace Erasmu, tím by se mohl i zdokonalit celý proces.

Když se vrátíme k plnění předmětů na univerzitě, tak často studenti nevědí, že mohou předměty plnit po domluvě s vyučujícím na dálku. Často jsme se setkávali s tím, že studenti, kteří neměli osobní zkušenost, brali automaticky Erasmus jako prodloužení studia. Vyučujícím by mohlo přijít přes využívané aplikace univerzity upozornění o výjezdu studenta v jejich předmětu. Větší informovanost studentů a vzájemná spolupráce studenta s vyučujícím by mohla vést k tomu, že by student neprodlužoval studium. Vytvoření jasných postupů by vedlo ke zjednodušení a zdokonalení procesu přihlášení na projekt, tak by se mohl i zvýšit počet vyjíždějících studentů. Velmi často totiž studenti netuší, co vše přihlášení obnáší, a mají jednoduše strach z neznáma a nepřihlásí se. Jsme toho názoru, že pokud někdo neví, zda na mobilitu vyrazit nebo ne, měl by mít možnost se svojí koordinátorkou své obavy probrat a například vyzkoušet na popud koordinátora krátkodobý výjezd Erasmus+, na kterém sám zjistí, jaké to je být v cizině sám, mluvit cizím jazykem a poznávat jinou kulturu. Jsme si vědomi toho, že je každý projekt jiný, i přesto ale může pomoci nahlédnout do reality pobývání v cizině. Tyto mobility by měly být navrženy i studentům, kteří se vrátili ze studijní či jiné mobility. Někteří nezvládají návrat do tvrdé reality snadno a tyto každodenní školní krátkodobé výjezdy by jim mohly dát pocit, že se mohou pohybovat v mezinárodním kolektivu a rozvíjet se jazykově i osobnostně i po příjezdu ze semestrového pobytu. To stejné platí i pro zapojení do mezinárodních organizací pracujících s mobilitou Erasmus+. Studenti také mohou mít po návratu psychické potíže, a proto je důležité jim sdělit informace, kam se mají v případě potřeby obrátit.

Dalším tématem bylo množství administrativy, kterou musí koordinátoři na katedrách zpracovávat a nevědomost, jak to vlastně dělat. Množství sice nemůžeme přímo ovlivnit, ale například školením o administrativě programu a o jejím zpracování můžeme pomoci práci urychlit a celkově i usnadnit. Někteří pracovníci fakulty by dokonce ocenili vytvoření nové pracovní pozice na katedře pro zpracování veškeré administrativy katedry spojené s programem Erasmus+. Samozřejmě jsme si ale vědomi finanční zátěže pro univerzitu, kterou by tento krok znamenal. Jeden koordinátor pro například dvě či tři katedry je proto více představitelný. Dále si myslíme, že by měl každý koordinátor mít přímý kontakt na koordinátora v partnerské zemi, který poté předá vyjíždějícímu studentovi. Často totiž dochází k absolutnímu komunikativnímu šumu a studenti pak musí hledat své koordinátory v zahraničí i pomocí sociálních sítí.

Dalším naším nápadem je povinnost studentů odevzdat po příjezdu z mobility eseje nebo seminární práci o jejich vlastní zkušenosti. Mohla by mít předem lehce navrženou strukturu nebo například přímo otázky. Studenti by až po jejím odevzdání získali kredity za výjezd. Tyto informace a fotografie by se daly později využít na sociálních sítích jako prezentace mobility a inspirace pro další možné zájemce. Právě příběhy studentů i přes aktivity, které se zahraniční oddělení fakulty a univerzity snaží dělat, nám chybí. Inspiraci můžeme nalézt i v projektu Domu zahraniční spolupráce s názvem „Jeden den na Erasmu“. Zde přímo studenti, kteří se nacházejí na mobilitě, vypráví o tom, jak vypadá jejich každodenní den v zahraničí. Na základních či středních školách by podle nás alespoň vyučující měli mít minimální počet výjezdů, například jednou za pět let. U vyučujících cizích jazyků i častěji pro zabránění stagnace jazykových schopností. Máme pocit, že tito pedagogičtí pracovníci jsou o tomto programu málo informovaní, a proto bychom doporučili školení o možnostech výjezdu.

Další problém, na který jsme narazili, bylo neproškolení ekonomů, jak pracovat s vyplacením mobility na základních a středních školách. Denní školení i v online podobě, jak postupovat, co přesně po účastnících mobility požadovat apod. by mohlo tento problém vyřešit. O programy se i zde stará koordinátorka programu. Podle názoru pedagogických pracovníků má na starost ale mnoho škol a to snižuje efektivitu procesu. Vznik nové pozice na základních a středních školách pro koordinaci projektu Erasmus+. Každý koordinátor by měl třeba na starost 3 školy.

Všechny výše uvedené doporučení vychází z příběhů respondentů. Jsme si vědomi náročnosti převedení těchto doporučení do praxe, a i přesto věříme, že některé z nich jsou reálné nebo alespoň mohou podnítit plodnou diskusi.

7 ŽIVOTNÍ PŘÍBĚH

V druhé části se zaměříme na organizace působící na území České republiky a na vysokých školách. Jedná se o organizace AIESEC, ESN, Direct centrum Olomouc. Dále na zahraniční stáže a programy konané pod záštitou nejen projektu Erasmus+. Opírat se zde budu o vlastní zkušenosti autorky z pohledu účastníka. Autorka se podělí o svůj názor a přínos, který tyto aktivity měly jak z osobního, tak profesního hlediska. Postupujeme zde chronologicky od roku 2018 až do roku 2023. Od své první zkušenosti s prací v zahraničí, prací pro neziskové organizace, se zahraničními studenty až po zahraniční aktivity s programem Erasmus+, Campleaders a studijní stáž v Americe.

7.1 Práce v organizacích

Svoji dobrovolnickou činnost autorka zahájila ihned po vstupu do prvního ročníku vysoké školy, jedná se tedy o rok 2019. Aktivity jsou seřazeny v časové posloupnosti.

7.1.1 AIESEC

Co je to AIESEC a co dělá?

AIESEC je největší studentská organizace na světě, byla založena v roce 1948, tedy po druhé světové válce, za účelem mezikulturního porozumění napříč národy. V roce 1977 byla již aktivní v padesáti zemích. AIESEC od roku 2015 spolupracuje na cílech udržitelného rozvoje OSN¹⁴, těchto cílů je 17 a zaměřují se na různé oblasti jako například kvalitní vzdělání, rovnost mužů a žen, klimatická opatření a mnohé další. Cíle udržitelného rozvoje jsou výsledkem tříletého procesu, první impuls vznikl na Konferenci OSN o udržitelném rozvoji v roce 2012 v Riu de Janeiru. Na vytváření SDGs¹⁵ (SDGs, 2022) se podílely všechny členské státy OSN. AIESEC k nim přispívá jak členstvím v organizaci, tak stážemi, které dělá pro mladé lidi. Každá stáž je vždy zaměřena alespoň na jedno SDG. Organizace zapojuje mladé lidi do mezinárodního prostředí, a to jak členstvím, tak stážemi, které dělá. V organizaci AIESEC, se členové řídí podle šesti základních hodnot, podle kterých se snaží každý den aktivně chovat

¹⁴ OSN-Organizace spojených národů

¹⁵ SDGs – Cíle udržitelného rozvoje

a rozvíjet je. Mezi tyto hodnoty patří: demonstrovat integritu, chovat se udržitelně, usilovat o dokonalost, radost z účasti, aktivovat své vůdcovské schopnosti a žít v rozmanitosti. V České republice se organizace nyní nachází v pěti městech, a to v Olomouci, Hradci Králové, Brně, Praze a Plzni. Celkově se nachází na devíti univerzitách. AIESEC v České republice organizuje dva druhy stáží, dobrovolnické (Global volunteer) a pracovní stáže (Global talent). Zaměřím se hlavně na pobočku v Olomouci, kvůli zkušenosti autorky s touto pobočkou. V Olomouci jsou v současné době dobrovolnické stáže, přesněji projekt EDISON. Tento projekt se odehrává na základních a středních školách, kdy přijede určitý počet dobrovolníků ze zahraničí a stráví vždy týden v jedné škole, ve které prezentují informace o své zemi v anglickém či jiném jazyce, který v dané škole vyučují. Takto rotují po více školách, v každé vždy stráví jeden týden. Bydlí u rodin studentů či vyučujících, škola pro ně vytváří prostor v hodinách a připravuje pro ně program i mimo školu. V Olomouci najdeme i další druhy stáží, během času se nabídka mění. Za všechny stáže se platí poplatek za zprostředkování organizací. Účastník si sám platí cestovní náklady do místa konání stáže, ubytování a strava může být zajištěna. Záleží na typu stáže a také zemi výjezdu. V případě pracovní stáže účastník dostává zapláceno. Zaměříme se nyní na hierarchii organizace na pobočce v Olomouci. V AIESEC je několik oblastí, a to marketing, příchozí a odchozí stáže. Na nejnižší úrovni v organizaci jsou newbies, kteří jsou v organizaci zcela noví a prošli pouze pohovorem a byli na základě něj rozmístěni do určitých oblastí. Jsou součástí týmu, který vede team leader. Team leader je zkušený člen, který se přihlásil na tuto pozici a prošel výběrovým řízením. Dále máme tak zvané experience member (zkušený člen), kdy se jedná o člověka, který má za sebou již zkušenosti s organizací, ale nepřihlásil se na žádnou vyšší pozici, ale například změnil oblast. Team leader vede tým lidí (nováčků a zkušených členů) a zodpovídá se také svému viceprezidentovi. Viceprezident zodpovídá za celou jednu oblast a všechny lidi v ní (AIESEC, 2024). Na nejvyšší pozici na pobočce je poté prezident, který vede viceprezidenty a určuje směr pobočky. Národní vedení se nachází v Praze a skládá se z bývalých viceprezidentů a prezidentů poboček, kteří se na tuto pozici přihlásili. Ti rozhodují o orientaci organizace na národní úrovni a pomáhají pobočkám. Při OSN je poté mezinárodní vedení, to komunikuje s OSN, národním vedením a vede celou organizaci určitým směrem. (AIESEC, b. r.)

Má vlastní zkušenost

V září roku 2018 jsem nastoupila do prvního ročníku na vysoké školy. Nic a nikoho jsem v Olomouci neznala, a proto jsem se rozhodla slepě zapojit do neziskové organizace AIESEC.

Chtěla jsem hlavně poznat nové lidi, získat nové přátele, zažít něco nového a zároveň užitečného. S organizací jsem se poprvé setkala při prezentaci spolků v prvních týdnech školy a postupně zjišťovala, co tato organizace vlastně je a čím se zabývá. V organizaci AIESEC jsem začínala na pozici nováček marketingu, kde jsme v týmu pracovali na propagačních akcích a propagačních materiálech. Poté, co jsem se účastnila národní konference, mě organizace opravdu oslovila a rozhodla jsem se přihlásit na vyšší pozici. Přihlásila jsem se tedy na pozici team leader (vedoucí týmu). Každá pozice kromě viceprezidenta je na půl roku. Prošla jsem selekčním procesem a stal se ze mě team leader v příchozích stážích (incoming global volunteer). Na této pozici jsem vedla tým sedmi lidí a dělala pohovory s lidmi ze zahraničí. Pohovory jsem vždy vedla a vybírala, kdo přijede do České republiky a účastní se projektu EDISON (popsaný v předchozí části). Také jsem prodávala tento projekt do škol, kdy jsme domlouvali schůzky s řediteli škol a společně jsme se bavili o detailech projektu. Vyzdvihovala jsem přínos tohoto projektu pro obě strany. Každý týden jsem vedla schůzky s týmem, předávala jim nové informace a vymýšlela pro ně teambuilding. Bohužel v této době vypukla pandemická krize, a proto se projekt EDISON neuskutečnil. Po přesunu do online prostoru jsem stále vedla tým, ale v online podobě. Po konci mého působení jsem se přihlásila znovu na pozici team leader, tentokrát jsem byla vybrána na pozici team leader marketing. Opět jsem vedla tým lidí, tentokrát pěti. Pracovali jsme na propagaci projektů, značky a plánování online aktivit. Po roce stráveném na pozicích vedoucího týmu jsem se rozhodla přihlásit se na vyšší pozici, a to pozici viceprezidenta. Na tuto pozici jsem nebyla vybrána, a proto jsem se po chvíli přihlásila na pozici marketing manažer. Na této pozici jsem již nepracovala v týmu, nikoho nevedla, pracovala jsem samostatně. Náplní práce byla tvorba propagačních materiálů a online akcí. Přihlásila jsem se také na stáže, které AIESEC pořádá, ale kvůli pandemické situaci stáž neproběhla. Nejlepší částí mé zkušenosti byli určitě lidé, ti kteří smýšlí podobně jako já. Společně jsme podnikali různé aktivity a myslím, že díky nim jsem si upřímně užívala karanténu a neměla žádné problémy. Po dvou letech tvrdé práce jsem cítila, že mi tato organizace dala vše, co mohla, a byl čas se posunout dál.

Přínos

Řekla bych, že jsem ze své dobrovolnické činnosti dostala tolik, kolik jsem do ní dala. Podívala jsem se na zajímavá místa v České republice a poznala zajímavé a inspirativní lidi z celého světa. Rozhodně jsem se zlepšila v komunikačních schopnostech, a to jak v češtině, tak v angličtině. Celkově jsem se zlepšila ve všech soft skills. Získala jsem zkušenosti vedení

týmu, práci ve skupině, ale také samostatnosti. Vidím v tomto velký přínos pro svoji budoucí profesi učitele prvního stupně. Hlavně pozice team leader byla velmi přínosná. Mým každodenním úkolem bylo se starat o členy, obohacovat je novými informacemi, učit je novým věcem, předávat vlastní zkušenosti, dělit se s nimi o svůj názor, pohled na věc a také jim zadávat práci. Jak jsem již zmínila výše, velmi mi pomohli i v covidovém období. Vždy jsem měla co dělat a trávila čas v online prostředí s ostatními dobrovolníky.

Obr. 2. AIESEC. Foto autor

7.1.2 Erasmus student network Univerzity Palackého Olomouc

Co je to ESN UP¹⁶ Olomouc a co dělá?

ESN UP Olomouc je nezisková mezinárodní organizace (více informací se o ní můžete dozvědět v třetí kapitole). V Olomouci je ESN při Univerzitě Palackého od roku 2005. Je tvořena studenty, ale i již pracujícími lidmi z České republiky a jiných zemí. Na akce pořádané organizací se mohou přijít podívat a zapojit se jak lidé, kteří přijeli přes Erasmus, ale i přes jiné programy, vítáni jsou i lokální studenti. Zkrátka jsou aktivity, které ESN UP dělá pro všechny. Do roku 2025 se ESN zavázalo mezinárodně vzdělávat a poskytovat příležitosti k seberozvoji dvěma milionům mladých lidí. ESN má také určité hodnoty, které všichni členové zastávají a skrze svoji činnost je aplikují. Do organizace se může přihlásit každý, stačí, když projde pohovorem. Poté však člověk ještě není právoplatným členem, tím se stává až po určitém čase, kdy jde vidět, že se opravdu do organizace zapojil. Právoplatný člen má možnost hlasovat a rozhodovat o pobočce. Jedno z těchto rozhodnutí může být například volba vedení pobočky. Každý se smlouvou se může přihlásit do vedení pobočky. Mezi tyto pozice patří manažer lidských zdrojů, manažer událostí, komunikační manažer, pokladník a poté nejdůležitější pozice, a to viceprezident a prezident. Vedení se volí každý rok. Na národní úrovni je vedení v Praze, to rozhoduje o směru organizace v České republice. Skládá se z pozic prezident, vice – prezident, pokladník, network manažer, komunikační manažer, manažer navazování partnerství a web administrátor. Při OSN pracuje organizace na mezinárodní úrovni, ta udává dráhu celé organizaci.

Má vlastní zkušenost

Do organizace ESN UP Olomouc jsem se přihlásila po své Erasmus zkušenosti v Turecku, zde jsem zjistila, jak je to náročné a složité pro studenty ze zahraničí, když při škole tato organizace správně nefunguje, a naopak když pracuje velmi dobře. Měla jsem motivaci zapojit se, chtěla jsem příchozím studentům pomoci, aby nezažili to, co já. Nejdříve jsem se do organizace zapojila jako buddy, buddy je většinu času místní student, který se dobrovolně přihlásil, aby mohl zahraničnímu studentovi pomáhat jak ve školních záležitostech, tak i se začleněním do nového prostředí. Na zahraničního studenta dostane vždy pouze kontakt a poté

¹⁶ ESN UP Olomouc – Erasmus student network Univerzity Palackého Olomouc

je to už na nich dvou. Vypomáhala jsem na několika akcích a pak jsem se rozhodla ještě více angažovat. Po několika měsících mi byla nabídnuta smlouva o členství. Jako člen jsem pomáhala s organizací aktivit pro zahraniční studenty. V tomto čase byly vyhlášeny volby na půl roku na vedoucí pozici. Přihlásila jsem se na pozici lidské zdroje a po úspěšném selekčním procesu jsem se stala HR¹⁷ pro ESN UP Olomouc. Měla jsem za úkol vést pohovory s lidmi, kteří se do ESN UP chtěli zapojit. Pro představu, za jeden měsíc bylo kolem patnácti pohovorů. Také jsem organizovala více teambuldingů, vždy minimálně jeden za měsíc. Po skončení funkce jsem se rozhodla znovu nekandidovat na vedoucí pozici z důvodu časového školního vytížení. Stále jsem ale aktivním členem ESN UP Olomouc, buddy, a podílím se na aktivitách organizace. Lidé v organizaci byli vždy milí, nápomocní a velmi přátelští. Poznala jsem zde velmi zajímavé české i zahraniční studenty, kteří chtějí poznávat svět. Podívala jsem se na místa, na které bych sama nenarazila a zkoušela nové věci.

Přínos pro osobní a profesní život

Myslím si, že mi tato zkušenost byla velkým přínosem. Měla jsem možnost pracovat v týmu rozličných lidí a plánovat zábavné, a přesto poučné aktivity. Měla jsem možnost procvičovat angličtinu, komunikovat anglicky ve svém prostředí, naučila jsem se ještě lépe přepínat mezi angličtinou a češtinou. Přínos pro svou pedagogickou praxi vidím v tom, že jsem měla možnost opět vést lidi, rozvíjet svou empatii a pracovat sama i ve skupině. Také jsem několikrát měla možnost vystupovat a mluvila před velkým množstvím lidí, vedla aktivity pro začlenění se do kolektivu a celkově se o lidi starala, předávala jim informace a vyslechla je, když měli potíže nebo jim něco nevycházelo podle jejich představ. Za svoji dobrovolnickou činnost v organizaci jsem také několikrát dostala stipendium od Univerzity Palackého.

¹⁷ HR – lidské zdroje

Obr. 3. ESN. Foto Eurocentrum Direct Olomouc

7.1.3 Studijní stáž v Eurocentrum Direct Olomouc v Olomouci

Co je to Eurocentrum a co dělá?

Eurocentrum je informačním místem, na které se mohou občané obrátit, když mají jakékoli otázky ohledně Evropské unie (Eurocentrum, 2005–2024). Poskytují se zde informace jak pro širokou veřejnost, tak také odbornou veřejnost. Pořádají se besedy, konference a semináře. Spoluvytváří materiály a informují o možnostech čerpání finančních prostředků z ESI¹⁸. Eurocentrum se nachází ve velkých městech jako je Praha, Olomouc, Brno a další. Celkově je v České republice 13 poboček. Pobočky pracují ve všech státech, které jsou v Evropské unii. Olomouc je jedna z menších poboček, hlavní česká pobočka se nachází v Praze. Olomoucká pobočka má tři stálé zaměstnance a každý rok nabírá pár stážistů. Jeden zaměstnanec se zabývá Evropskými fondy, kde pomáhají, dva zbylí se starají o chod pobočky, celkovou propagaci pobočky a workshopy pro školy a veřejnost (Eurocentrum Olomouc, 2005–2024).

Má vlastní zkušenost

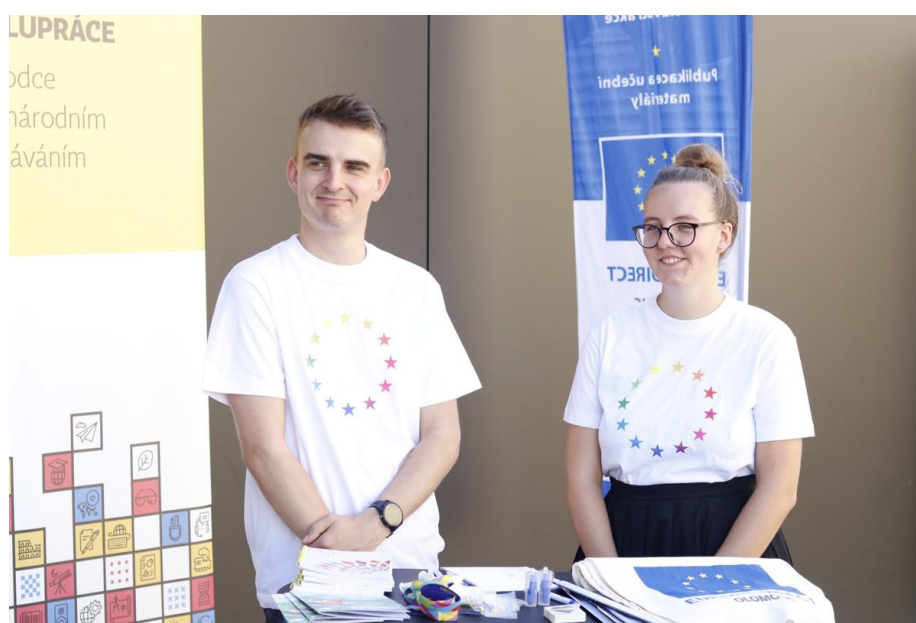
O Eurocentru jsem se poprvé dozvěděla při prezentaci organizace ESN UP Olomouc na jedné z jejich akcí. Později jsem přes sociální síť narazila na nabídku stáže, nabídka mi přišla velmi atraktivní a zajímavá. Chtěla jsem si rozšířit nové obzory, poznat nové lidi, a proto jsem se rozhodla přihlásit. Podala jsem přihlášku a po nějaké době mě pozvali na pohovor, kde mi rovnou nabídli pozici stážistky. Podepsala jsem smlouvu s vládou na rok a poté stáž naplno začala. Celkem jsme v týmu byli tři stážisté. Scházeli jsme se nepravidelně, vždy na Olomoucké pobočce. Měli jsme za úkol vytvořit doprovodný program na evropská témata pro různé typy akcí. K mému překvapení jsem dělala aktivity pro děti na Noci s Andersenem v městské knihovně, sháněla zahraniční studenty pro prezentaci a překládala z angličtiny do češtiny a další. Co se týče kolektivu, bohužel jsme spolu netrávili tolik času a více se nesblížili. Další dva stážisté spolu chodili do školy a také bydleli, z tohoto důvodu jsem se cítila trochu bokem. Ke konci stáže jsme se měli několikrát sejít a vytvářet aktivity pro žáky základních škol, ale

¹⁸ ESI – Fondy Evropské unie

z mně neznámých důvodů k tomuto bohužel nikdy nedošlo a stáž dle mého názoru ke konci spíše „vyšuměla“.

Přínos pro osobní a profesní život

Nečekala jsem, že zde budu pracovat více s dětmi než v jiných organizacích, ale bylo to určitě přínosné. Vyzkoušela jsem si věci, které jsem nikdy předtím nedělala, a bylo to velmi zajímavé a obohacující. Celkově jsem ale čekala od této stáže více a nakonec jsem byla zklamaná.

Obr. 4. Eurocentrum. Foto autora

8 MÉ ZAHRANIČNÍ AKTIVITY

Poprvé jsem se do zahraničí vydala v roce 2018, když jsem stále studovala na gymnáziu. Od té doby jsem se účastnila několika různých projektů po světě. Více o každé zkušenosti si můžete přečíst níže.

8.1.1 Práce v Německu

O prázdninách 2018 a 2019 jsem se vydala na vlastní pěst na brigádu do Německa. Celkově jsem v Německu strávila něco málo přes 3 měsíce.

Motivace výjezdu

Mou hlavní motivací v té době byl finanční zisk, poznání nové země a zlepšení se v jazykových kompetencích, v té době se jednalo o němčinu. Byla to první pracovní zkušenost a nevěděla jsem, co mě čeká.

Má vlastní zkušenost

Pracovala jsme v německé firmě R.A.G.T, která se zabývá zemědělstvím a hlavně šlechtěním kukuřice. O této práci jsem se dozvěděla od svých rodinných příslušníků, dostala jsem email na jednoho z hlavních pracovníků, domluvili jsme data příjezdu a bylo hotovo. Později jsem zjistila, že je výjezd do této destinace a firmy velmi oblíbený v mém kraji. Skoro bych až řekla, že je určitým rituálem přechodu do dospělosti. Každý den, kromě volných nedělí, jsem trávila na poli. Pracovní doba byla od sedmi ráno do pěti odpoledne a pracovalo se za každého počasí. Naše úkoly byly různorodé, podle toho, co bylo nejvíc potřeba. Každému z nás byla přidělena určitá výstroj, která zahrnovala brašnu upevněnou kolem pasu s vícery kapsami. Hlavní náplní práce bylo opylování kukuřice, poté sbírání vzorků listů kukuřic a číslování řad. Pracovala jsem s ostatními brigádníky, kteří byli z Česka, pro rodilé Němce byla mzda za vykonanou práci moc malá. Stálými zaměstnanci byli Němci ve věku okolo padesáti let. Převážně jsme komunikovali v němčině, ale úroveň angličtiny byla taky velmi dobrá. Obě léta jsem bydlela v rodinném domě u německého páru v důchodu, kteří si ubytováváním pracovníků ze zahraničí přivydělávali. Práce byla náročná, hlavně za velmi teplého počasí. Někdy jsme mezi sebou měli problémy, protože někteří Češi naschvál pracovali pomalu a ostatní zaměstnanci z Německa si toho všímali a házeli všechny Čechy tzv. do jednoho pytle. Já

pracovala svědomitě, a proto se mi tento přístup nelíbil. Co se týče finančního ohodnocení, určitě si nebylo na co stěžovat. Po dvou letech strávených na poli jsem chtěla vyzkoušet něco nového.

Přínos pro profesní a osobní život

V této práci je tato zkušenost uvedena, protože je jedná o moji první zahraniční pracovní zkušenost, kterou jsem v sedmnácti letech měla. Byla jsem poprvé bez rodiny, bydlela sama, musela pro sebe nakupovat a vařit. Myslím, že mi to určitě pomohlo se osamostatnit, přechod na vysokou školu byl poté mnohem lehčí. Co se týče jazykových kompetencí, určitě jsem se posunula v německém jazyce, bohužel jsem tuto kompetenci časem opět ztratila.

Obr. 5. Práce v Německu. Foto autora

8.1.2 Studium v zahraničí – program Erasmus

Na Erasmus jsem vyjela v roce 2021-2022 na jeden semestr (tedy 6 měsíců). Vyjela jsem přes katedru speciální pedagogiky do Turecka, přesněji Istanbulu do Istanbul Kultur.

Motivace výjezdu

Vždy jsem se chtěla projektu Erasmus zúčastnit a po uklidnění pandemické situace jsem neváhala. Chtěla jsem po tomto období vyzkoušet něco nového, poznat novou kulturu, zlepšit si úroveň angličtiny a hlavně vyzkoušet studovat v anglickém jazyce a celkově se rozvíjet. Turecko jsem si vybrala, protože bylo nejvíce orientální a nejvíce odlišné od České republiky. Nikdy předtím jsem tuto zemi nenavštívila a byla jsem celkově velmi zvědavá.

Má vlastní zkušenost

Přihlásila jsem se na program přes katedru primární a preprimární pedagogiky do Slovinska a přes katedru speciální pedagogiky do Turecka. Již při mém online pohovoru s Erasmus koordinátory jsem musela uvést, který z těchto dvou míst je mne prioritou, a to bylo jasně Turecko. Mým postranním úmyslem výběru bylo také to, že toto místo bylo stejné jako místo mého přítele. Vyrazili jsme totiž na Erasmus společně. Po pár dnech mi na mém profilu vyskočilo, že jsem byla přijata na projekt do Turecka. Bylo velmi náročné najít kontakt na přijímací univerzitu. Po delší době se mi podařilo najít správný email a školu kontaktovat. Sestavila jsem si learning agreement, tedy dohodu o studovaných předmětech, kde jsem dokázala se svým koordinátorem, tehdy ještě panem doktorem Regecem, najít společné předměty, které jsem měla studovat v Česku a později mi byly uznány. Podařilo se nám propojit tři předměty, za které jsem získala v Česku šest kreditů, jednalo se o tři povinné předměty. Zbytek mi byl uznán jako volitelné předměty. Pro úspěšné absolvování jsem musela získat minimálně dvacet dva kreditů. Začátky na univerzitě a celkově v Turecku byly velmi náročné. Před odjezdem jsem si musela sama najít ubytování, koleje mi bohužel nebyly nabídnuty. Byl to velmi náročný úkol, ale nakonec pomocí facebookových skupin se mi podařilo najít byt za rozumnou cenu, bohužel byl hodinu a půl vzdálený od školy, tuto informaci jsem ale před příjezdem nevěděla. Další náročné situace byly spojené hlavně s dopravou a školou. Až po příjezdu jsem se dozvěděla, že budu studovat angličtinu. Také jsem se dozvěděla, že škola bude probíhat napůl online a napůl prezenčně, tato skutečnost mi byla řečena až ve škole, poté co

jsem se dostavila na fakultu na hodinu. Bohužel jsem musela také měnit LA¹⁹, a to z toho důvodu, že mě zahraniční koordinátor nechal zapsat předměty vyučované v turečtině. To jsem zjistila až na samotných hodinách, vyučující anglicky sice uměli, ale i přesto chtěli, ať si předměty odepíšu. Vytvořili jsme tedy nový LA a měla jsem předměty z druhého a třetího ročníku učitelství angličtiny. Byla jsem jediný „erasmák“ ve třídě s ostatními tureckými studenty. Hodiny probíhaly, jak jsem již výše zmínila, napůl online a napůl fyzicky ve škole. Měla jsem šest předmětů, a to například kritické myšlení a psaní, různé přístupy ve vyučování angličtiny jako druhého jazyka a literatura v hodinách angličtiny. Celkově jsem měla šest předmětů, tři z nich mi byly uznány jako A předměty. Hodiny byly vedeny hlavně formou diskuse, kdy jsme se vždy museli připravit na hodinu předem, a to čtením článků nebo kapitol v knize či zhlédnutím videí. Ve dvou hodinách jsme dále dělali zkušební hodiny různých vyučovacích přístupů a témat, kdy zbytek žáků předstíral, že jsou žáci základních škol. Vyučující uměli skvěle anglicky a veškerá komunikace v hodině i mimo ni probíhala v angličtině. Co se týče vyučování, byla jsem velmi nadšená ze všech hodin. Ze strany administrativy bylo vše komplikovanější. Vyučující byli velmi vstřícní, přistupovali ke mně jako k ostatním studentům bez jakýchkoliv výjimek. Mí spolužáci byli milí a ochotní, sami měli ale spoustu práce, a tak mi nevěnovali moc pozornosti a netrávili se mnou volný čas. Co se týče zkoušek, tak mě velmi překvapilo, že v Turecku mají „dvojí zkoušky“ a to v půlce semestru a na jeho konci. Výsledná známka se poté skládá z obou zkoušek, domácí práce a vlastní aktivity v hodině. Narazila jsem na několik problémů, nikdo mi neřekl, že pro vstup na univerzitu budu potřebovat očkování proti covidu. Musela jsem chodit každý týden i několikrát na PCR test. Škola nebyla schopná mi za půl roku vytvořit studentskou kartu, a proto jsem se vždy při vstupu na univerzitu musela prokazovat pasem, potvrzením o studiu v telefonu a také potvrzením o PCR covid testu. Při vstupu ochranka neuměla anglicky, a tak jsme se vždy domlouvali pomocí rukou anebo německého jazyka. Celkově vidím ze strany univerzity více chyb a prostoru pro zlepšení, věřím, že na tom do budoucna budou pracovat. Velmi mě zklamala práce Erasmus student network při mé univerzitě v Istanbulu, měla by se starat o příchozí studenty. Vytvářet pro ně příležitosti k seznámení mezi sebou a i se zemí, do které přijeli studovat. Aktivita z jejich strany nebyla absolutně žádná. Nepoznala jsem žádné Erasmus studenty z mé univerzity, naštěstí jsem měla možnost se účastnit aktivit univerzity mého přítele a poznala díky nim mnoho jiných studentů jak z Turecka, tak jiných zemí. Aktivitu, které

¹⁹ LA-Learning agreement

pořádali a kterých jsem se taky účastnila, byly například plavby na lodi, bowling, návštěva parků a větších výletů mimo Istanbul. Po celou dobu jsem měla zároveň zapsané předměty na univerzitě Palackého, kdy jsem před odjezdem kontaktovala všechny vyučující. Vyučující však nereagovali na mé emaily, a proto jsem si pro jistotu předměty nezapsala a dodělávala je o rok později, jednalo se však jen o dva předměty. Zbytek vyučujících byl vstřícný, musela jsem dělat více práce a práci navíc, protože jsem nebyla schopná hodiny fyzicky navštěvovat. Po návratu z Turecka jsem si dodělala zkoušky, které nešly udělat online. I přes mnoho překážek bych na projekt s radostí vyrazila znovu.

Přínos pro osobní a profesní život

Určitě mě tato zkušenost posunula dál, naučila mě větší samostatnosti, schopnosti řešit problémy a kulturní rozhled. Po této zkušenosti jsem si více začala vážit lehkosti každodenního života v České republice a celkově v Evropské unii. Naučila jsem se přemýšlet v cizím jazyce a naučila se i trochu základy turečtiny. Co se týče profesní stránky, bylo skvělé mít možnost věnovat se jednomu předmětu (v mém případě angličtině) celý jeden semestr. Naučila jsem se různé metody práce a možné přístupy k vyučování angličtiny. V Turecku byly hodiny velmi interaktivní, formou dialogu a praktických ukázek, a tak jsem si mohla i didaktické metody v simulované praxi vyzkoušet. V hodinách jsme také museli pracovat s velkým množstvím didaktických pomůcek online, a tak jsem si rozšířila obzory i v této oblasti. Po mé vlastní zkušenosti s Erasmus student network jsem se rozhodla sama připojit k organizaci, a to byl pro mě přínos sám o sobě.

Obr. 6. Studium v Turecku. Foto autora

8.1.3 Work and travel USA-Camp leaders

Co je to Work and travel-Camp leaders a co dělá?

Jedná se o agenturu, která od roku 1999 zprostředkovává práci v dětských letních táborech ve Spojených státech. Všichni zaměstnanci mají osobní zkušenost s prací přes tuto agenturu. Za zprostředkování se platí poplatek, který se pohybuje okolo třinácti tisíc korun českých. Má také jiné podprogramy, kdy mohou lidé pracovat v kempech jako vedoucí nebo v hotelu. Více informací lze nalézt v páté kapitole.

Motivace výjezdu

Jednou z mých motivací bylo navštívit Spojené státy, vždy to byl můj sen. Poznat jinou kulturu, nové lidi a zlepšit si svou angličtinu.

Má vlastní zkušenost

Přihlásila jsem se již v roce 2019, ale bohužel kvůli pandemické situaci se má již zcela naplánovaná cesta přesunula na léto 2022. V roce 2019 jsem se bez větší znalosti agentury nezávazně přihlásila, vyplnila spoustu dokumentů, šla na informační schůzku, nechala si napsat doporučující dopisy, natočila video v angličtině a poté se účastnila online pohovoru se zaměstnavatelem. V informacích o sobě jsem vyplnila, že mi absolutně nevádí pracovat v kempech s různými náboženskými vyznáními. Bylo mi nabídnuto zúčastnit se jako dětský vedoucí, ale kvůli časové náročnosti jsem se rozhodla zůstat u původní kuchyně. Můj první pohovor byl úspěšný, dostala jsem se k židovským kempům. Kvůli pandemické situaci jsem bohužel nemohla vyrazit do Ameriky, ale stále jsem zůstala v kontaktu se zaměstnavatelem. Každý rok jsme spolu měli jeden pohovor, kdy jsme se oba ujistili, že se situace nezměnila a doufali jsme, že to tentokrát vyjde. Nakonec mě přijali do Campu Yavneh, který je židovský kemp a nachází se Northwoodu (v blízkosti Bostnu). 15. června 2021 jsem tedy konečně po mnoha letech vyrazila do Ameriky. Po příjezdu jsem se sama musela dostat autobusem na místo, kde mě vyzvedl pracovník kempu. V nejlepším případě v deset večer. V našem pracovním týmu bylo několik národností, a to dva Češi (včetně mě), jedna Polka, dva Kolumbijci, čtyři Maďaři, tři Mexičané a poté šéfové, kteří byli Američané a zároveň Izraelci. I přesto, že jsem musela projít online vyškolením o kosher stravě a kuchyni, jsem nikdy neuvažovala nad tím, že kuchyň bude ortodoxní a že to ovlivní můj každodenní život. Celý

kemp byl velmi ortodoxní. Kuchyně byla zcela kosher a dodržovala všechna pravidla, což se promítlo i na vzhledu kuchyně. Kuchyně byla rozdělena na dvě části, a to na modrou pro mléčné výrobky a červenou pro maso. Tyto produkty se nesmí v této kuchyni míchat, mléko znamená život a maso smrt. Vše se v kuchyni nacházelo dvakrát, označeno barvou strany, kam patří. Neutrální je zelenina, která se může míchat se vším. Pokud se některé věci pomíchaly, musely se vyřadit a poté je rabín opálil ohněm nebo umyl v jezeře. Veškeré suroviny v kuchyni byly kosher, tedy byly pěstovány či zabity určitým způsobem. Tímto jsme se museli řídit všichni, nic, co nedodržovalo výše uvedená pravidla, nesmělo do kempu. Každý týden byl Šabat, což je židovský svátek, kdy se nesmí používat elektřina. Začíná v sobotu po večeři a končí v neděli po večeři. V tuto dobu se nesmí používat žádná elektřina, rabín vždy přišel do kuchyně a zalepil všechny sporáky páskou, aby se nemohly používat. Jedinou výjimkou byla myčka, která mohla fungovat. Tato pravidla jsme před dětmi museli dodržovat všichni. Některé děti zde strávily 2 týdny, jiné měsíc i celé léto. Bylo jich zde kolem 600. Ve volných chvílích jsem strávila čas v kempu, odpočívala nebo si užívala jezera. Společně s ostatními jsme také podnikali výlety na pláže, trávili čas ve společenské místnosti a navštěvovali blízka města autem z kempu. Nejkratší dobou, kterou účastníci mohli zůstat, je jeden měsíc, poté postupně lidé opouštěli kemp. Já osobně v kempu strávila od 15. června do 1. září, zbytek září jsem strávila cestováním. S celým týmem jsme se velmi sblížili a užili si společně strávený čas, jak to jen šlo. Sem tam se objevily nějaké problémy nebo celkově únava, ale určitě to stálo za to.

Přínos pro osobní a profesní život

Bylo těžké ukončit všechny zkoušky již v červnu, naštěstí jsem ale byla úspěšná a mohla vyrazit. Rozhodně jsem si zlepšila angličtinu a naučila se některá slovíčka i v jiných jazycích. Našla jsem si přátele po celém světě, se kterými jsem stále v kontaktu a navštěvujeme se. Naučila jsem se hodně o jiných kulturách, a to hlavně o židovské kultuře. Co se týče práce, tak byla náročná jak fyzicky, tak časově. Získala jsem zkušenosti a nové dovednosti, ale do oboru gastronomie mě to však nikdy netáhlo, a to se nezměnilo ani po této zkušenosti. Po skoro třech měsících strávených v kuchyni jsem měsíc cestovala po celých Spojených státech amerických a měla jsem možnost vidět skoro vše, co jsem si vždy přála. Rozhodně tato zkušenost naplnila mé očekávání. Platově byla práce ohodnocena velmi špatně, i přesto se mi celkově tato zkušenost líbila. Dá se říci, že jsem si splnila svůj životní sen. Vzhledem k profesnímu životu vidím rozhodně přínos ve zlepšení svých anglických komunikačních schopností v práci

s diverzním týmem. Znovu bych se však do kempu nevrátila, práce byla opravdu náročná a není to způsob, jakým bych chtěla trávit volný čas.

Obr.7. Kuchyně Camp Yavneh. Foto autora

8.1.4 Výměna mládeže– Greenfoot print

Co je to Výměna mládeže?

Výměna mládeže je jedna z mobilit programu Erasmus+. Je určena pro mladé lidi ve věku 18-30 let. Více se můžete dočíst v první kapitole teoretické části.

Motivace výjezdu

Od chvíle, co jsem se od kamarádů o těchto projektech dozvěděla, jsem věděla, že se něčeho podobného chci účastnit. Chtěla jsem poznat novou zemi, nové lidi. Také jsem chtěla procvičit angličtinu a naučit se něco nového. Vždy jsem chtěla navštívit Lotyšsko a toto byla skvělá příležitost.

Má vlastní zkušenost

Vyjela jsem přes organizaci EYCB²⁰ do Lotyšska, přesněji do Pavidosty, na deset dní. Pavidosta je malé město blízko moře, v malých městech uprostřed ničeho se tyto projekty často odehrávají. Účastnickými zeměmi byla Česká republika, Slovensko, Polsko, Řecko a Litva, z každé země zde byli čtyři zástupci. Bydleli jsme všichni společně v malé chatě. Zajímavou věcí na tomto projektu bylo to, že jsme si vařili sami. Na jiných projektech to takto nechodí, toto mělo skrytý ekologický význam. Projekt s názvem Green footprint byl zaměřený na ekologii, hlavně na zpracovávání odpadu. Před odjezdem jsem musela organizaci poslat letenky, které jsem si sama našla. Vysílací organizace celou cestu schválily, a poté jsem si mohla zakoupit všechny jízdenky a letenky. Na celou dopravu až na místo projektu jsem měla rozpočet 275 euro. Peníze za dopravu mi byly zpětně proplaceny, když jsem odevzdala všechny účtenky. Před projektem se celý český tým spojil a domluvili jsme se společně vycestovat. Po příletu do Rigy jsme se všichni účastníci projektu sešli a společně odjeli do Pavidosty. První den se již počítal jako den projektu, stihli jsme se však jen ubytovat. Druhý den jsme začali seznamovacími hrami a poté se už pustili do ekologických témat. Každý večer jsme měli národní prezentace všech přítomných zemí, které byly vždy velmi zábavné a zajímavé. V půlce projektu jsme měli jeden den volna a strávili ho v blízkém městě Liepaja. Výstupem projektu

²⁰ EYCB – Evropské centrum mládeže Břeclav

byla brožurka o ekologii, ve které jsme se zaměřili na recyklaci a zajímavé informace o jiných zemích. Projekt byl skvělý a zábavný, měl menší chyby, ale organizátoři se opravdu snažili. Poznala jsem zajímavé lidi a zjistila nové informace o ekologii a hlavně recyklování.

Přínos pro osobní a profesní život

Určitě jsem se dozvěděla nové zajímavé informace celkově o ekologii, hlavně o recyklování. Každá zúčastněná země řeší svoje odpadové hospodářství trochu jinak. Podělili jsme se o své zkušenosti z reálného života. Dozvěděla jsem se, jak projekty vůbec fungují a navnadilo mě to na další. Procvičila jsem své jazykové schopnosti, seznámila se s novými lidmi a poznala jiné země.

Obr. 8. Český tým – národní prezentace. Foto autora

8.1.5 Výměna mládeže – A(rt)ctive in Youth

Motivace výjezdu

Velmi mě zaujalo téma projektu, protože sama miluji umění a chtěla jsem vidět, jak k tomuto tématu přistoupí. Chtěla jsem si také vyzkoušet vést celý český tým. Lokace projektu byla také velmi zajímavá, nikdy předtím jsem nenavštívila Rumunsko a byla jsem velmi zvědavá.

Má vlastní zkušenost

Na tento projekt jsem opět vyjela přes organizaci EYCB, projekt trval deset dní. Na celou dopravu až na místo projektu jsem měla rozpočet 275 euro. Tohoto projektu se účastnilo pět zemí, a to Česko, Rumunsko, Řecko, Španělsko a Bulharsko. Ubytování bylo na hezkém opuštěném místě, což nám ve výsledku pomohlo se více sblížit. Z každé země přijelo šest účastníků, hlavním vedoucím byl zkušený facilitátor Alex. Každý tým měl svého „tým leadra“, za český tým jsem byla vedoucím já. Každý den po programu jsme měli s českým týmem reflexi a poté vždy setkání se všemi group leadry, naším facilitátorem a organizátory. Ze začátku jsme dělali aktivity, které nás sblížily, a díky tomu jsme byli schopni se více poznat a otevřít. Aktivity byly velmi zajímavé, od divadla až po Oxford debaty. Každý večer jsme měli národní prezentace a hráli deskové hry. V půlce projektu jsme měli půl volného dne a strávili jsme jej v blízkém městě. Výstupem tohoto projektu byl mural art, bohužel ale organizátoři nenašli zeď, na kterou bychom mohli malovat, a proto jsme využili dřevěné desky. Všichni jsme se podíleli na návrhu a poté malbě, bylo to složité, ale nakonec jsme výtvar dokončili. Naším záměrem bylo poukázat na hlavní světové problémy a také, jak je vše spojeno s penězi. Co se týče uměleckého hlediska, čekala jsem více a vidím sem tam nějaké chyby, ale celkově byl projekt skvělý!

Přínos pro osobní a profesní život

Tento projekt byl zase něčím jiným a zajímavý, určitě stál za to. Procvičovala jsem jazyk, naučila se i pár slovíček v dalších cizích jazycích. Naučila jsem se plno nových her pro stmelení kolektivu a našla si nové kamarády. Tím, že jsem na tomto projektu byla také vedoucí týmu, jsem potrénovala své vůdčí schopnosti a práci s různorodým kolektivem.

Obr. 9. Mural art – výsledek projektu a účastníci. Foto autora

8.1.6 Výměna mládeže- 10000 steps to heaven

Motivace výjezdu

Tento projekt mě zaujal svým místem konání na největším řeckém ostrově Kréta. Téma „Sport“ bylo pro mě také velmi atraktivní. Na ostrově jsou hory pro turistiku, pláže a voda pro různé druhy sportů.

Má vlastní zkušenost

Projekt byl tentokrát zprostředkován jinou vysílací organizací, Karviná Sustainably z.s. Byly mi zpětně proplaceny cestovní náklady ve výši 275 euro. Mezi zúčastněnými zeměmi bylo Česko, Řecko, Turecko a Bulharsko. Třináct účastníků z každé země kromě Řecka. Z Řecka zde byli pouze dva studenti. Celkově se jednalo o větší počet účastníků, než obvykle na projektech bývá. Facilitátorem byl mladý Řek, který sám studuje tělesnou výchovu. Projekt trval jedenáct dní, včetně příjezdových a odjezdových dnů a aktivity probíhaly v krásném kempu poblíž moře u většího města Chania. Bydleli jsme v malých domcích po čtyřech. První dny byly spíše seznamovací a poté jsme se věnovali sportování a tématům spojeným se sportem. Hlavní diskutované téma bylo spojeno s dietami. Společně jsme hráli plno her, natáčeli videa, hráli volejbal, trénovali vodní aerobic a uklízeli místní pláže. Národní prezentace byly pouze jeden večer všechny najednou. Výsledkem projektu byl manuál o tom, jak implementovat zdravější návyky do našeho každodenního života. Erasmus se mi velmi líbil, hlavně kvůli lidem, myslím, že ale velmi spoléhali na místo projektu s bazénem, workshopy nebyly velmi propracované. Sportovali jsme, ale myslím, že málo, potenciál celého místa byl větší. Facilitátor byl někdy nezodpovědný, asi kvůli nízkému věku a menším zkušenostem. Účastníci ze všech zemí byli skvělí, hlavně tedy z tureckého týmu. S českým týmem jsem se tolik nesblížila, zřejmě kvůli většímu věkovému rozdílu. Přestože bych na projektu několik věcí změnila, moc se mi líbil a velmi jsem si ho užila. Se zpětným vrácením peněz byl poměrně velký problém z důvodu údajné chyby při psaní projektu, peníze mi nakonec byly vráceny s více než půlročním zpožděním.

Přínos pro osobní a profesní život

Doufala jsem, že zde načerpám zkušenosti z oblasti, jak pracovat s větší skupinou lidí při sportovních aktivitách, ale někdy mi to naopak přišlo jako obrázek toho, jak nepostupovat. Opět

jsem měla možnost si procvičit svoje jazykové dovednosti. Naučila jsem se pár sportovních her z jiných zemí a poznala ostrovní život Řecka.

Obr. 10. Účastníci projektu 10 000 steps to heaven. Foto autora

8.1.7 Workaway

Co je to Workaway a co dělá?

Workaway je komunita cestovatelů. Za členství se platí poplatek ve výši 49 euro, lze si zakoupit i členství pro dva za 59 euro na rok. Přihlásit se můžete jako jedinec, pár nebo rodina. Komunita funguje již od roku 2002. Lidé na této stránce mohou najít zajímavé pracovní nabídky v zahraničí na krásných místech. Za práci lidé dostávají zaplacenou formou jídla a ubytování, některé nabídky jsou i placené. Vše vždy záleží na pracovní nabídce a lidech. (Workaway, b. r.)

Motivace výjezdu

Chtěla jsem tuto platformu vyzkoušet na vlastní pěst, zjistit, zda dokážu najít něco, co by se mi líbilo, a zda zvládnou pracovat na farmě se zvířaty.

Má vlastní zkušenost

Na stránku Workaway jsem narazila náhodou, chvíli jsem ji sledovala a teprve pak jsem si zakoupila roční členství se svým přítelem. Bylo složité najít farmu v lokaci, o kterou jsem měla zájem. Začala jsem se tedy hlavně soustředit na příležitosti s dobrým hodnocením. Po několika odmítnutích z obou stran jsem našla příležitost, která se mi velmi líbila. Jednalo se o pracovní nabídku v Bulharsku, v blízkosti Varny. Byla to rodinná farma, kde se chovají primárně pštrosi, ale i jiná zvířata jako husy, slepice, králíci, pávi, morčata, psi a kočky. Domluvili jsme se na termínu příjezdu a pak jsme již dále na měsíce nekomunikovali, obě strany jsme s tímto prostě počítaly. Po příjezdu do Varny jsme za pár dní zamířili na farmu, ubytovali se a seznámili se fyzicky s majitelem a dalšími pracovníky. Po krátkém rozkukání jsme začali pracovat. Po pár dnech práce přišla realita. Původně jsme byli domluvení na 5 hodin práce za den, stejně tak je to i na stránkách workaway, skutečnost ale byla okolo 8 hodin. Každý den jsem se od půl deváté starala o zvířata, nakrmila kočky, vypustila všechna zvířata, nakrmila je a dala jim vodu. Nejdůležitější byla práce s malými pštrosy, ti jsou velmi křehcí a musí dostávat speciální jídlo a celkově vyžadují speciální práci. Kontrolovala jsem taky inkubátory se pštrosími vajíčky, zda je vše v pořádku. Kolem poledne mě vždy majitel poslal na pole s noži trhat rostliny. Odpoledne jsem několik hodin seděla u dospělých pštrosů a sledovala, zda nemají vajíčka, sami by je totiž okamžitě rozklovali. Musela jsem tedy vběhnout do výběhu s tyčí,

snažila se je zahnat a vzít jim vejce do bezpečí. K večeru zase přišla práce na poli, poté zavírání všech zvířat a jejich krmení. Okolo deváté večer končil můj pracovní den. Po pěti dnech práce měly být dva dny volna, ale člověk si o ně musel sám říct. Rodinná farma bohužel nebyla velmi rodinná, protože tady po většinu času nikdo nebyl. Majitel jezdil velmi často pryč, nejpravděpodobněji ležet na pláž nebo za rodinou. Rodina měla bydlet podle původních informací na farmě, ale zřejmě je už farma nebavila, a tak se přestěhovali do bytu ve městě. Nic z toho by tak úplně nevadilo, kdyby si majitel vážil naší práce. Nebyl ochotný zajistit ani základní suroviny ve slíbené formě a množství. Pobyt jsem si nakonec zkrátila na 18 dní z jiných důvodů, ale upřímně jsem byla ráda. Pokud jsem placena ve formě ubytování a stravy, očekávám určitou kvalitu a kvantitu podle předchozí domluvy. I přes horší zkušenost s majitelem se mi na farmě některé věci líbily, třeba jako práce se zvířaty a spolupráce s dalšími dobrovolníky. Věřím, že některé nabídky na platformě workaway určitě stojí za to, a jiné zase ne, vždy záleží na lidech.

Přínos pro osobní a profesní život

Bylo zvláštní zjistit, jak se jen díky jedné zprávě změnil můj celý život, prostředí a rutiny. Určitě oceňuji, že jsem si mohla zkusit práci na farmě, určitě budu moci žákům lépe přiblížit život na venkovské farmě. Poznala jsem pár zajímavých lidí a trochu prozkoumala Bulharsko.

Obr. 11. Práce na farmě. Foto autora

8.1.8 Stáž Valdosta university

Co je to?

Na tuto stáž jsem vyrazila přes Pedagogickou fakultu Univerzity Palackého. Jedná se o delší spolupráci a výměnou stáž mezi Univerzitou Palackého v Olomouci a Valdosta Univerzitou ve Spojených státech amerických.

Motivace výjezdu

Nabídka stáže mi přišla na školní email a velmi mě zaujala, bylo vždy mým snem studovat v Americe, rozhodla jsem se přihlásit.

Má vlastní zkušenost

Po zaslání motivačního dopisu a životopisu v angličtině následoval online pohovor, při kterém byla část také v angličtině. Po několika dnech po pohovoru mi přišel email o přijetí. Svoji účast jsem potvrdila a následovala osobní schůzka s dalšími devíti vybranými českými účastníky. V Americe jsem strávila celkem jeden měsíc, po celou dobu se o nás staral pan profesor Stelzer, který je Čech. Všichni čeští účastníci jsme bydleli společně v jednom domě, jezdili společně do školy a celkově společně trávili i všechny společný čas. Náplní celého tohoto měsíce bylo chodit na různé přednášky na vysoké škole. Dostali jsme rozpis přednášek a z nich jsme si mohli vybírat, šlo o hodiny jako: Vztah člověka a zvířete, Afroamerická historie, ale také pedagogické přednášky jako třeba: Využití technologií na prvním stupni a Komunikace žák a učitel. Některé z přednášek byly velmi zajímavé a úplně jiné než v České republice. Při volných dnech pro nás pan Stelzer ve spolupráci s univerzitou vymyslel zajímavý program. Kempovali jsme na pláži u Jacksonvillu, navštívili jedno z nejstarších měst v USA, a to Saint Augustýn, Orlando a zábavní park Universal studio. Měli jsme také možnost navštívit druhý stupeň základní školy.

Přínos pro osobní a profesní život

Stáž se mi velmi líbila, bylo skvělé se podívat znovu do Ameriky a ještě lepší si zkusit zde studovat. Některé přednášky byly velmi obohacující a bylo skvělé vidět jiný pohled na vysokoškolské vzdělávání a celkově na život. Návštěva základní školy mě překvapila, rozhodně

dělají věci jinak, ale hodina, na které jsem byla já, nebyla k rozeznání od hodin v Česku. Poznala jsem skvělé lidi jak z Ameriky, tak z Olomouce, které bych za normálních okolností asi nepoznala. Opět jsem měla možnost procvičit a zlepšit si své jazykové schopnosti. Počasí dvacet devět stupňů v říjnu nebylo také k zahoeení.

Obr. 12. Studium v USA. Foto autora

8.1.9 Tréninkový kurz – Time Dive

Co je to?

Tentokrát se jednalo o tréninkový kurz pod záštitou Erasmus+ projektů. Kurzy jsou určeny pro pracovníky s mládeží, neexistuje zde žádná horní věková hranice.

Motivace výjezdu

Na kurz jsem se rozhodla přihlásit, protože jsem pro svoji diplomovou práci chtěla mít zkušenost i s tímto typem Erasmus+ mobility. Velmi se líbilo téma kurzu LARP²¹, tedy hraní rolí na živo v historickém kontextu.

Má vlastní zkušenost

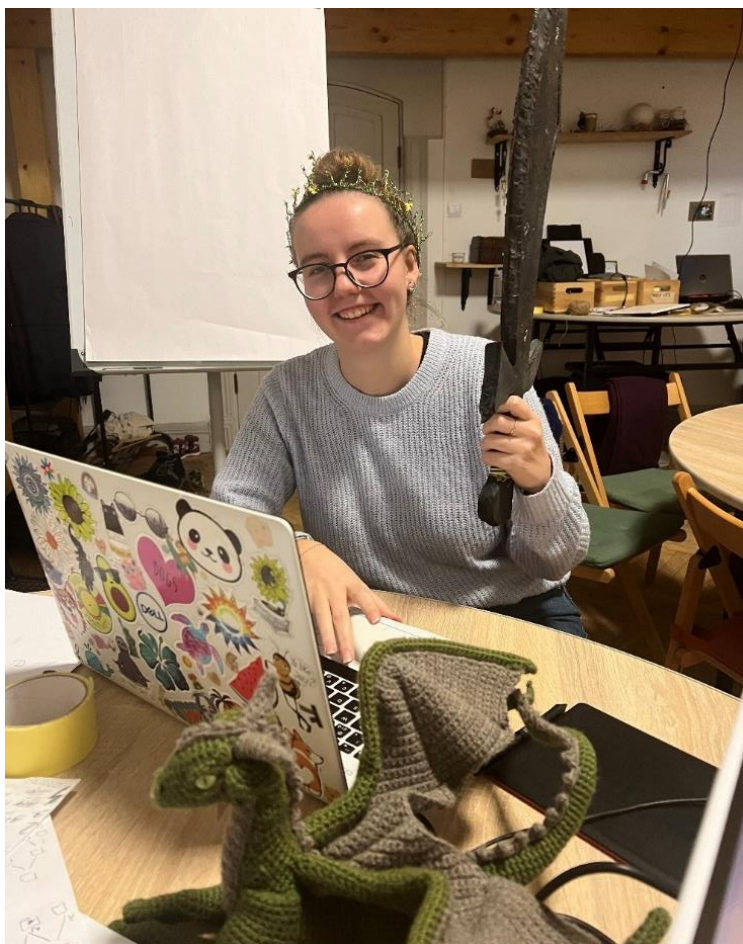
Upřímně, čekala jsem, že pro mě bude jako studentku učitelského oboru jednoduché se na tento druh mobility dostat, ale opak byl pravdou. Ve většině případů dali zřejmě přednost aktivnějším pracovníkům s mládeží. Možná jsem ale jen neměla štěstí. Na kurz v Polsku jsem narazila na facebookových skupinách, i když jsem zprostředkovávající organizaci Vice Versa CZ vůbec neznala, rozhodla jsem se přihlásit. Po přijetí jsem zakoupila jízdenky do Krakova a absolvovala online setkání, které bylo nejdříve pouze českého týmu a poté všech účastníků. Další účastnické země byly Polsko a Maďarsko, věkové rozpětí bylo mezi 25 až 50 lety. V Krakově jsme bydleli v hotelu v centru města a stravovali jsme se v restauraci. V rámci projektu jsme měli možnost navštívit místní muzeum a zámek. Náplní kurzu bylo vytvořit tři LARP v kontextu historie České republiky s edukativními prvky. Jako osmičlenná česká skupina jsme se podle mého názoru velmi nerovnoměrně rozdělili do dvou skupin. Jedna skupina byla pětičlenná, ta se soustředila na téma Kafka, druhá tříčlenná skupina, ve které jsem byla já, se zaměřila na husitské války. Naše skupina měla k dispozici pouze dva notebooky a práce byla o to náročnější. Denně jsme pracovali na našem malém projektu, a ne vždy jsme stihli všechny workshopy, abychom stihli naplnit „kvótu“. Pracovali jsme opravdu intenzivně, i do dvou do rána. Později následovalo testování, při kterém jsme získali zpětnou vazbu a s ní

²¹ LARP – hraní rolí na živo v historickém kontextu.

poté znovu pracovali. Za dva dny, i když se jednalo o „cestovní den“, následovalo druhé testování. S výsledkem naší práce jsem byla velmi spokojená. Po druhém testování jsme našli jen malé chyby. Po odehrání jsem už jen unavená a zmožená z celého týdne odjela zpět do Česka. Vzhledem k časové náročnosti projektu jsem neměla možnost poznat skoro nikoho mimo můj tým. Tímto naše práce neskončila, všichni Češi jsme poté v online prostředí pracovali na třetí hře, která byla na téma Cimrman.

Přínos pro osobní a profesní život

Jeden člen z mého týmu měl speciální potřeby, bylo náročné a zároveň obohacující s ním pracovat a vidět jeho jiný pohled na věc. Mrzí mě, že jsem neměla čas navázat hlubší vztahy s ostatními účastníky a více je poznat. Rozšířila jsem své informace o LARP a vyzkoušela si práci ve velmi různorodém týmu.

Obr. 13. Tréninkový kurz v Krakově. Foto autora

ZÁVĚR

Diplomová práce s názvem „Osobní přínos programu Erasmus+ pro život“, jak již bylo zmíněno na začátku, si kladla za cíl popsat a prozkoumat možnosti mobility nejen pro studenty, ale také pro vyučující. Pomocí analýzy, na základě vyprávění, zjistit možnosti a dopady realizovaných mobility v rámci programu Erasmus+. Na základě analýzy možnosti a dopadu Erasmus výjezdu vytvořit doporučení pro další rozvoj Erasmus+ mobility. Náš cíl jsme dle našeho názoru splnili. Práce byla zpracována tak, aby byla poučná jak pro čtenáře, tak i pro nás jako autory, kteří jsme již s mobilitou Erasmus+ a jinými programy měli. Erasmus+ je poměrně nedávným fenoménem, přesto však by mohla existovat nějaká odborná literatura nebo kniha, která by se Erasmem zabývala, například jeho historií v České republice. Byli jsme odkázáni pouze na vlastní průzkum a na nemnohé internetové zdroje, bylo to zajímavé a vyzývající. Zaměřili jsme se na historii a cíle programu, také na současnost a budoucnost mobility. Popisujeme program Erasmus+ a možnosti jeho využití, přibližujeme organizace zabývající se mobilitami a dalšími programy mimo Erasmus+. V další části práce autorka vypráví svůj vlastní životní příběh a zkušenosti s programem Erasmus+ i mimo něj. V druhé praktické části nalezneme narativní analýzu příběhů účastníků Erasmus+ mobility, pedagogických pracovníků nebo studentů pedagogické fakulty.

Snad tato práce bude přínosná pro některé studenty, vyučující či budoucí diplomové práce. Jak jsme již uvedli v úvodu práce, pokud naše práce inspiruje alespoň jednoho člověka k výstupu ze své komfortní zóny, poté jsme byli úspěšní.

Seznam použité literatury a zdrojů

- 35 let programu Erasmus*, 2022. Online. Evropská komise. Dostupné z: https://czechia.representation.ec.europa.eu/35-let-programu-erasmus-2022-09-19_cs. [cit. 2024-01-20].
- Adventure China*, 1999–2024. Online. Adventure China. Dostupné z: <https://www.adventurechina.com/uk/the-program/what-is-adventure-china>. [cit. 2024-01-21].
- AIESEC*, 2024. Online. AIESEC. Dostupné z: <https://www.aiesec.cz/>. [cit. 2024-01-21].
- AIESEC*, b. r.. Online. AIESEC. Dostupné z: <https://aiesec.org/>. [cit. 2024-01-21].
- Akreditace Erasmus+*, b. r.. Online. European Commission. Dostupné z: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs/programme-guide/part-b/key-action-1/accreditation-youth>. [cit. 2024-01-22].
- Au pair*, 2024. Online. Au pair one. Dostupné z: <https://aupairone.com/article/au-pair-historic-introduction>. [cit. 2024-01-21].
- Au Pair*, b. r.. Online. Cultural care au pair. Dostupné z: <https://culturalcare.com/what-is-an-au-pair/>. [cit. 2024-01-21].
- Au Pair-information*, b. r.. Online. Au Pair. Dostupné z: <https://www.aupair.com/en/p-au-pair-meaning.php>. [cit. 2024-01-21].
- Brno For You*, 2024. Online. Brno For You. Dostupné z: <https://brnoforyou.cz>. [cit. 2024-01-21].
- Camp leaders*, 1999–2024. Online. Camp leaders. Dostupné z: https://www.campleaders.com/gb/?utm_medium=cpc&utm_source=google&utm_campaign=brand&utm_term=&utm_content=camp%20leaders&gclid=CjwKCAjwxaanBhBQEiwA84TVXIdTPbH7aU3LVGCxr4hXv5pZ4KEbRINiVm--M65FKfrAs6GkJMXsbRoCuUkQAvD_BwE. [cit. 2024-01-21].
- Cestovní náklady*, b. r.. Online. European Commission. Dostupné z: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs/programme-guide/part-b/key-action-1/mobility-adult>. [cit. 2024-01-23].

Citát, b.r.. Online. Citáty slavných osobností. Dostupné z: <https://citaty.net/citaty-o-skole/>. [cit. 2024-01-20].

Czech us – Austrálie, 1998–2024. Online. Czech-us. Dostupné z: <https://australiaonline.cz/studium-v-australii/seznam-skol/>. [cit. 2024-01-21].

Czech-us, 2024. Online. Czech-us. 2003-2024. Dostupné z: <https://czech-us.cz/>. [cit. 2024-01-21].

DiscoverEU Inclusion Action, b. r.. Online. European Commission. Dostupné z: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide/part-b/key-action-1/discovereu-action>. [cit. 2024-01-21].

DiscoverEU, b. r.. Online. Evropský portál pro mládež. Dostupné z: https://youth.europa.eu/discovereu_cs. [cit. 2024-01-21].

Dům zahraniční spolupráce, b. r.. Online. Dům zahraniční spolupráce. Dostupné z: <https://www.dzs.cz>. [cit. 2024-01-21].

ECO, Umberto. *Jak napsat diplomovou práci*. Přeložil Ivan SEIDL. Velká řada, sv. 27. Olomouc: Votobia, 1997. ISBN 80-7198-173-7.

Education first, 2024. Online. Education first. Dostupné z: <https://www.ef-czech.cz>. [cit. 2024-01-21].

Erasmus + Student and Alumni Alliance, 2024. Online. Erasmus + Student and Alumni Alliance. Dostupné z: <https://www.esaa-eu.org/about-us/esaa>. [cit. 2024-01-21].

Erasmus Mundus action, b. r.. Online. European Commission. Dostupné z: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide/part-b/key-action-2/erasmus-mundus>. [cit. 2024-01-21].

Erasmus mundus association, 2023. Online. Erasmus mundus association. Dostupné z: <https://www.em-a.eu/about>. [cit. 2024-01-21].

Erasmus Mundus Association, b. r.. Online. EU Alumni. Dostupné z: <https://alumni.europa.eu/erasmus-mundus-association>. [cit. 2024-01-21].

Erasmus Mundus, 2024. Online. Dům zahraniční spolupráce. Dostupné z: <https://www.dzs.cz/program/erasmus/erasmus-mundus>. [cit. 2024-01-21].

Erasmus pro mladé podnikatele, 2023. Online. Mladi info. Dostupné z:

https://www.mladiinfo.cz/erasmus-pro-mlade-podnikatele-je-sance-pro-kazdeho/?fbclid=IwAR1uwV6wJC9P22yDS4fOg611_1aa2HjgVaCmIJCykX_VVsuT0hCAbc5tFs. [cit. 2024-01-21].

Erasmus Rotterdamský, b. r.. Online. Nová Akropolis. Dostupné z: <https://www.akropolis.cz/content/erasmus-rotterdamsky>. [cit. 2024-01-20].

Erasmus Student Network, b. r.. Online. Erasmus student network UP Olomouc. Dostupné z: <http://esn.upol.cz/about-us>. [cit. 2024-01-21].

Erasmus+ and the Commission's priorities, b. r.. Online. European Commission. Dostupné z: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/priorities-2019-2024>. [cit. 2024-01-20].

Erasmus+ history, funding and future, b. r.. Online. European Commission. Dostupné z: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/about-erasmus/history-funding-and-future?fbclid=IwAR3q38xFBp3SzdHJpCsVfhVtS1REUmMzSGitSz6_pueyFB8y5TuXVuKhLJw. [cit. 2024-01-20].

Erasmus+ objectives, b. r.. Online. European Commission. Dostupné z: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide/part-a/priorities-of-the-erasmus-programme/objectives-features>. [cit. 2024-01-20].

Erasmus+ programme guide, 2023. Online. European Commission. Dostupné z: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sites/default/files/2023-04/ErasmusplusProgramme-Guide2023-v3_en.pdf?fbclid=IwAR1dNTzfpYBRbvFHTnG2ZKzr9VE4hRHhngPW-CeX5VyKdeapL_ly17i_-go. [cit. 2024-01-20].

Erasmus+ Traineeship Programme, 2021. Online. My internship. Dostupné z: <https://myinternship.eu/for-students/about-erasmus-programme/>. [cit. 2024-01-21].

Eurocentrum Olomouc, 2005–2024. Online. Tvoříme Evropu. Dostupné z: <https://eurocentra.cz/eurocentrum-olomouc/>. [cit. 2024-01-21].

Eurocentrum, 2005–2024. Online. Tvoříme Evropu. Dostupné z: <https://tvorimeevropu.cz/>. [cit. 2024-01-21].

European Solidarity Corps Resource Centre, b. r.. Online. Salto. Dostupné z: <https://www.salto-youth.net/rc/solidarity/>. [cit. 2024-01-21].

Euroteam, b. r.. Online. EUROTEAM CZECH REPUBLIC, z.s. Dostupné z: https://euroteam-cz.webnode.cz/?fbclid=IwAR1dNTzfpYBRbvFHTnG2ZKzr9VE4hRHhngPW-CeX5VyKdeapL_ly17i_-go. [cit. 2024-01-21].

Evropské centrum mládeže Břeclav, 2007—2021. Online. EYCB. Dostupné z: <https://eycb.eu/info-o-organizaci/>. [cit. 2024-01-21].

Evropský sbor solidarity, b.r.. Online. Evropský portál pro mládež. Dostupné z: https://youth.europa.eu/solidarity_cs. [cit. 2024-01-21].

Evropský výměnný program pro podnikatele, 2024. Online. Erasmus for young Entrepreneurs. 2009-2024. Dostupné z: <https://www.erasmus-entrepreneurs.eu/>. [cit. 2024-01-21].

Garag Erasmus, b. r.. Online. Garag Erasmus. Dostupné z: <https://garagerasmus.org/about-us-garagerasmus/>. [cit. 2024-01-21].

Generace Erasmus, 2024. Online. Dům zahraniční spolupráce. Dostupné z: <https://www.dzs.cz/clanek/generace-erasmus-uspesna-kariera-zacina-pri-studiu>. [cit. 2024-01-21].

Grundtvig programme, 2021. Online. Eurostat. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Grundtvig_programme. [cit. 2024-01-20].

Grundtvig, 2013. Online. European Commission. Dostupné z: https://web.archive.org/web/20130726040701/http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/grundtvig_en.htm. [cit. 2024-01-20].

GULOVÁ, Lenka a ŠÍP, Radim (ed.), 2013. *Výzkumné metody v pedagogické praxi*. 1. Grada. ISBN 978-80-247-4368-4.

HENDL, Jan, 2005. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál. ISBN 80-7367-040-2.

Karviná Sustainably, 2021. Online. Karviná Sustainably. Dostupné z: <https://karvina-sustainably.webnode.cz>. [cit. 2024-01-21].

Katalog Erasmus+ školení pro pedagogy, 2023. Online. Erasmus training course. Dostupné z: https://www.erasustrainingcourses.com/course-catalogue_cz.html. [cit. 2024-01-21].

Lingua programme, 1994. Office for Official Publications of the European Communities. ISBN 92-77-71290-2.

Listina programu Erasmus pro vysokoškolské vzdělávání 2021–2027, b. r.. Online. Evropská komise. Dostupné z: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sites/default/files/2021-09/Erasmus-ECHE-certificat_vert-CS.pdf. [cit. 2024-01-20].

Listina programu Erasmus pro vysokoškolské vzdělávání, 2023. Online. Bruselská linka. Dostupné z: <https://bruselskalinka.cz/listina-programu-erasmus-pro-vysokoskolske-vzdelavani/>. [cit. 2024-01-20].

MARČÍKOVÁ, Veronika. *Vizuální styl organizace ESN UP Olomouc* [online]. Olomouc, 2016 [cit. 2024-01-21]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/usq7nk/>. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce ak. soch. Tomáš Chorý, ArtD.

Mission Reconnect, 2015–2024. Online. Mission Reconnect. Dostupné z: https://missionreconnect.tumblr.com/?fbclid=IwAR2A6HldNbU_Pfp_KPJ28Ox1TNPK2Ysks_h5T5WfPa3-_PNq1iBPGKCC5yM. [cit. 2024-01-21].

Mladi info, 2024. Online. Mladi info. Dostupné z: <https://www.mladiinfo.cz/o-nas/>. [cit. 2024-01-21].

Mobilita pracovníků v oblasti sportu, b. r.. Online. European Commission. Dostupné z: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs/programme-guide/part-b/key-action-1/mobility-of-staff-in-the-field-of-sport>. [cit. 2024-01-21].

OCEANS network, 2024. Online. OCEANS. Dostupné z: <https://www.oceans-network.eu>. [cit. 2024-01-21].

Resort leaders, 1999–2024. Online. Resort leaders. Dostupné z: <https://www.resortleaders.com/cz/>. [cit. 2024-01-21]. - (Resort leaders, 1999–2024)

SDGs, 2022. Online. United Nations. Dostupné z: <https://osn.cz/sdgs-jako-globalni-plan-na-cestu-z-krize/>. [cit. 2024-01-21].

Small earth, 1999–2023. Online. Small earth. Dostupné z: <https://www.smallerearth.com/cz>. [cit. 2024-01-21].

Socrates, 2006. Online. Jazyky.studium.práce. Dostupné z: <https://www.jazyky.com/co-je-program-socrates/>. [cit. 2024-01-20].

Socrates-education and training, 2006. Online. Education and training. Dostupné z: https://web.archive.org/web/20060624181734/http://ec.europa.eu/education/programmes/socrates/faq_en.html#1. [cit. 2024-01-22].

Struktura Programu Erasmus+, b. r.. Online. European Commission. Dostupné z: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs/programme-guide/part-a/priorities-of-the-erasmus-programme/structure>. [cit. 2024-01-21].

Training opportunities for staff, b. r.. Online. European Commission. Dostupné z: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/opportunities/opportunities-for-individuals/training-opportunities-for-staff>. [cit. 2024-01-21].

Výměny Mládeže, b. r.. Online. European Commission. Dostupné z: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs/programme-guide/part-b/key-action-1/youth-exchanges>. [cit. 2024-01-21].

Vysokoškolské vzdělávání, 2024. Online. Dům zahraniční spolupráce. Dostupné z: <https://www.dzs.cz/program/erasmus/projekty-granty/vysokoskolske-vzdelavani>. [cit. 2024-01-21].

Vzdělávací programy Evropské unie a ČR II., 2005. Online. IForum. Dostupné z: <https://iforum.cuni.cz/IFORUM-2175.html>. [cit. 2024-01-20].

Welcome office, 2022. Online. Žurnál online zpravodajství university. Dostupné z: <https://www.zurnal.upol.cz/nc/zprava/clanek/univerzita-palackeho-otevrela-welcome-office-pro-zahranicni-studenty-a-navstevniky-1/>. [cit. 2024-01-20].

Welcome office, 2024. Online. Welcome office. Dostupné z: <https://www.upol.cz/en/welcome-office/>. [cit. 2024-01-20].

Workaway, b. r.. Online. Workaway. Dostupné z: <https://www.workaway.info/>. [cit. 2024-01-21].

Youth exchanges, b.r.. Online. European Commission. Dostupné z: [111](https://erasmus-</p></div><div data-bbox=)

plus.ec.europa.eu/opportunities/opportunities-for-individuals/youth-exchanges. [cit. 2024-01-21].

Youthpass, b. r.. Online. Salto. Dostupné z: <https://www.youthpass.eu/en/about-youthpass/about/>. [cit. 2024-01-23].

Způsobilé země, b. r.. Online. European Commission. Dostupné z: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs/programme-guide/part-a/eligible-countries>. [cit. 2024-01-20].

Seznam obrázků

Obr. 1. Příklad Youthpassu autorky práce z tréninkového kurzu v Polsku. Autor: Nausika

Obr. 2. AIESEC. Foto autor

Obr. 3. ESN. Foto Eurocentrum Direct Olomouc

Obr. 4. Eurocentrum. Foto autora

Obr. 5. Práce v Německu. Foto autora

Obr. 6. Studium v Turecku. Foto autora

Obr.7. Kuchyně Camp Yavneh. Foto autora

Obr. 8. Český tým – národní prezentace. Foto autora

Obr. 9. Mural art – výsledek projektu a účastníci. Foto autora

Obr. 10. Účastníci projektu 10 000 steps to heaven. Foto autora

Obr. 11. Práce na farmě. Foto autora

Obr. 12. Studium v USA. Foto autora

Obr. 13. Tréninkový kurz v Krakově. Foto autora

Seznam tabulek

Tab. 1. Třetí země nepřidružené k programu Erasmus+. Tabulku z dat European Commission sestavil autor.

Tab. 2. Shrnutí všech programů mobility Erasmus+. Tabulku z dat European Commission sestavil autor.

Tab. 3. Zpětné proplacení projektu. Tabulku z dat European Commission sestavil autor.

Seznam příloh

1. Souhlas respondentů
2. Článek autorky – Učitele 21